

*På den anden side af regnbuen:
Unge oplevelse af at springe ud
som bøsse i Danmark*

Gustav Mark Sindberg,
Studienummer: 20144800
Vejleder: Sarah Awad

Rapportens samlede antal tegn: 191.894
Svarende til antal normalsider: 79,95

**10. semester, Psykologi
Speciale**

Aalborg Universitet
Dato: 04.08.2020

Abstract

The purpose for this study is to see how young people's experiences of coming out as gay in Denmark can be understood. The existing knowledge in this field regards it as a complex process, which is also a part of a bigger process of integrating sexual identity with one's overall identity. This process is affected by other's reactions and broader cultural norms and values.

For this study, a phenomenological approach has been taken and two interviews were conducted through Microsoft Teams due to COVID-19. Furthermore, this was supplemented with autoethnographic method in the form of my own experiences of coming out as gay written as stories. This gave an insider perspective with the nuances and embodied knowledge and with the insight from the interview, this combination gave a broad perspective on the process of coming out.

Theoretically, this study are founded in a developmental and sociocultural perspective. Anthony D'Augelli's developmental model (1994a) are included to give an understanding of the developmental processes that one goes through when coming out as gay. This is supplemented with sociocultural terms like meaning-making and ruptures (Zittoung, 2009; 2012) to give a deeper understanding of how the individual persons role in this process. Finally, an intersectional perspective is added to give an understanding of the role of social categories and privileges.

With this study, it is argued that coming out as gay is a complex process, but it is also a process that starts before one comes out to the first person. Before coming out, one becomes aware of it not being heterosexual and therefore spends time trying to create an alternative group to fit in with through meaning-making. Furthermore, it seems like coming out does not mean that one has completely figured out one's sexual identity. Instead, It should be seen as a part of the meaning-making process, where the individual person externalizes one's meaning by coming out and internalize the reactions. This means that other's reactions has a special role in the experience of coming out. With this study, it is argued for that the best way to react is a way, where one shows support, but otherwise do not treat it as something more special than that. This way the non-heterosexual person isn't met with some predetermined roles such as the one 'that needs to be accepted', but instead have the freedom to make one owns meaning of it all. In other words, with this study it is argues that the best way to react is with a kind of supportive indifferent.

Furthermore, this shows that coming out as gay is dependent on the context. Therefore, it is difficult to generalize this studies points and make them some kind of universal laws. Instead, this study gives a deeper understanding of the process of coming out and how the individual person and the context works together. I addition to that, this project ends by presenting some ideas for future studies.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	1
1.1. DET STARTEDE PÅ EN DATE	1
1.2 ET HISTORISK OVERBLIK	2
1.3 PROBLEMFOMULERING OG DISPOSITION	4
1.4 BEGREBSAFKLARING	5
2. LITTERATURREVIEW	7
2.1 PROCESSEN.....	7
2.1.1 Inklusions kriterier.....	8
2.1.2 Læser i dybden.....	9
2.2 TEMAER	10
2.2.1 Det individuelle aspekt	10
2.2.1.1 Udviklingsmæssige aspekt	10
2.2.1.2 Mestring & Personlig vækst.....	12
2.2.2 Sociale relationer.....	13
2.2.2.1 Familien	13
2.2.2.2 Andre relationer	15
2.2.3 Kontekst	16
2.2.3.1 Kulturen	16
2.2.3.2 Online medier	18
2.3 OPSUMMERING	19
3. METODE	21
3.1 METODOLOGI	21
3.2 AUTOETNOGRAFI.....	22
3.2.1 At skrive historier	24
3.2.2 Mine historier	25
3.3 INTERVIEW	27
3.3.1 interviewguide	28
3.3.2 Informanterne	28
3.3.3 Transskription.....	30
3.3.4 Tematisk analyse.....	31
3.4 ETISKE OVERVEJELSER	32
3.4.1 mikroetiske problematikker.....	32
3.4.2 makroetiske problematikker.....	34
4. TEORI	35
4.1 UDVIKLINGSPSYKOLOGISKE PERSPEKTIVER: LIFE-SPAN OG LIFE-COURSE	35

4.1.1 D'augelli's udviklingsmodel for LGB-identitet.....	36
4.1.2 Et sociokulturelt perspektiv på individets livscyklus.....	38
4.1.2.1 Forandringer.....	40
4.1.2.2 Ruptures.....	40
4.2 AT VÆRE DEL AF GRUPPER: INTERSEKTIONALITET	42
5. REFLEKSION OVER MINE EGNE OPLEVELSER	44
5.1 AT SPRINGE UD.....	44
5.1.1 Tomrummet.....	44
5.1.2 Fra bi til homo.....	45
5.1.3 Efter udspringet som homoseksuel	46
5.2. AT SKRIVE EN PERSONLIG HISTORIE	47
6. ANALYSE: LUCAS' & ISAKS OPLEVELSER.....	49
6.1 INDIVIDETS BAGGRUND	49
6.1.1 Min baggrund.....	49
6.1.2 Lucas' baggrund.....	51
6.1.3 Isaks baggrund	53
6.1.4 Et net af alting	55
6.2 UDSPRINGET.....	56
6.2.1 At springe ud til sig selv.....	56
6.2.2 At springe ud til venner.....	59
6.2.3 At springe ud til familien	61
6.2.4 Efter udspringet	64
6.3 UDEFRAKOMMENDE FAKTORER	65
6.3.1 Miljøet.....	66
6.3.2 Køn	67
6.3.3 Samfundet	69
7. DISKUSSION	72
7.1 HVAD KAN DER SÅ SIGES OM AT SPRINGE UD?.....	72
7.2 COVID-19	74
7.3 KVALITETEN BAG INTERVIEW OG AUTOETNOGRAFI.....	75
7.3.1 Interview	75
7.3.2 Autoetnografi	77
7.3.3 Opsummering.....	79
7.4 TEORETISK DISKUSSION: D' AUGELLI'S UDVIKLINGSMODEL	79
7.5 IDEER TIL FREMTIDIGE STUDIER	80
8. OPSUMMERING	82
REFERENCELISTE	84

Bilag 1 - Transskription af interview med Lucas

Bilag 2 - Transskription af interview med Isak

Bilag 3 - Mine historier

Bilag 4 - Opslaget efter interviewpersoner

Bilag 5 - Interviewguide

Bilag 6 - Samtykkeerklæring

Bilag 7 - Tabel over inkluderede studier + Flowchart

1. Indledning

1.1. *Det startede på en date...*

Marts 2019: Vi sidder i hjørnet af baren, der hvor man gerne må ryge, men hvor vi stadig kan sidde lidt privat og snakke frit. Vi mødte hinanden for første gang på den her datingapp for et par måneder siden, dengang før jul. Nu har det endelig været muligt for os at mødes alene. Vi er et par øl og en håndfuld cigaretter inde i samtalen, og den glider let og problemfrit. Vi snakker om alt og intet: dit arbejde, mit frivillige arbejde, dit studie, mit studie, politik og sjove memes. Snakken glider hen på familie, og du fortæller mig, at du ikke har sprunget ud til dine forældre endnu. Dine søskende fandt ud af det gennem nogle af jeres fælles venner, men det er ikke rigtig noget, som I har fået snakket om. Du bliver lidt tavs og dit smil bliver lidt mindre. Jeg fornemmer, at der kommer et forsvar op rundt om dig: som om du tænker, at det giver et minus i min score til dig, og du gerne vil have opmærksomheden væk fra emnet. Der er også nogle alarmklokker, som ringer i mig: Det her kunne være tegn på problematikker, som jeg ikke ved, om jeg kan, skal eller vil involvere mig i.

Du fortæller, at du egentlig ikke tror, at dine forældre vil have noget imod det, og hvis du skulle være ærlig, så vidste de det nok allerede. Du fortæller mig, at du egentlig godt ved, at du burde se at få sprunget ud, men du er bare bange for, at det vil ændre din relation til dine forældre.

Jeg nikker og spørger: ”Men hvorfor vil det sætte det over styr, at du er ærlig om, hvem du er?”

”Det vil det vel heller ikke. Det er bare så endeligt at springe ud, det kan ikke rigtig tages tilbage”, svarer du og tager et sip af din øl. Jeg nikker og tager også et sip af min øl. Det er måske også for nemt for mig at sige, at han bare skal gøre det, for jeg står jo på den anden side og har fået det klaret. Jeg spørger ind til dit studiejob i stedet, og du begynder at fortælle.

Vi følges ud fra baren sammen, og da vi kommer forbi din lejlighed får vi sagt farvel. Jeg retter næsen mod mit eget hjem, men efter få skrift falder tankerne tilbage til vores samtale. Jeg tog det første skridt ud af skabet for præcis 10 år siden, og jeg har næsten kun været modtaget med positiv respons. Og det foregik i Dan-

mark, som vel nok kan anses for at være en af de gode steder i verden at være homoseksuel i. Men alligevel var der noget i mig, der kunne genkende den usikkerhed, som du havde. Den frygt for, at det værste ville ske. En forståelse for, hvor svært det er at tage første skridt.

Jeg drejer rundt om hjørnet og kan se min lejlighed for enden af vejen. Modsat min tur hjem, så er det at springe ud ikke en proces, som har en endelig slutning (Alonzo & Buttitta, 2019). Jeg skal stadig springe ud, når jeg møder nye mennesker. Men jeg skal ikke kun springe ud som homoseksuel, men fx også, at jeg har narkolepsi. Mange individer springer ud i løbet af deres liv, uden at det relaterer sig til ens seksuelle orientering. Grupper som har en marginaliseret og stigmatiseret identitet, beskæftigelse, livsstil, tro eller andet oplever at skulle springe ud, når de er i en situation, hvor de skal fortælle andre, hvem eller hvad de er (Manning, 2015). Men for LGBTQ+-unge har denne proces en central rolle for deres seksuelle identitet (Perrin-Wallqvist & Lindblom, 2015), samt deres generelle trivsel (Ryan, Legate & Weinstein, 2015).

Da jeg kommer ind i min lejlighed og får mine sko og jakke af, hopper jeg i sofaen og tænder computeren. Jeg begynder at søge på det at springe ud og det at være homoseksuel, og jeg får dannet mig et historisk overblik:

1.2 Et historisk overblik

I 1866 blev det ulovligt at være homoseksuel i Danmark, hvilket varede helt op til 1930, hvor det blev tilføjet som en psykisk lidelse i stedet (Lildal-Schrøder, 2020). I årene efter 2. verdenskrig var det generelle syn, at homoseksuelle var en form for social sygdom, og åbne homoseksuelle havde svært ved at få jobs såsom skolelærer. En meningsmåling fra 1962 viste fx at kun 15 % af befolkningen fandt det i orden, at en skolelærer var åben om sin ikke-heteroseksualitet (Information.dk, 2017).

I efterkrigsårene voksede der samtidig en subkultur op i hovedstaden med trækkerdreng og anonym sex på offentlige toiletter, ligesom der i 1950'erne kom forskningsstudier, der udfordrede den tidligere opfattelse af homoseksualitet som noget medfødt og biologisk (danmarkshistorien.dk, 2017). Disse studier blev taget op af tidligere politiinspektør for Københavns sædelighedspoliti, Jens Jersild, der argumenterede for, at det var muligt for unge drenge at blive forført af homosek-

suelle og dermed selv opnå en permanent homoseksualitet (danmarkshistorien.dk, 2017). Denne udvikling var medvirkende til, at 'den grimme lov' blev vedtaget i 1961, hvor prostitutionskunden blev kriminaliseret, hvis den prostituerede var af samme køn og under 21 år (danmarkshistorien.dk, 2017). For heteroseksuelle var lavalderen 18 år, og det var ikke den eneste forskelsbehandling i lovgivningen på dette tidspunkt, fx var samtykkende, seksuelle relationer lovligt uanset parternes køn, men for homoseksuelle par var den seksuelle lavalder 18 år, mens den var 15 år for heteroseksuelle (danmarkshistorien.dk, 2017).

I 1960erne havde synet på homoseksuelle dog ændret sig, og loven blev mødt af stor modstand. Den blev set som et eksempel på undertrykkelsen og diskriminationen, som homoseksuelle mødte fra samfundet, ligesom en række psykoanalytiske studier blev brugt til at bakke dette synspunkt op (danmarkshistorien.dk, 2017). Loven blev ophævet i 1965, og i 1967 blev loven omkring prostitution gjort ens for hetero- og homoseksuelle. I 1970erne opstod det at springe ud som koncept i forbindelse med 'The Gay Liberation Movement' i USA. Her blev det som værende en politisk handling, hvor formålet var at skabe solidaritet og et fællesskab mellem LGBTQ+-individer (Lovelock, 2019). I den akademiske verden fik man også øjnene op for det at springe ud, der startede med en depatologisering af at være tiltrukket af det samme køn, og som åbnede for et udviklingsmæssigt perspektiv på at springe ud (Alonzo & Buttitta, 2019). Vivienne Cass (1979; 1983) kom med den første bredt accepteret stadiemodell. I Danmark medførte udviklingen, at den seksuelle lavalder for homoseksuelle blev ligestillet med heteroseksuelle i 1976, og homoseksualitet blev fjernet fra listen over psykiske sygdomme i 1981, ligesom det blev ulovligt i 1987 (Lildal-Schrøder, 2020). Yderligere blev Danmark det første land i verden, som tillod homoseksuelle par at indgå registreret partnerskab i 1989 (Dr.Dk, 2019).

I 1997 blev det gjort ulovligt at blive kunstigt befrugtet af en læge, hvis ikke man var i et heteroseksuelt forhold og i 1999 blev Danmark det første land i verden, der anerkendte to juridiske forældre af samme køn, da par af samme køn får lov at stedbarnsadoptere (Lildal-Schrøder, 2020). I 1990erne skete der også et ryk i konceptet af at springe ud, som gik fra at være en politisk handling til i højere grad at være en personlig proces (Lovelock, 1919). Cass' model var derudover med tiden blevet suppleret med andre modeller. Disse modeller har fire fælles elementer (Ellis, Riggs & Peel, 2020): 1) en bevidsthed om homoseksuelle følelser, 2) udforskning af homoseksualitet, 3) påtage sig en homoseksuel selvidentitet, samt 4) integrerer ens

homoseksuelle identitet ind i ens generelle identitet. Disse modeller havde dog deres mangler, da de ikke repræsenterer oplevelser fra dem, som ikke er under 45 år, ikke er hvide, urban, fra middelklassen eller er fra et engelsktalende land (Alonzo & Buttitta, 2019). Derudover er de også kritiseret for at fokusere kun på seksualitet og dermed ikke have et intersektionelt blik på, om andre sociale kategorier har en indflydelse (Ellis et al., 2020).

I 2006 bliver det gjort muligt for lesbiske og enlige kvinder at blive kunstigt befrugtet. Derudover bliver det i 2010 muligt for homoseksuelle at adoptere, og det lykkedes det første danske, homoseksuelle par at adoptere i 2014, ligesom det i 2012 blev muligt for homoseksuelle par at blive viet i den danske (Lildal-Schrøder, 2020). I 2019 blev resultaterne af projekt SEXUS, som kortlægger danskernes sexliv og er baseret på besvarelser fra 62.000 danskere i alderen 15 til 89 år. Her svarer 88 %, at de støtter op om homoseksuelles mulighed for at blive viet (Frisch et al., 2019). Men samtidig viser samme studie, at 57 % af homoseksuelle mænd har oplevet chikane grundet deres seksualitet, mens 22 % har decideret oplevet at blive fysisk antastet (Frisch et al., 2019) Yderligere viser studiet, at homoseksuelle mænd i højere grad oplever angst, ensomhed, selvskade, selvmordstanker og decideret selvmordsforsøg, ligesom 39 % af studiets respondenter svarer, at de finder det moralsk uacceptabelt for to mænd at have sex sammen (Frisch et al., 2019).

Der tegner sig altså et billede af, at selvom Danmark har udviklet sig i en progressiv retning gennem årene, der har sikret homoseksuelle flere rettigheder, så møder folk, der ikke identificerer sig som heteroseksuelle, stadig udfordringer i nutidens Danmark. Derfor er det relevant at grave ned i at forstå processen af at springe ud.

1.3 Problemformulering og disposition

Mine ovenstående refleksioner og det historiske overblik leder op til dette projekts problemformulering:

Hvordan kan unges oplevelse af at springe ud som bøsse i Danmark forstås?

Resten af dette projekt er disponeret således, at der først vil være et litteraturreview over den eksisterende forskning på området. Dette review blev lavet i

efteråret 2019 i forbindelse med mit 9. semesters projekt (Sindberg, 2020). Reviewet giver et indblik i den eksisterende forskning på området og hvilke huller der er, som denne afhandling vil prøve at fylde ud.

Herefter vil der komme et afsnit, der fokuserer på dette projekts metodologiske ståsted. Her vil fænomenologi, autoetnografi og interview blive belyst og hvordan dette kommer til udtryk i projektet, og afslutningsvis vil etiske overvejelser blive præsenteret. Derefter vil der komme et afsnit omhandlende de teoretiske perspektiver. Her vil relevante udviklings- og socialpsykologiske anskuelser blive belyst og suppleret med intersektionalitet.

Derefter vil der være et afsnit, hvor mine egne oplevelser vil blive koblet sammen med teori og reflekteret over, hvad mine historier kan sige om oplevelsen af at springe ud. Mine historier er vedhæftet som bilag (se bilag 3). Dette opfølges af et afsnit, hvor analysen af interviewene vil blive præsenteret. I dette afsnit vil der blive draget paralleller til mine oplevelser, ligesom mine og informanternes baggrunde vil blive belyst for at kontekstualisere vores oplevelser.

Herefter vil der være et afsnit, hvor pointerne fra førnævnte analyse af mine historier og interviews vil blive trukket ud og sat ind i et større billede. Derefter vil der være en kort refleksion over, hvordan Covid-19 har påvirket udførelsen af dette projekt, efterfulgt af en metodisk og teoretisk diskussion, og endeligt afsluttes afsnittet med en kort præsentation af ideer til fremtidige studier.

Afslutningsvis vil der være et afsnit, hvor pointerne i dette projekt vil blive opsummeret.

Men inden da er det relevant at foretage en begrebsafklaring.

1.4 Begrebsafklaring

Bøsse: At være bøsse forstås, at man er mand som finder mænd tiltrækkende seksuelt og/eller romantisk (Lildal-Schrøder, 2020). I dette projekt er der lagt vægt på, at jeg selv, samt informanterne selv identificerer sig som bøsse eller homoseksuel, og disse to vil blive brugt som synonyme for hinanden.

Outing: Handling, hvor man afslører en andens seksuelle orientering uden at have fået samtykke. Opleves typisk som et overgreb (LGBT+ Danmark, 2016).

Springe ud: Når der snakkes om at springe ud i dette projekt, så er det med inspiration fra LGBT+ Danmarks beskrivelse (LGBT+ Danmark, 2016a). At springe ud

dækker over, at man opnår en selverkendelse og selvaccept om, at man er homoseksuel, samt beslutter at fortælle dette til andre. I dette projekt vil termerne 'at springe ud' og 'at komme ud' vil blive brugt som synonymer for hinanden.

Unge: I dette projekt fokuseres der på dem, som der her forstås som ung. For reviewet er der derfor kun inkluderet studier, hvor deltagerne ikke er ældre end 31 år, og for informanterne og os selv er vi i start eller midten af vores 20er.

2. Litteraturreview

Målet for forskningen er at tilføje et originalt bidrag til videnskaben (Jesson, Matheson & Lacey, 2011). Dette kræver en indsigt i den eksisterende forskning på området, og derfor vil der i dette afsnit blive præsenteret et litteraturreview. Der findes mange forskellige typer af litteraturreview, hvor den valgte type for dette projekt er *det narrative review* (Ferrari, 2015).

Ved denne type af review er det muligt at adressere flere spørgsmål, ligesom målet er at udforske den eksisterende viden på det givne område. Dermed er håbet at finde huller eller nye elementer, som man kan udforske (Ferrari, 2015). Denne narrative tråd kan gå tabt i andre typer af reviews såsom det systematiske (Ferrari, 2015). Den narrative review findes relevant her, da målet er at udforske den eksisterende forskning vedrørende unges oplevelse af at springe ud, samt hvilke teoretiske og metodologiske ståsteder, som disse studier har.

Denne types største begrænsning er subjektivitet, da der ikke er stramme regler for inklusion og eksklusions kriterier. Derfor anbefales det, at det narrative review adopterer en mere strukturel tilgang (Ferrari, 2015). For at sikre gennemsigtighed, vil processen bag dette review derfor blive gennemgået i det følgende. Derefter vil de inkluderede studier blive præsenteret i form af temaerne: *det individuelle aspekt, sociale relationer og kontekst*. Yderligere kan et flowchart og en tabel over de inkluderede studier findes blandt bilag (se bilag 7).

Reviewet blev lavet i efteråret 2019 i forbindelse med mit 9. semester projekt (Sindberg, 2020).

2.1 Processen

I foråret og sommeren 2019 læste jeg om at springe ud i skønlitteratur og empiriske studier, for at indskrænke fokuset (Jesson et al., 2011). Her blev det besluttet, at fokuset skulle være på unge homo- og biseksuelle. Denne gennemgang gav også de nøgleord, der skulle bruges til søgningen. Første nøgleord var coming out og disclosure, da de blev brugt som synonym til hinanden. Derudover blev homoseksuel og bisexual, ligesom ordene gay, lesbian og LGB inkluderet som nøgleord. Sidstnævnte er en forkortelse for lesbian, gay og bisexual. Endelig blev ordet experi-

ence inkluderet, da interessen netop er at forstå oplevelsen af at springe ud. Yderligere blev der brugt Boolean operators og wildcards (Forrester, 2012). Wildcards kan fx være et spørgsmålstegn eller asterisk (*) og bruges til at repræsentere bogstaver, der er ukendte eller der kan ændres. Boolean operators er fx "AND", "OR" eller "NOT" og bruges til at strukturere ens søgning og specificere den (Shaw, 2010).

Herefter blev forskellige kombinationer af nøgleordene afprøvet på databasen Psychnet. Først prøvede jeg uden experience, hvilket gav 3.717 resultater. Da experience blev tilføjet, faldt det til 1.605 resultater. For at indskrænke det yderligere, så blev to filtre tilføjet, så der kun var studier, hvor deltagerne var enten adolescence (13 – 17 år) eller young adulthood (18 – 29 år). Det gav 86 resultater og den endelige søgetråd blev altså: **Title: coming out OR Title: disclos* AND Title: LGB OR Title: Gay OR Title: Lesbian OR Title: bisexual* OR Title: homosexual* AND Abstract: experience* AND Age Group: Young Adulthood (18-29 yrs) OR Adolescence (13-17 yrs).**

For at mindske risikoen for at gå glip af relevante studier udenfor psykologi (Forrester, 2012), blev søgningen udvidet til Scopus og Sociology Database, da det dermed gav adgang til relevante studier indenfor discipliner som sociologi, kønsstudier, socialt arbejde mm. (Sociology Database, 2020) og fra alle discipliner (Scopus, 2020). Disse tre databaser gav altså adgang til forskningen på tværs af discipliner, men det er vigtigt at pointere, at søgetråden blev ændret en smule, da den blev brugt på Scopus og Sociology Database. Her var det nemlig ikke muligt at lave filtre vedrørende alder. Dette faktum var dog noget, som jeg havde særligt for øje, da jeg læste abstracts for at sikre, at deltagernes alder stadig opfyldte det krav. Så selvom søgetråden var anderledes, så var det fortsat kun studier med deltagere i aldersgruppen 13 til 29 år, der blev inkluderet.

Søgningen på Sociology Database gav 21 resultater og 90 resultater på Scopus. I alt gav søgningen på de tre databaser 197 resultater.

2.1.1 Inklusions kriterier

De 197 resultater blev skåret ned til 60 studier efter en gennemlæsning af titler og abstracts. Udover før nævnte krav omkring alderen, så var inklusionskriterierne, at studierne var empirisk funderet, samt fokuserede på oplevelsen af at

springe ud til familie og venner. Studier, der fx så på individers oplevelse af at springe ud som HIV-positiv, som barn af renbuefamilie eller så på oplevelsen af at ens søskende springer ud, blev ekskluderet. Hvis der var tvivl, så blev studiet inkluderet for at mindske risikoen for at relevante studier blev ekskluderet ved en fejl. Efter at have tjekket for duplikationer blev antallet skåret yderligere ned til 39 år.

2.1.2 Læser i dybden

Det var nu tid til at læse studierne i bund og gøre sig tanker om, hvordan reviewet skulle struktureres. Det blev valgt at præsentere studierne gennem en tematisk ramme (Forrester, 2012). Her bliver studierne grupperet i en række temaer, som man selv identificerer. Fordelene for dette er, at det bl.a. faciliterer konstruktionen af en sammenhængende fremstilling af studierne. Temaerne blev fundet ved hjælp af skan-skim-forstå forløbet (Jesson et al., 2011). For at få et overblik blev studierne først skannet for relevante informationer såsom forskningsspørgsmål, resultater, metode, journal osv. Allerede her blev det tydeligt, at en gruppe af studier så mere på kontekst end selve oplevelsen. Derefter blev studierne skimmet. Herefter var der to tydelige temaer: 1) studier, der fokuserer på kontekst og 2) studier, der ser på det individuelle aspekt. Studierne blev læst i dybden passende med temaerne, så først blev de kontekst-orienterede studier læst. Derefter blev studier, der ser på det individuelle aspekt, læst. Gennem denne nærlæsning blomstrede et tredje tema op omkring sociale relationer. De endelige temaer blev derfor: 1) det individuelle aspekt, 2) sociale relationer og 3) kontekst.

Håbet var også at kunne indskrænke antallet af studier gennem nærlæsningen af dem, da det ikke var muligt at inkludere alle grundet plads- og tidsmangel. Det viste sig sværere end først antaget, da alle studier virkede relevante. Derfor rettedes fokus tilbage til de oprindelige inklusionskriterier. Selvom alle studier havde deltagere i aldersgruppen 13-29 år, så havde nogle studier også deltagere, der var meget ældre. Disse blev skåret væk, således, at der ikke var studier med deltagere ældre end 31 år. Yderligere, var der 3 studier, der ikke nævnte alderen eller nævnte det vagt som fx ”ung”. Disse tre blev alle nærlæst og to blev inkluderet, da de blev fundet relevante. Den sidste blev ekskluderet, da den ikke bidrog med noget nyt og metodisk virkede tvivlsom.

Det endelige antal inkluderede studier for dette review blev altså 16.

2.2 Temaer

Her vil de inkluderede studier blive belyst gennem de tre valgte temaer: *det individuelle aspekt, sociale relationer, samt kontekst.*

2.2.1 Det individuelle aspekt

I dette tema vil der blive fokuseret på individets oplevelse af at springe ud. Indenfor dette tema vil der være to underkategorier: *Udviklingsmæssige aspekt* og *Mestring & personlig vækst.*

2.2.1.1 Udviklingsmæssige aspekt

De inkluderede studier i denne underkategori er alle funderet i et udviklingsperspektiv. En ser på linket mellem det at springe ud og andre milepæle i udviklingen af individets seksuelle identitet (Maguen, Floyd, Bakeman & Armistead, 2002), en fokuserer på biseksuelle kvinders identitetsudvikling (Wandrey, Mosack & Moore, 2015), to er teoretisk funderet i Cass' stagemodel (Schubotz & McNamee, 2009; Griffith, 2017), og endeligt bruger to studier D'Augellis model (Hofman, 2004; Carter, 2015).

Det første studie argumenterer for, at gennemsnitsalderen for første gang, hvor man bliver klar over tiltrækning til det samme køn, er 11 år, mens man gennemsnitsalderen for at springe ud første gang er 16 år (Maguen et al., 2002). 16 år er også gennemsnitsalderen for første seksuelle oplevelse med samme køn, men resultaterne i dette studie varierer en del. Fx kan nævnes, at for 13 % af deltagerne var alderen for deres udspfang den samme, som første gang de blev bevidst om tiltrækning til det samme køn. Derudover rapporterede studiet, at biseksuelle oplever tiltrækningen til samme køn senere end dem, der ikke er biseksuelle.

Dette relaterer sig til studiet af Wandrey og hendes kollegaer (2015), hvis resultater også indikerer, at biseksuelles oplevelser er unikke. Her viste det sig, at deltagerne valgte i højere grad en mere afslappet tilgang, hvor de springer ud gennem hverdagsamtaler. Derudover brugte de i højere grad andre ord en biseksuelle til at beskrive deres seksuelle orientering.

De to næste studier baserer sig på Cass' stagemodel. Det første studie argumenterer for, at modellen var passende til at forstå oplevelsen af at springe ud

(Schubotz & McNamee, 2009), mens den anden fandt, at der findes både eksterne og interne støtte og udfordringer (Griffith, 2017). Selvtillid nævnes som en indre støtte, og italesættes som værende et stadie, hvor man stopper med at bekymre sig om potentielle negative reaktioner. Familie og venner nævnes som eksternt støtte, der kan hjælpe individet til at opnå denne selvtillid. Derudover nævnes skolen og fritidsaktiviteter som en støtte, da det fungerer som en distraktion fra problemer i forbindelse med deres udsving. Manglende viden om det homoseksuelle miljø og manglende autenticitet nævnes som indre forhindringer. Manglende autenticitet forklares, som en manglende evne til at kunne være sig selv, grundet frygt for outing. Stigma og religiøst miljø anse som eksterne udfordringer. Ifølge dette studie har de eksterne udfordringer særlig stor effekt på vanskelighederne ved at springe ud.

De sidste to studier baserer sig på D'Augellis model. Studiet af Carter (2015) viste, at processen med at blive en del af LGBTQ miljøet var det, der varierende mest hos deltagerne af studiet. De fleste af dem var mere interesseret i at indtræde et forum, der ikke var eksklusivt for LGBTQ+, men hvor de stadig følte sig accepteret.

I det andet studie (Hofman, 2004) deler deltagerne tre oplevelser: 1) Hver gang et individ kommer ud, så er dette en adskilt oplevelse fra tidligere oplevelser. Deltageren oplever udfordringen ved at opbygge strategier til at mestre homofobi eller effekten, som det konkrete udsving har på individets nuværende seksuelle identitet. 2) identitetsudviklingen påvirkes forskelligt alt efter hvor meget lighed eller forskelle der er mellem den forventede reaktion op ens udsving og realiteterne. 3) Individets seksuelle identitet integreres med ens samlede identitet i takt med at en fortsætter med at komme ud. Derudover understreges her, at et individets seksuelle identitet er en intern udviklingsproces, der fungerer som en slags paraply, som sociale interaktioners påvirkning af identiteten fungerer inden under (Hofman, 2004)

Kort opsummeret, så kan det at springe ud anses som en udviklingsproces i sig selv, der samtidig er en del af ens seksuelle identitets udvikling og integration ind i den overordnede integration. Derudover er der unikke oplevelser alt efter om man er bi- eller homoseksuel. Der er dog nogle modsigelser studierne imellem. Det tyder på, at der er en uenighed mellem Schubotz & McNamee (2009) og Griffith (2015). Den første argumenterer for, at Cass' stadiemodell passer med deres deltagernes narrativer, mens den anden indikerer store forskelle mellem modellens forudsigelser og deltagerens oplevelser. Denne forskel kunne bunde i, at Griffith (2015)

fokuserer på afroamerikanske mænds oplevelser, selvom disse slags udviklingsmodeller er blevet kritiseret for ikke at passe i overensstemmelse med ikke-hvide personers oplevelser (Alonzo & Buttitta, 2019). En anden forklaring kunne være det, at Schubotz & McNamee (2009) har valgt et af deres interviews som en case. De argumenterer for, at oplevelserne i casen går igen hos de andre informanter, men man kan dog reflektere om, hvorvidt valget har været præget af bias og om denne tilgang har fejlet i at vise variationerne mellem informanternes narrativer. Derudover så er studierne ikke enige i, hvorvidt eksterne eller interne faktorer spiller den største rolle for oplevelsen af at springe ud. Hofman (2004) argumenterer for, at den seksuelle identitetsudvikling foregår primært internt, mens Griffith (2015) og Carter (2015) argumenterer for, at det eksterne spiller en større rolle.

Eksterne faktoreres rolle uddybes i det næste tema, men først vil næste underkategori folde de interne faktoreres rolle ud.

2.2.1.2 Mestring & Personlig vækst

I denne underkategori ses nærmere på, hvordan individet håndterer vanskelighederne ved at springe ud. Det ene studie (Butler & Astbury, 2008) ser nærmere på forsvarsmekanismer, mens det andet studie (Cox, Dewaele, Houtte & Vincke, 2011) ser nærmere på forbindelsen mellem at springe ud, stressrelateret vækst og internaliseret homo-negativitet.

Ifølge Butler & Astbury (2008), så tyer individet til forskellige former for forsvarsmekanismer for at håndtere den stress, der kommer af processen ved at springe ud. Det er en systematisk, men ikke altid bevidst handling for individet. Benægtelse er en automatisk reaktion i de tidlige stadier af individets opdagelse af egen homoseksuelle orientering, og rationalet er et behov for at skjule det. Derudover var der specifikke rum og personer, som informanterne undgik af frygt for outing. Dette førte til isolation og de unges udviklingsgerninger bliver sat på pause, indtil det er sikkert at udføre dem. Derudover, har informanterne et behov for at inddele ens liv for at kunne mestre ens ikke-heteroseksualitet. Sagt på en anden måde, så separerer informanterne deres seksuelle orientering fra resten af deres liv, så de først springer ud, når de kan håndtere det. Yderligere, tager informanterne også sublimering i brug ved at få fokus og energi væk fra deres seksuelle orientering og over til fx skolen.

Dette relateres sig til Griffith (2017), der pointerer, at skole og fritidsaktiviteter fungerer som distraktion for en selv.

Den stres, der kommer af processen af at springe ud, kan for nogle opfattes som en personlig vækst (Cox et al., 2011). I dette studie blev det at springe ud målt af fem separate indikatorer, hvor to viste sig at have en signifikant effekt på stressrelateret vækst: graden af accept og ens psykologiske bånd, der binder en til en gruppe. Fire af indikatorerne havde en signifikant effekt på individets internaliserede homo-negativitet. Kun tiden siden ens første udsving viste ikke en signifikant effekt. Yderligere viste studiet, at de individer, der så personlig vækst som en del af deres oplevelser af at springe ud, virkede til at have et lavere niveau af internaliserede homo-negativitet, men stressrelateret vækst havde ikke nogen medierende effekt på relationen mellem at springe ud og homo-negativitet. Endeligt viser studiet, at det at springe ud og stressrelateret vækst er direkte indikatorer for internaliseret homo-negativitet.

I alt gav disse to studier en dybere indsigt i nogle af de indre faktorer, som kan have en rolle i forhold til oplevelsen af at springe ud, heriblandt linket mellem at springe ud og stressen, samt individets håndtering af stressen.

Der er dog nogle begrænsninger ved disse to studier. Butler & Astbury (2008) har data fra 4 kvinder ud af 18 deltagere. Det kan tænkes, om kvinder muligvis ville bruge andre forsvarsmekanismer, bruge dem i andre situationer eller for andet formål. Det andet studie operationaliserer processen af at springe ud gennem fem indikatorer (Cox et al., 2011). Som set tidligere, så er det en kompleks proces at springe ud. Man kan derfor overveje om, hvorvidt dette studie faktisk undersøger processen af at springe ud eller om den undersøger de fem indikatorer.

2.2.2 Sociale relationer

I dette tema vil der blive ses nærmere på eksterne faktoreres rolle på oplevelsen af at springe ud. Her tænkes særligt på sociale relationer, og temaet består af to underkategorier: *Familien* og *Andre relationer*.

2.2.2.1 Familien

Maguen et al. (2002) er også relevant at nævne her. Ifølge dette studie, er unge mennesker mere tilbøjelige til at komme ud til deres mor før deres far. Sam-

tidig har udspringet til ens far en større signifikant effekt på ens selvværd, sammenlignet med udspringet til ens mor.

Dette relaterer sig til et andet studie (Jadwin-Cakmak, Pingel, Harper & Bauermeister, 2015). Her ses nærmere på fædres reaktioner, når deres søn springer ud. Her argumenteres, at reaktionen er fyldt med nuancer. Seks reaktioner blev fundet: 1) Afvisning, hvor der reageres med intense følelser eller vold.

2) Benægtelse, hvor barnets ikke-heteroseksualitet ikke bliver troet på.

3) Individuel godkendelse/gruppe afvisning, hvor sønnen accepteres, men ikke LGB som gruppe.

4) Misbilligelse men ikke afvisning referer til, når faderen udtrykker ubehag, men ikke afviser sønnen.

5) ambivalent accept, hvor sønnen ikke tror på, om faderens accept er oprigtig.

6) Accept, hvor faderen er accepterende og støttende med det samme.

Reaktionerne påvirkes af kønsnormer, religiøse og sociopolitiske holdninger, samt overbevisningen om hvad der har skabt sønnens ikke-heteroseksualitet (fx et traume). Nogle af fædrene bliver accepterende med tiden. Relateret til dette, så undersøger Gorman-Murray (2008) oplevelsen af at springe ud i en støttende familie. Her tyder det på, at familien kan normalisere ikke-heteroseksualitet i hjemmet gennem støttende handlinger. Dette kan være fx når familiemedlemmer bliver del af en organisation, der kæmper for LGBTQ-personers rettigheder eller at have billeder fremme af det ikke-heteroseksuelle familiemedlem med deres partner. Med denne normalisering bliver hjemmet til et sted, der nedbryder heterosexisme og fremmer udviklingen af en ikke-heteroseksuel identitet.

Yderligere, viser studiet af Potoczniak, Crosbie-Burnett & Saltzburg (2009), at medlemmer af den udvidede familie er generelt mere accepterende end de nærmeste familiemedlemmer. Derudover var de unge i dette studie mest bekymret for at skade relationen til deres familie, hvis de sprang ud. Der var også et fælles mønster hos de afroamerikanske deltagere: Deres forældre reagerede i første omgang ekstremt negativt, men blev med tiden mere accepterende.

For at opsummere, så giver disse studier et indblik i oplevelsen af at springe ud for familien. Det tyder på, at familien og dets medlemmers reaktion har potentiale til at kunne skabe et sikkert rum for den unge til at udvikle sin seksuelle identitet. Samtidig viser det, at familiemedlemmers holdning til ens ikke-heteroseksualitet kan ændre sig i en positiv retning over tid og at bredere kulturelle

rammer og strukturer såsom kønsnormer har en indflydelse. Det er dog relevant at påpege, at disse studier er fra den vestlige del af verden. Derudover baserer nogle af studierne sig på spring ud oplevelser, der er mere end 20 år gamle. Det kan derfor tænkes, at anderledes oplevelser kunne rapporteres, hvis materialerne var af nyere dato.

2.2.2.2 Andre relationer

Familien er dog ikke den eneste sociale relation, der kan spille en rolle. Selvom ingen af de inkluderede studier har det som hovedfokus, så er der håndfuld, der har interessante pointer, som vil blive præsenteret i denne underkategori.

Potoczniak et al. (2009) viser, at den sociale støtte er vigtig og dette kan komme i mange former såsom venner og et online fællesskab. Samme pointe kommer fra Hofman (2004), der argumenterer for, at reaktionerne fra det, som han kalder for hjørnesten, har den største indflydelse på ens identitetsudvikling ud af alle oplevelser i forbindelse med at springe ud. Disse hjørnesten er en person eller personer, der har en speciel betydning for individet. De er typisk forældre, men kan også være tætte venner. Hvis individet vurderer, at vedkommendes hjørnesten vil reagere negativt, så kan individet søge mod nye hjørnesten for at skåne en selv fra smerten.

Nogle af studierne viser også, at forskellige oplevelser, når man springer ud til andre, kan have forskellige effekter. Griffith (2017) argumenterer, at negative reaktioner kan føre til isolation, som bidrager til negative emotioner såsom ensomhed og depression, hvilket har en indflydelse på individets evne til at relatere og føle sig knyttet til andre. Som det også er nævnt tidligere, så viser studiet af Butler & Astbury (2008), at unge, der identificerer som homo- eller biseksuelle, isolerer sig som en måde at håndtere stressen, der kommer af at springe ud. Yderligere argumenterer Carter (2015) for, at et støttende fællesskab er vigtigt, når en springer ud som ikke-heteroseksuel, og de fleste af informanterne i hans studie finder mest støtte blandt heteroseksuelle venner. Derudover giver informanterne udtryk for, at ingen af dem havde romantiske relationer inden de sprang ud, da det ikke følte sikkert at udforske disse former for relationer. En af informanterne udtrykker endda, at hans sociale udvikling er blevet påvirket af dette.

2.2.3 Kontekst

Her vil der blive set nærmere på de bredere kulturelle rammer. Det gøres i form af følgende to underkategorier: *Kulturen* og *Online medier*.

2.2.3.1 Kulturen

Forskningen omhandlende oplevelsen af at springe ud har kredset sig primært om en vestlig kulturel kontekst (Alonzo & Buttitta, 2019). Hvad der menes med begrebet kultur er noget, der er blevet diskuteret i den del år (Jahoda, 2012). Derfor er det essentielt at påpege, at de inkluderede studier i denne underkategori fokuserer på et specifikt land eller kulturs påvirkning. Ergo, skal kultur her forstås som værende de fælles værdier og normer i en gruppe, hvor medlemmerne deler etnicitet og/eller nationalitet. To af de inkluderede studier fokuserer på asiatisk kultur (Li & Orleans, 2001; Bie & Tang, 2016), mens et udforsker specifikke kendetræk ved det nordiske samfunds rolle (Schubotz & McNamee, 2009).

Ifølge Bie & Tang (2016) er maskulinitet og kollektivismen kendetegnende værdier i Kina, mens Li & Orleans (2001) nævner familie og sammenhold som vigtige værdier på tværs af Asien. Disse studier viser, hvordan disse værdier spiller en rolle for oplevelsen af at springe ud. Li & Orleans (2001) ser på asiatisk-amerikanske, lesbiske kvinder og deres oplevelser, og studiet viser, at for informantens familier var det ikke en mulighed at smide informanten ud, da vedkommende sprang ud. Dette selvom homoseksualitet blev set som noget, der bringer skam til familien. Grunden skal findes hos den centrale rolle, som familie og sammenhold har.

Bie & Tang (2016) fokuserer på homoseksuelle, kinesiske mænds oplevelser. Ifølge dette studie har sociale relationer en hierarkisk struktur i Kina, hvilket betyder, at roller såsom faderen og ægtemanden er overlegen, mens roller som sønnen og konen er underdanige. Dette spiller en rolle på forskellige måder, som fx hvordan man vælger at springe ud. Til venner vil en direkte måde være passende fx ved at møde op på arbejde med sin kæreste af samme køn. Dette er fordi venner ikke er placeret hverken højere eller lavere i hierarkiet og derfor forventes det, at de generelt vil acceptere det. Forældre og bedsteforældre ses modsat som værende sværere at komme ud til, da de er placeret højere hierarkisk. Her kan en strategi være at indgå en form for kompromis, som fx at sønnen får lov til at leve som homoseksuel med en

partner, men stadig giftes med fx en lesbisk kvinde, og får børn. Dermed opretholdes facaden foran den brede del af familien. Disse kompromiser kan føre til en form for passiv tolerance. Modsat kvinderne i Li & Orleans studie (2001), så er mændene i studiet af Bie & Tang (2016) i risiko for at blive afvist af deres forældre. Nogle af informanterne adopterer samtidig nogle mere vestlige skikke, som fx at udtrykke deres følelser for deres forældre, når de springer ud.

Et lands specifikke sociohistoriske ramme har en rolle vises også i det tredje studie af Schubotz & McNamee (2009), som er nævnt tidligere, men som har en del 2. Her ser de nærmere på, hvordan nogle specifikke kendetegn ved det nordirske samfund spiller en rolle for oplevelsen af at springe ud. Først ser de på den socio-religiøse adskillelse i Nordirland, som tilføjer endnu en problematik for unges identitetsdannelse. I Nordirland har kirkerne – både katolske og protestantiske – en stor indflydelse på uddannelsessystemet, samtidig med, at der er en stor procentvis modvilje mod LGBTQ+. Det betyder, at homoseksualitet bliver præsenteret af lærerne som moralsk forkert, og der er ingen, der gør noget mod mobning for at være eller blive anset som værende homoseksuel. Yderligere spiller provinsialisme også en rolle. Dette er noget der kendetegner landlige områder og provinsen i Nordirland og relateret til det, at nordirske politiske partier er flettet ind i den kristne tro. Dette betyder, at en del af studiets informanter giver udtryk for et ønske om at flytte væk fra Nordirland til et sted, hvor de vil opleve større accept af deres ikke-heteroseksualitet.

Kort opsummeret, så kan det altså anses således, at kulturelle rammer er med til at forme forskellige dele af ens udspring, som fx hvordan man fortæller det til andre og hvilke reaktioner som man kan møde. Der er dog også nogle uenigheder, studierne imellem. Bie & Tang (2016) viser, at nogle af informanterne risikerer at blive afvist af familie, mens Li & Orleans (2001) argumenterer for, at dette ikke ses som en mulighed, da familie værdsættes højt. En forklaring kan være, at Kina adskiller sig med resten af Asien i forhold til kulturelle samfundsværdier, men det kan også forklares som et kønsspørgsmål. Det ene studie fokuserer på bøsser mens det andet studie fokuserer på lesbiske. Yderligere kan en forklaring være, at der er 15 år mellem de to studier og der derfor er tale om en kulturel udvikling. Derudover har studierne nogle begrænsninger. Bie & Tang (2016) baserer deres studie på essays, der er sendt ind i forbindelse med en internetkonkurrence. Der bør derfor overvejes, hvorvidt studiet kan sige noget generelt, da det er mænd med et specielt sæt af ressourcer som vil kunne deltage i sådan en konkurrence. Derudover baserer Schubotz &

McNamee (2009) sig af data fra to tidligere studier, der er indsamlet mellem 2000 og 2005. altså er dataene samlet ind over en stor tidsperiode og med andre formål. Man bør derfor overveje, om de vil have fået en anden indsigt, hvis de selv havde indsamlet dataen.

2.2.3.2 Online medier

Denne underkategori vil se nærmere på online mediers rolle i forhold til oplevelsen af at springe ud. Her vil blive præsenteret tre studier, der fokuserer på brugen af Facebook (Chester et al., 2016), på brugen af chatrum (Thomas, Ross & Harris, 2007) eller fokuserer på spring ud videoer fra Youtube (Lovelock, 2019).

Studiet af Chester og hans kollegaer (2016) viser, at Facebook anses for at være et sikkert rum til at springe ud i, da det er muligt at slette negative reaktioner. Samtidig oplevede studiets informanter, at folk selv var opmærksomme på deres reaktion, da andre end informanterne ville kunne se det. De fleste af informanterne kom ud til familie og venner, inden de sprang ud på Facebook, af respekt. Udover bekymring for generel misbilligelse, var informanterne bekymret for at miste venner, at gøre andre ondt og spørgsmål om hvorfor overhovedet komme ud på Facebook. Af mål og udfald ved udspringet nævnes bl.a. en følelse af autenticitet, samt mulighed for effektivitet.

Lovelock (2019) pointerer også autenticitet ud, som havende en central rolle. Han argumenterer for, at LGB unge oplevelser en stigende accept, men de er stadig ikke en del af normen i samfundet. Med andre ord, så placerer disse unge sig mellem at være normaliseret og ikke-normative. De unge bruger disse spring ud videoer som en mulighed for at 'snakke tilbage' til det heteronormative samfund og denne autenticitet fungerer som ressource til at forhandle denne modstridende position.

Endelig viser studiet af Thomas, Ross & Harris (2007), at chatrum er med til at spille en rolle i forhold til at individet opnår et ønske om at springe ud. Ved at være online i disse forummer, oplevede individets at dets følelse af isolation blev mindsket, ligesom at de fik et sikkert rum, hvor de kunne udtrykke romantiske følelser og stille spørgsmål omkring sex. De venskaber, som informanterne fik gennem chatrummene, blev et slags mentorforløb, og informanterne fandt selv en meningsfuld rolle, da de selv skulle støtte andre unge.

Disse tre studier giver en indsigt i hvordan forskellige sociale medier spiller en rolle ifm. at springe ud. Der tegner sig et billede af, at sociale medier bliver en form for sikkert rum, hvor individer kan udforske deres ikke-heteroseksualitet og opnå støtte fra folk, som selv har stået i samme situation. Alt dette kan give individet små åbenbaringer, der fører til større selvaccept og opmuntring til at springe ud off-line. Det er dog essentielt, at man har in mente, at disse studier fokuserer på sociale medier i den vestlige verden. Man kan tænke sig, at individer i andre dele af verden muligvis kan og vil bruge disse sociale medier anderledes. Derudover er informanterne i disse studier privilegered, da de har ressourcer og adgang til disse online medier.

2.3 Opsummering

For at kort opsummere, så er der med dette review blevet præsenteret en indsigt i den eksisterende forskning i oplevelsen af at springe ud som homo- eller biseksuel, samt disse studiers teoretiske og metodologiske ståsteder.

Det står klart, at det at springe ud som ikke-heteroseksuel er en kompleks proces i sig selv, men det samtidig er en del af en proces for at få sin seksuelle identitet integreret med sin overordnede identitet. Både interne og eksterne faktorer spiller en rolle som enten en udfordring eller en støtte. Som eksterne faktorer kan bl.a. nævnes familie og venner, hvis reaktioner påvirker oplevelsen af at springe ud og dermed integrationen af den seksuelle identitet. Individets strategi for, hvordan man vælger at springe ud, samt andres reaktion på ens udspring bliver påvirket af bredere kulturelle rammer såsom kønsnormer. Samtidig ses online medier som værende en form for redskab til at opnå støtte, som man muligvis ikke kan få offline, samt udforske ens seksuelle orientering.

Teoretisk tegner sig et mønster af, at de studier der ser direkte på oplevelsen af at springe ud som homo- eller biseksuel bruger et udviklingsmæssigt perspektiv, mens andre studier supplerer disse med et fokus på kultur og narrativer. Metodologisk er billedet, at de fleste af studierne baserer sig på et kvalitativt fundament, hvor de fleste bruger interviews med en fænomenologisk tilgang, mens nogle bruger andet form for data såsom essays og videoer og fokuserer på narrativer. Yderligere kommer hovedvægten af studierne fra USA.

Det er dog også tydeligt, at der er nogle huller i den eksisterende forskning. Det tyder på, at der er uenighed om, hvorvidt det at springe ud primært er en intern eller ekstern proces. Dog får de eksterne faktorer mest fokus på tværs af studierne. I forlængelse heraf, tegner der sig til at være minimal fokus på de processer, inden individet springer ud til andre første gang. Hvordan individet kommer ud til sig selv og hvordan individet kommer til beslutningen om at springe ud til andre, er spørgsmål som der mangler at blive belyst.

Denne indsigt er fundamentet, som dette projekt bygger videre på. Som mange af studierne, så arbejder dette projekt med en fænomenologisk ramme, indsamler data gennem interviews og bruger D'Augelli's model som teoretisk grundlag. Men projektet tilføjer noget nyt ved, at den også inddrager autoetnografien og supplerer teoretisk med et sociokulturelt perspektiv, samt intersektionalitet. Håber er, at dette vil være med til at fylde huller ud i den eksisterende forskning. I de kommende afsnit vil dette projekts metodologiske og teoretiske ståsted blive præsenteret og uddybet.

3. Metode

Når man skal vælge sin metode, så burde hovedargumentet være, at ens problemformulering kræver denne tilgang og ikke en anden (Flick, 2014). Som nævnt tidligere, så er problemformuleringen for dette projekt: *Hvordan kan unges oplevelse af at springe ud som bøsse i Danmark forstås?*

Nøgleordene her må være 'oplevelse' og 'forstås'. Dette lægger op til en kvalitativ tilgang for dette projekt. Der er ikke en definition af, hvad kvalitativ forskning er, som er bredt accepteret, men det dækker normalt over en interesse for hvordan noget opleves, og en optagelse af at forstå og forstå individets erfaringer (Brinkmann & Tanggaard, 2015). Der er derfor fokus på individets intentioner og handlen, i stedet for generelle beskrivelser af interaktion (Adams, Jones & Ellis, 2015).

Dette projekt er funderet i fænomenologien og i særlig grad i Martin Heideggers tilgang (Langdridge, 2007) og metodisk er data indsamlet gennem autoetnografi og interviews. Denne kobling er valgt, for at komme bredt rundt om processen af at springe ud, da den muliggør en inddragelse af egne og andres oplevelser (Adams et al., 2015).

Dette afsnit er bygget op af fire underafsnit. I *metodologi* vil projektets metodologiske ståsted, fænomenologien, blive præsenteret. I *autoetnografi* vil der blive set nærmere på autoetnografien som metode, hvordan den bruges i dette projekt og processen bag kreeringen af min egen historie. Dette efterfølges af *interview*, hvor bl.a. mine informanter, transskriptionsregler og analysemetoden vil blive præsenteret. Endeligt slutter dette afsnit med en præsentation af de etiske overvejelser forbundet med dette projekt.

3.1 Metodologi

Dette projekts metodologiske ståsted, fænomenologien, vil blive præsenteret i dette underafsnit. Der vil blive lagt særligt fokus på Heideggers fænomenologiske tilgang (Langdridge, 2007).

Fænomenologi kommer af det græske ord *phainomenon*, som betyder 'at vise frem' og denne etymologiske betydning betones for at fremhæve fænomenologiens pointe om, at individet kun kan erkende verden som fremtræder for en, og

ikke som verden er (Berg-Sørensen, 2012). Ambitionen i fænomenologien er altså at møde et givent fænomen selv og belyse den, som det er (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015). I kvalitativ forskning dækker fænomenologi over en interesse i at forstå sociale fænomener ud fra informanternes perspektiv (Jacobsen et al., 2015).

Edmund Husserl er grundlægger af fænomenologien (Langridge, 2007) og centralt for ham er særligt begreberne *bevidsthedens intentionalitet*, *epoché*, samt *livsverden* (Berg-Sørensen, 2012). Det første begreb, bevidsthedens intentionalitet, dækker over, at bevidstheden altid er rettet mod et objekt, hvilket medfører, at subjektets forestillinger, erfaringer, værdier mm. Former hvad subjektet erfarer. Ergo, mener Husserl, at subjektet og objektet er gensidigt betingende (Berg-Sørensen, 2012). Det andet centrale begreb, epoché, dækker over, at man sætter en parentes om sine naturlige indstillinger om et givent fænomen og sætter disse til side, så man kan fokusere på fænomenets egentlige betydning (Berg-Sørensen, 2012). Det sidste begreb, livsverden, dækker over den dagligdags verden, hvor individet gør sine kropslige, sociale og praktiske erfaringer og som man samtidig tager for givet (Berg-Sørensen, 2012).

Heidegger videreudviklede fænomenologien efter Husserl ved at inkorporere det eksistentiale element (Langdrige, 2007). For Heidegger, kan individet ikke adskilles fra den verden, som man lever i. Derfor er det ikke muligt at sætte ens naturlige indstillinger i en parentes, når man anskuer et fænomen, som Husserl argumenterede for. I stedet skal fænomenet forstås i dets historiske og kulturelle kontekst, samt fortolkes og ikke kun beskrives (Langdrige, 2007).

Funderet i denne form for fænomenologi, ønskes der med dette projekt at få en dybere indsigt i oplevelsen af at springe ud som homoseksuel i den livsverden, som individet befinder sig i. Men i projekter er der ingen intention om at sætte parentes om egne naturlige indstillinger, da intentionen i stedet er at bruge dem aktivt, da disse kan give relevant indsigt. Derfor er en af de valgte metoder for dette projekt autoetnografi, der vil blive præsenteret i det næste underafsnit.

3.2 Autoetnografi

Gennem de seneste par år er autoetnografi blevet til en vigtig og legitim metode i en række discipliner og forskningsmæssige kontekster, herunder indenfor psykologien (Adams et al., 2015). Metoden undersøger, gennem en grundig selvrefleksion,

krydset mellem selvet og samfundet, det særlige og det generelle, samt det private og det politiske (Adams et al., 2015).

I dag er autoetnografi egentlig et paraplybegreb, der dækker over forskellige betydninger og anvendelsesformer. Navnet henviser til et spektrum fra det personlige til det kulturelle (Baarts, 2015). 'Auto' betyder selv og referer til introspektion, hvor man selv bliver genstand for sin undersøgelse. 'Etno' betyder kultur og repræsenterer ekstrospektion. Her rettes fokus mod de studerede og den kontekst, som deres handlinger foregår i og som man selv bliver formet af. Endeligt refererer 'grafi' til den videnskabelige proces, den kvalitative undersøgelse, samt systematikken, hvor personlige indsigter transformeres til videnskabelig viden. Alt efter hvilke dele man lægger vægt på, og hvordan forholdet bliver mellem delene, så kan der komme forskellige autoetnografiske studier ud af det (Baarts, 2015). Der er dog en række punkter, som autoetnografiske studier og de individer, der foretager dem, har til fælles (Adams et al., 2015):

- 1) Personlige oplevelser bliver fremhævet og ens indsigt om et givent kulturelt fænomen bliver delt. I dette projekt deler jeg mine personlige oplevelser med at springe ud som homoseksuel.
- 2) Autoetnografiske studier illustrerer meningskabende processer og viser hvordan, samt hvorfor specifikke oplevelser er udfordrende, transformerende, vigtige eller lignende. Derudover gives der et perspektiv, som kan hjælpe andre med at skabe mening af lignende oplevelser.
- 3) Refleksivitet er et centralt element. Sin egen placering i kulturen tages seriøst og ens forskning tages seriøst i forhold til magt. Sagt på en anden måde, så giver denne metode et insidertperspektiv, mens man samtidig er bevidst om, at dette ikke er den eneste måde at skabe mening af fænomenet på. I dette studie suppleres mine erfaringer af den eksisterende forskning, et teoretisk perspektiv der inddrager kontekst, samt af interviews af to informanter. Dette er for at kunne belyse og reflektere over, hvilken rolle ens placering i kulturen har.
- 4) Med den autoetnografiske metode er det muligt at beskrive et givent fænomen eller oplevelse på en måde, som 'udefrakommende' ikke kan. Antagelser, der ellers tages for givet, kan få vist dets kompleksitet og på den måde give en indsigt, som andre metoder ikke kan eller afholder sig fra. Derudover giver denne metode en indsigt af de fænomener, som ikke kan observeres direkte.
Min forhåbning med at bruge egne erfaringer er, at det vil kunne bidrage med viden og nuancer, som mangler i den eksisterende forskning såsom processen fra man bliver bevidst om egen ikke-heteroseksualitet til man springer ud til den første. Derudover anser jeg det som værende umuligt at kunne observere processen direkte, og fandt derfor denne metode særlig interessant og relevant.
- 5) Metoden opfordrer læseren til at anskue normer og praksisser, der før blev taget for givet, på en ny, unik, kompliceret og udfordrende måde.

-
- 6) De søger gensidige reaktioner fra læserne. Forskning er behandlet som sociale, relationelle bevidste handlinger og man forsøger at opdyrke gensidige relationer med deltagere, læsere og tilskuere.

Den autoetnografiske metode er altså valgt, da den anses som værende en mulighed for at kunne belyse det at springe ud på en ny og mere direkte måde sammenlignet med den eksisterende forskning (se afsnit 2) ved at give et insiderperspektiv. På den måde er forhåbningen at kunne vise kompleksiteten ved denne proces, samt præsentere nye måder at anskue givne normer og praksisser på. Dette gøres ved, at jeg deler mine personlige erfaringer med at springe ud som homoseksuel i form af en række historier. I det følgende underafsnit vil det at skrive historier og processen bag blive præsenteret.

3.2.1 At skrive historier

Der er en række grunde til at inddrage egne historier i et ellers akademisk projekt, men der er tre indbyrdes relaterede grunde til at fortællekunst kan give alternativ indsigt (Carless, 2012):

- 1) Historier kan vise læseren deres egen involvering i de sociokulturelle processer, der finder sted, og dermed giver en form for 'lokal' viden. For mine historier er håbet altså, at det kan give læseren en indsigt i, hvilke roller de selv spiller, når en person er ved at finde ud af sin egen seksuelle identitet og/eller springe ud.
- 2) Ved at præsentere personlige historier skabes der en mulighed for at opnå en emotionel forbindelse mellem fortælleren og læseren. Dette er i modsætning til teoretiske analyser og argumentation og baseres på en forståelse af, hvad de deler frem for hvad der skiller os ad.
- 3) Kreative praktikker såsom fortællekunst muliggør at dele indre, kropslige oplevelser og den viden, der kommer af disse.

Som beskrevet tidligere ovenover, så kommer autoetnografi i mange former, ligesom der er mange måder at skrive historier på. Adams, Jones og Ellis (2015) giver nogle forslag til, hvordan man kan bygge sine historier og sit autoetnografiske studie op:

- *Realisme*. Her bruges egne erfaringer og historier til at give et fyldestgørende og komplekst indsigt i og beskrivelser af kulturen om et givent fænomen. Her skabes der historier, der er adskilt fra analysen og teori.
- *Impressionisme*. Her er fokuset på at skabe en overordnet oplevelse for læseren, og viser et rum eller konteksts udseende, lyde, smag og bevægelser, for på den måde at hive en kulturel oplevelses dagligdags, fragmenterede, usikre og mosaiske kvaliteter frem. Disse indsigter er deres form for fortolkning og analyse.

-
- *Ekspressionisme*. Her bevæger man sig indefra og ud ved, at man fokuserer på vække sindsstemninger og udtrykke følelser. Autoetnografikeren præsenterer egne indre følelser og personlige kulturelle oplevelser igennem et subjektivt perspektiv.
 - *Konceptualisme*. Her bruges personlige historier som en måde at lede og kritisere kulturelle oplevelser, bryde tavshed og genvinde stemmen. Fortolkning og analyse er inspirationen til historien og lægger vægt på, at læsere spiller en rolle i at skabe teksterne.

Ovenstående er dog ikke en fyldestgørende liste, ligesom der ikke er klart adskilte grænser imellem dem (Adams et al., 2015). Derfor ser man autoetnografiske studier, der kombinerer elementer fra de ovennævnte eksempler eller former deres studie på en helt anden måde, afhængig af ens fokus, emne og mål. For dette studie vil man kunne se elementer fra realisme og ekspressionisme. I mine historier sigtes der efter at vise personlige oplevelser og følelser i forbindelse med at springe ud, og de er fortalt ud fra eget subjektive perspektiv. Derudover er mine historier adskilt fra teori og analyse, samtidig med at de sammenkobles med interviews af to andre.

3.2.2 Mine historier

Da jeg startede på dette projekt, slog det mig, at der er en ulighed i forhold til, hvad jeg kunne huske. Der er episoder, som jeg husker klart og tydeligt, mens der også er en masse mørke huller. Derfor lod jeg mig inspirere af en billedebaseret tilgang (Adams et al., 2015) for at grave ned i min egen historie.

Jeg startede med at åbne et dokument på min computer med overskriften ”spring ud”. Her skrev jeg alle de episoder ned, som jeg kunne huske og forbandt med det at springe ud. I første omgang skrev jeg dem ned som en overskrift, fx ”sprang ud til mor og far”, samt årstal, måned og min alder på daværende tidspunkt. Derefter begyndte jeg at tage en episode af gangen og huske tilbage. Jeg skrev alle detaljer ned, som jeg kunne huske: hvem der var der, hvad der blev sagt, hvordan der så ud osv. Da alle detaljer var skrevet ned til alle episoderne, lod jeg dokumentet være i et par dage. Dette anbefales for at undgå, at ens egen kritiske sans går ind og redigerer det, som man har skrevet i dette stadie af processen (Adams et al., 2015). I stedet brugte jeg tid på at gennemgå gamle familiebilleder af mig gennem min barndom, samt tale med folk såsom mine forældre omkring mine erfaringer med at springe ud. Dette var for at prøve at fremkalde flere minder og episoder, der kunne bruges, samt nye detaljer til de episoder, som jeg allerede havde i dokumentet. Derud-

over var det også for at fremkalde de følelser, som jeg oplevede i de forskellige situationer, så de bedst muligt kunne videregives i mine historier.

Efter et par dage genlæste jeg episoderne i dokumentet. Enkelte detaljer og et par nye episoder blev tilføjet. Der blev dog også fjernet to episoder, da jeg vurderede, at disse historier ikke gav noget essentielt til den samlede historie.

Herefter begyndte jeg at omskrive mine historier. Med inspiration fra David Carless' (2012) reflektioner var særligt to anliggender styrende under omskrivningen: 1) Læseren skulle kunne danne sit et indre billede af situationen ved hjælp af detaljer. Særligt var fokuset på at beskrive rummene, omstændighederne, samt personers handlinger. Der var derfor mindre fokus på, om dialogerne var korrekt ord til ord, så længe budskabet passer og ordvalgene matcher personens type. 2) Efter bedste evne skulle de følelser, som jeg oplevede i de enkelte situationer, genskabes.

Disse to anliggender bør ses som forbundet, da for at få en følelsesmæssig respons og kropslig forståelse af episoderne, så hjælper det, hvis læseren kan se det for sig (Carless, 2012). For at jeg var tilfreds med mine historier, blev der særligt lagt vægt på, om de frembringer den følelsesmæssige respons hos læseren, som jeg ønsker. Endnu engang hentede jeg inspiration hos Carless (2012), der lod sig selv være den første "læser" af sine egne historier. Hvis hans tekster vækker de ønskede følelser hos ham, så er han tilfreds, og lod andre læse dem. Samme princip brugte jeg, mens jeg skrev mine historier. Først når jeg var tilfreds sendte jeg dem ud til mennesker i min omgangskreds for at få feedback.

Der er forskellige typer, som det anbefales at få feedback fra (Adams et al., 2015): Folk der vil være støttende, men samtidig kan give konstruktiv kritik, folk der indgår i historierne, samt den 'ideelle læser' som er den type, som man har haft i tankerne, når man skrev sin tekst. For mine historier sendte jeg den til mine forældre og brødre, da de er de eneste i historierne, som ikke er blevet anonymiseret. Jeg sendte dem til min vejleder, der har været involveret i processen af dette projekt, og så sendte jeg til en gruppe af venner, som ikke indgår i historierne. Disse personer blev bedt om at læse mine historier og give feedback på, hvilke tanker og følelser som historierne vækkede, hvilke detaljer i historierne, som de lagde særligt mærke til, samt hvordan de følte at jeg præsenterede de personer, som der indgik i historierne. Deres reflektioner gav en værdifuld indsigt i, hvordan mine historier modtages og hvilken effekt de giver læsere. Jeg fik fx en indsigt i, at nogle af mine historier blev misforstået, så folk tolkede dem anderledes end hvordan jeg faktisk oplevede

episoden. De misforståelser skyldtes mine valg af ord, og derfor blev disse historier omskrevet.

Som skrevet tidligere, så er refleksivitet vigtigt i autoetnografiske studier. Derfor suppleres min egen historie med interviews af to andre individer omkring deres oplevelser. Interview som metode og hvordan den kommer til udtryk i dette projekt vil blive præsenteret i næste underafsnit.

3.3 Interview

Indenfor psykologien dækker ordet interview over mange former for interaktion (Magnusson & Marecek, 2012). Interviews i en forskningssammenhæng er en samtale, hvor viden konstrueres i interaktionen mellem interviewer og informanten, og denne samtale foregår i en kontekst, som udsagnene er relateret til (Kvale & Brinkmann, 2009). Derudover er sproget et centralt element, og metoden er med til at skabe nyttig viden, der hjælper individer med at mestre verden. Den viden, der skabes i et interview, kan altså anses for værende kontekstuel, pragmatisk og sprogligt (Kvale & Brinkmann, 2009). Med et fænomenologisk fundament, som dette projekt har, søges en indsigt i hvordan et fænomen opleves og interviewet bliver et medium, hvor disse oplevelser kan udtrykkes (Tinggaard & Brinkmann, 2015). Intervieweren er et centralt redskab i et interview, og en god interviewer kan kendes på, at vedkommende har sat sig ind i det givne emne, har et sprogligt flair, samt at vedkommende kan tage en beslutning på stedet om, hvilke aspekter af informantens fortælling, der skal spørges ind til og hvilke der skal lades være (Kvale & Brinkmann, 2009).

For dette projekt er der hentet inspiration i det, som Magnusson & Marecek (2012) kalder for det tolkende interview. Her er formålet at lokke alle de fortællinger, betydninger, verdensforståelser osv. frem, som informanten benytter sig af. Samtalen mellem informant og interviewer er fri og uformel, og dette tildeler samtidig informanten høj grad af kontrol, da de kan fortælle om deres oplevelser med de ord, som de vælger, den måde, som de foretrækker, samt med de detaljer, som de vil dele (Magnusson & Marecek, 2012). Det er interviewerens opgave at skabe en åben, respektfuld og accepterende interviewsituation, så informanten har mulighed for at fortælle på sin egen præmis. Dette gøres bl.a. gennem tavshedspligt, samt en talestil og ordvalg, der er tilpasset informantens (Magnusson & Marecek, 2012).

Inden interviewene for dette projekt blev foretaget, blev en interviewguide forberedt (se bilag 5).

3.3.1 interviewguide

Interviewguiden er et script, der strukturerer interviewet. Det kan enten indeholde de emner, som man skal komme ind på eller det kan bestå af en fast rækkefølge af spørgsmål, hvis formulering er omhyggeligt overvejet (Kvale & Brinkmann, 2009).

Som skrevet tidligere, så var interviewene til dette projekt formet med inspiration af det tolkende interview (Magnusson & Marecek, 2012). Det påvirker også, hvordan interviewguiden struktureres. Til denne slags interviews bliver interviewguiden fulgt, men ikke slavisk og den dikterer ikke strukturen af interviewet. Der kan være spørgsmål eller temaer, som droppes, ligesom rækkefølgen kan ændres. Det afhænger af, hvordan samtalen kører og hvad informanten ellers får bragt på banen (Magnusson & Marecek, 2012).

Interviewguiden for dette projekt starter med en præsentation af mig selv, projektet og en kort resumé af de pointer, der stod i samtykkeerklæringen (se bilag 6). Herefter er guiden inddelt i fire kategorier baseret på teori og den eksisterende forskning fra reviewet. Kategorierne blev brugt til at skabe en struktur for interviewene, mens spørgsmålene blev brugt til forslag og ideer alt efter, hvad informanterne ville komme ind på. Det er derfor ikke alle spørgsmål, der blev spurgt eller spurgt ordret, som de er skrevet.

Efter interviewguiden var færdig, skulle informanterne findes.

3.3.2 Informanterne

I starten af maj blev et opslag sendt ud til en række organisationer tilknyttet LGBTQ+-miljøet, hvor der stod, at der blev ledt efter interviewpersoner til dette projekt (se bilag 4). Jeg sendte til følgende organisationer:

- Organisation 1 koncentrerede sig om LGBTQ+-miljøet i Aalborg
- Organisation 2 koncentrerede sig om LGBTQ+-miljøet i Region Nordjylland
- Organisation 3 koncentrerede sig om LGBTQ+-miljøet i Århus
- Organisation 4 koncentrerede sig om LGBTQ+-personer op til 25 år i hele Danmark

Organisationerne blev bedt om at dele opslaget på deres Facebookvæg, og organisation 2 og 3 gav svar tilbage og delte det. En femte organisation, der også koncentre-

rede sig om LGBTQ+-miljøet i Århus, delte facebookopslaget fra organisation 3. Organisation 4 svarede tilbage efter, at der var fundet tilstrækkeligt antal informanter.

I forlængelse af det tolkende interviews fokus på skabe en åben og respektfuld interviewsituation, så var det et ønske med opslaget, at man følte sig tryk i at kontakte mig og i at deltage i projektet. Derfor blev der bevidst brugt et uformelt og ikke-akademisk sprog, ligesom rammerne for interviewet og projektet blev forsøgt tydeliggjort. Ligeledes var det et bevidst valg at præsentere mig med mine foretrukne pronomener og hvad min egen seksualitet er, for at vise, at jeg var en del af miljøet og ikke en 'udefra'. I opslaget blev det tydeliggjort, at informanterne skal være mellem 18 og 25, være ciskønnet og bøsse. Dette var for, at deres oplevelser bedst kunne sammenlignes med min egen historie og med den eksisterende forskning. På grund af COVID-19 kunne interviewene ikke foregå ansigt-til-ansigt. I stedet blev Microsoft Teams og alternativ e-mails foreslået i opslaget, men samtidig åbnes der op for, at det var muligt at gøre det på anden måde, hvis man i givet fald skulle være trykkest ved dette. Efter et par dage blev opslaget også delt på min personlige facebookvæg, hvor venner og bekendte delte den.

Antallet af informanter må bestemmes ud fra det givne projekts rammer og ressourcer (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Da dette projekt også inddrager min egen historie, samt den eksisterende forskning, så blev det vurderet, at 2 informanter vil være et passende antal for at få en nuanceret indsigt i oplevelsen af at springe ud, og samtidig være realistisk at komme i dybden med i forhold til projektets tidsmæssige ramme. Informanterne vil blive kaldt Lucas og Isak i projektet for at sikre deres anonymitet.

Lucas blev interviewet d. 11. maj 2020 om eftermiddagen via Microsoft Teams. Han var her 25 år gammel og interviewet varede 1 time, 22 minutter og 51 sek. Han kontaktede mig over e-mail efter at have set mit opslag på en af ovennævnte organisationers facebookvæg.

Isaks interview skulle have foregået d. 15. maj 2020 om aftenen, men grundet tekniske problemer blev interviewet rykket til d. 20. maj om eftermiddagen. Interviewet her foregik også via Microsoft teams og varede 54 min. Og 26 sek. Han kontaktede mig gennem Facebook efter, at han havde set nogle fælles venner dele opslaget mit opslag.

Derudover kontaktede en kvinde mig også via e-mail, men hun måtte afvises, da hun identificerer sig som lesbisk. For at belyse Lucas' og Isaks udvikling og hvilke sociale grupper, som de tilhører, vil en mere detaljeret gennemgang af deres baggrund komme senere i projektet (se afsnit 6.1).

Efter interviewene var overstået, skulle disse transskriberes (se bilag 1 & bilag 2).

3.3.3 Transskription

At transskribere noget betyder, at man transformerer noget fra en form til en anden og kort sagt, så er en transskription en forarmet, dekontekstualiserede gengivelse af et interview (Kvale & Brinkmann, 2009).

Der findes ikke nogen universel form for transskription, og derfor er der nogle beslutninger, der skal tages, afhængigt af hvad transskriptionerne skal bruges til (Kvale & Brinkmann, 2009). Det er beslutninger om, hvilke elementer der skal inddrages i transskriptionen og hvilke der skal udelades, fx om alle pauser, betoning og følelsesudtryk som latter medinddrages.

Transskriptionerne blev foretaget efter begge interviews var overstået. Da fokuset for analysen ikke var på det sproglig, men på hvad der blev sagt, så blev detaljer såsom betoningen ikke noteret. Når der blev sagt 'øh' eller holdt en pause blev det noteret, men ikke længden på pauserne. Derudover blev det besluttet, at der skulle noteres, hvis den ene sagde noget, mens den anden snakkede, samt hvis den ene afbrød den anden. Latter, suk og når de forvrængede deres stemme eller karikerede noget blev også noteret.

Herunder kan der ses, hvordan ovenstående blev noteret i transskriptionerne.

[] = den anden siger noget, mens den ene snakker.

(.) = Pause

.... = afbrudt inden personen færdiggjorde sin sætning.

hehe = griner/ler

Lucas = siger sit rigtige navn, men for at sikre anonymitet, så er det erstattet af dækkenavnet, som jeg har givet

understregning = forvrænget stemme/karikerer en anden

ååh = suk

mmh = bekræftende/lyttende

nmh = afvisende

Yderligere, nævnte begge informanter detaljer, som jeg vurderede, ville kunne bryde deres anonymitet. Det kunne fx være navnet på den by, som de voksede op i, navnet på kæreste eller arbejdsplads. Disse blev givet dæknavn, fx blev navnet på deres barndomsby bare til by. Disse ord blev markeret med rød, så det er tydeligt, at der er tale om et dæknavn.

Da transskriptionerne var gjort færdige, kunne analysen af interviewene begynde.

3.3.4 Tematisk analyse

I dette projekt er der foretaget en tematisk analyse af interviewene. Her bruges energien på at gennemgå interviewene for at identificere de gennemgående temaer, og dermed skabes der mening af informanternes verden (Langdridge, 2007). Denne analytiske tilgang består af fire stadier:

1. Transskriptionerne læses og genlæses, mens man tilføjer kommentarer til dele af teksten. Typisk skrives disse i venstre side og ikke alt i teksten skal have en kommentar. Disse kan være i form af opsummeringer eller associationer.
2. Kommentarerne fra stadie 1 transformeres til mere meningsfulde udtalelser, der relaterer bredere og mere teoretisk funderede tanker. Fremspirende temaer notes i højre side.
3. Temaerne listes op efter hinanden i den originale kronologiske rækkefølge, og nu er målet at finde forbindelser mellem temaerne. Disse rykkes rundt, så rækkefølgen bliver mere analytisk og teoretisk funderet. Nogle temaer puttes sammen, nogle bliver splittet op og nogle fungerer bedre som underkategorier.
4. En endelig oversigt over temaerne produceres i en sammenhængende rækkefølge. Passende navne gives og der skabes et klart link til interviewene i form af referencer til specifikke citater. Nogle temaer må droppes, hvis de ikke passer ind eller gives nogen speciel brugbar viden til analysen.

Ved hver enkel transskription bliver disse fire stadier gennemgået (Langdridge, 2007). Man kan enten vælge at starte forfra hver gang, eller man kan bruge den endelige oversigt af temaer i stadie 4, der kom ud af den første informant, og så se om denne også passer til de efterfølgende. Her er fleksibilitet dog en vigtig faktor, da nogle temaer måske skal omformuleres, fjernes, tilføjes eller lignede for at den endelige oversigt over temaer passer til hele ens datasæt (Langdridge, 2007).

De endelige temaer præsenteres under analysen af interviewene (se afsnit 6). Inden da er det dog essentielt at præsentere de etiske overvejelser, der har været for dette projekt.

3.4 etiske overvejelser

Når man udfører forskning, så rejses der spørgsmål om, hvad denne forskning bidrager til i samfundet (Kvale & Brinkmann, 2009). Al forskning er en værdiladet og social praksis, der indeholder en række etiske problemstillinger og potentialer (Brinkmann, 2015). Forskning indenfor psykologi er forpligtet til at øge viden om menneskets forståelse af sig selv og dets handlinger, samt anvende denne viden til at producere menneskets velfærd (Kvale & Brinkmann, 2009). Kvalitativ forskning arbejder oftest mere direkte med individers subjektive og intime aspekter af deres liv, sammenlignet med forskning, der er funderet i en statistisk metodologi (Brinkmann, 2015). Dette giver en række etiske problemstillinger, men der er her også et potentiale i, at marginaliserede grupper kan få en stemme i det offentlige rum (Brinkmann, 2015).

Det er de situationelle faktorer, der spiller en rolle ift. hvilke etiske spørgsmål og vanskeligheder, der rejser sig (Kvale & Brinkmann, 2009; Brinkmann, 2015). Det er derfor ikke spørgsmål, der kan gives et universelt svar til (Kvale & Brinkmann, 2009), og man skal være varsom med at prøve at løse etiske dilemmaer på afstand fra det givne forskningsområde (Brinkmann, 2015). I stedet præger disse etiske problemstillinger ens studie fra start til slut og man bør derfor have dem i bevidstheden i løbet af hele processen (Kvale & Brinkmann, 2009).

For overskuelighedens skyld kan etiske problemstillinger i forskning deles op i to kategorier: *mikroetiske problematikker* og *makroetiske problematikker* (Brinkmann, 2015). De etiske overvejelser for dette projekt vil også blive præsenteret vha. denne opdeling

3.4.1 mikroetiske problematikker

Mikroetiske problematikker relaterer sig til, at forskeren skal tage vare på de personer, som indgår i forskningen (Brinkmann, 2015). For dette projekt er det informanterne, Lucas og Isak, ligesom det er dem, som indgår i mine personlige historier.

Først og fremmest blev informeret samtykke sikret (Kvale & Brinkmann, 2009), så der ikke var tvivl om, hvad informanterne sagde ja til. For Lucas og Isak blev dette håndteret af flere omgange. Opslaget (se bilag 4) indeholdt informationer om, hvad projektet handlede om, at målet var at bruge projektet til at skrive en

artikel, der skulle udgives, at deres anonymitet er sikret, og at de havde mulighed for at trække sig, hvis de skulle fortryde. Derefter fik de begge to tilsendt en samtykkeerklæring (se bilag 6), som de underskrev inden interviewet. Endeligt blev pointer fra samtykkeerklæringen gentaget mundtligt inden interviewet begyndte (se bilag 5). Efterfølgende i transskriberingen blev alle detaljer, der kunne afsløre Lucas og Isak identiteter, anonymiseret.

I forbindelse med min egen historie blev det sværere at sikre informeret samtykke på samme måde, da jeg ikke vidste, hvordan mine historier vil forme sig og hvilken retning det vil tage. I stedet handler det om 'samtykkeproces' (Adams et al., 2015), som handler om at man sikre sig samtykke løbende gennem projektet. I mit tilfælde inddrog jeg mine forældre og brødre i processen fra start til slut. De fik lov til at læse mine historier, og jeg sikrede mig, at de var ok med, at de indgik i min historie og hvordan jeg fremstillede mine oplevelser. Min familie var dog ikke de eneste personer, som indgik i min historie. Da jeg ikke længere har kontakt med dem alle mere, så var det ikke muligt at opnå samtykke. Derfor valgte jeg i stedet at anonymisere dem for at sikre deres fortrolighed (Kvale & Brinkmann, 2009). Udover mine forældre og brødre, fik alle dæknavne. Der blev også ændret eller droppet detaljer om personerne såsom hvordan de så ud. Dette er en balancegang, da jeg samtidig ønskede at skrive episoderne så tæt på, hvordan jeg oplevede dem. Derfor var jeg i stedet fokuseret på, at personerne ikke blev portrætteret forkert blandt læserne. Dette skete gennem feedbacken, hvor jeg fik et indtryk i, hvordan andre læste og forholdt sig til de personer i mine historier.

Yderligere er det vigtigt her, at deltagere i forskningsprojektet ikke lider overlast og derfor bør konsekvenserne for deltagelse overvejes. Kort sagt, så burde der være så lidt skade og så mange fordele som muligt for informanterne (Kvale & Brinkmann, 2009). Grundet mine personlige oplevelser med at springe ud, vidste jeg, at dette kunne potentielt hive følsomme minder frem hos informanterne. Derfor var det vigtigt for mig at sørge for, at informanterne følte sig trygge og at rammerne for interviewet var tydelige. Det skete bl.a. ved at hente inspiration fra det tolkende interview (Magnusson & Marecek, 2012). Der kom dog emner op i begge interview, hvor jeg vurderede, at det var et sensitivt emne for informanten, fx emner såsom selvmord i omgangskredsen og relation til ens far. Her tog jeg valget ikke at grave ned i disse emner, udover at få et indtryk af, hvordan disse emner spillede en rolle i forhold til deres udspring.

I forhold til mine egne historier, så er det også relevant at overveje konsekvenserne for mig som person, da der er en personlig risiko ved at dele min personlige oplevelser (Adams et al., 2015). Jeg er åbent omkring min seksualitet, og derfor følte jeg et minimalt behov for at dække ting til. Jeg valgte dog at beskrive de mere intime detaljer overfladisk, men ellers var det vigtigere for mig at have en føling på, hvad min omgangskreds tænkte om min fremstilling.

3.4.2 makroetiske problematikker

De makroetiske problematikker handler om forskningens plads i en samfundsmæssig kontekst (Brinkmann, 2015). Det drejer sig om, at man foretager sig nogle overvejelser ift. hvilke sociopolitiske magtrelationer, der er i spil. Målet med dette projekt er at opnå en forståelse for oplevelsen af at springe ud som homoseksuel. Selvom der fokuseres på individuelle oplevelser i form af min egen, samt Lucas og Isaks, så er forhåbningen at der kan komme en indsigt i, at disse oplevelser sker i en kontekst og hvordan denne kontekst har en indflydelse. Dermed er forhåbningen, at den viden der kommer af dette projekt, kan være med til at forbedre trivselen for homoseksuelle i Danmark. Det er ikke intentionen at udstille nogle, der på den ene eller anden måde er involveret i processen med at springe ud, men i stedet at belyse hvordan man selv spiller en rolle.

4. Teori

I de foregående afsnit er den eksisterende forskning i oplevelsen af at springe ud blevet præsenteret, samt dette projekts metodologiske fundament. I dette afsnit vil fokus rette sig mod projekts teoretiske rammer.

For at bygge videre på den eksisterende forskning (se afsnit 2), samt bidrage med nye anskuelser, så er dette projekt teoretisk funderet i udviklings- og socialpsykologi, samt intersektionalitet. Nærmere bestemt, så inddrages D'Augelli's udviklingsmodel for LGB-identitet, der suppleres med sociokulturelle anskuelser med fx begreber som ambivalens, meningsskabelse og ruptures. Endeligt er der blevet suppleret med intersektionalitet for også at belyse individets sociale gruppers indflydelse.

4.1 Udviklingspsykologiske perspektiver: *Life-span* og *Life-Course*

Studiet af individets livsbane (oversat af life trajectories) kan anses for at være forsøget på at forstå den gensidige konstituering mellem individets udvikling og vedkommendes evigt forandrende kulturelle omgivelser (Zittoun, 2012). Dette har været et vigtigt emne i socialvidenskab og psykologien siden 1970erne og to traditioner er kommet heraf med modsætningsfyldte betegnelser, der til trods for deres teoretiske fællesskab ofte stiller forskellige spørgsmål i deres forskning (Zittoun, 2012).

Indenfor psykologien har man en orientering, der ser på udvikling fra fødsel til død og kaldes for *life-span psychology* (Zittoun, 2012). Her ses typisk på psykologiske funktioner og stiller spørgsmål omkring bl.a. forandringer og individuelle forskelle. Dog, er det svært i denne tradition at foretage en finkornet analyse af hverken udviklingsprocesserne eller kulturens specifikke rolle i disse dynamikker.

På den anden side er sociologien med en orientering, hvor fokus rettes mod livsbaner og kaldes for et *life-course theoretical perspective* (Zittoun, 2012). Her rettes fokus og spørgsmål mod sociale forandringer og deres indflydelse på fællesskaber, familier og udviklingsbaner. Udfordringen for denne tradition har været at inddrage både sociale og historiske indflydelse på individets udvikling, samt individets egen agentur.

I denne afhandling er begge traditioner repræsenteret i form af D'Augelli's udviklingsmodel for LGB-identitet, der baserer sig på et life-span human development perspektiv, og i form af Zittouns sociokulturelle perspektiv på life-course.

4.1.1 D'augelli's udviklingsmodel for LGB-identitet

Som beskrevet tidligere, så kom der et boost i 1970erne af teoretikere, der forsøgte at beskrive ikke-heteroseksuelle personers identitets udvikling i form af stadiemodeller (se afsnit 1.2). Disse modeller har det tilfælles, at de anser identitetsudviklingen som en mere eller mindre fastlagt og lineær proces, hvor individets identitet er færdig udviklet i den tidlige voksenalder (Goodrich & Brammer, 2019). Som modsvar til dette, udviklede D'Augelli en model, hvor identitet anses for værende en flydende og en kompleks proces, der påvirkes af psykosociale faktorer (Carter, 2015).

D'Augelli baserer sig på et life-span human development perspektiv og argumenterer for, at individets udvikling skal forstås i dets kontekst (D'Augelli, 1994a). Individets sociale netværk, fællesskab, institutionelle miljøer og kulturer beskrives og komplimenteres af beskrivelser af individets fysiske og psykologiske forandringer og stabilitet. Samtidig argumenterer D'Augelli for, at individet og konteksten påvirker og former hinanden. Derudover karakteriseres dette perspektiv ved, at den anser identitet som værende noget der udvikles og forandres gennem hele livet, samt hvert individ er unikt i dets egen udvikling (D'Augelli, 1994b).

Et vigtigt element ved denne tilgang er *udviklingsmæssige plasticitet* (D'Augelli, 1994a), som dækker over, at individets adfærdsudvikling er meget påvirkelig af miljø og tid. D'Augelli bruger dette begreb til at argumentere for, at man derfor ser seksuel orientering som værende meget flydende i nogle tidspunkter af individets liv, mens det er mere fast i andre tidspunkter. Endelig ser dette perspektiv individet som værende unik i deres egen udvikling, samt at man har indflydelse på at forme egen udvikling i form af ens handlinger (D'Augelli, 1994a).

Når man vil analysere udviklingen af individets seksuelle orientering, så er der tre variabler som man bør have in mente D'Augelli (1994a), og målet er at lokalisere individets liv i disse variabelers dynamiske matrix. De er:

- 1) *Personlig subjektivitet og handlinger*. Dette dækker over, hvordan individet føler om og skaber mening for ens egen seksuelle identitet gennem dets liv. Dette påvirker og påvirkes af den sæt af variabel.

-
- 2) *Interaktive intimitet*. Det handler om, hvordan ens seksuelle orientering er formet i første omgang af forældre og familiemæssig socialisering, dernæst modificeret af venskaber og parforhold. Disse interaktioner er påvirket af det tredje sæt af variabel.
 - 3) *Sociohistoriske sammenhænge*. Dette referer til normer og forventninger i forskellige subkulturelle fællesskaber, traditioner, politik, love, samt større kulturelle og historiske sammenhænge og afbrydelser. Yderligere, referer det til, hvordan disse faktorer spiller en rolle i udviklingen af individets seksuelle orientering.

Ifølge D'Augelli (1994a) så kræver det to overordnede processer, når individet 'bliver' homoseksuel: Man skal smide mærkatet som heteroseksuel fra sig og samtidig skabe sig en ny identitet som homoseksuel. Hans model består af seks processer, som er medieret gennem kulturelle og sociopolitiske kontekster, som de optræder i (D'Augelli, 1994a):

- 1) Den første proces handler om, at individet *forlader den heteroseksuelle identitet* og involverer, at det går op for individet, at dets seksuelle orientering ikke er heteroseksuel. Det er også her, at individet springer ud til andre – noget som D'Augelli argumenterer for, starter med den første person, som man fortæller det til, og fortsætte resten af livet. Omverdens heterosexisme nødvendiggør, at individet udvikler en vedvarende metode for at forsikre om ens homoseksualitet. Med heterosexisme, så menes der den overbevisning, at en normal udvikling er heteroseksuel og afvigelser fra sådan en identitet er unaturlig, dysfunktionel eller lignende.
- 2) Den anden proces handler om *udviklingen af en personlig homoseksuel identitet status*. Her må individet udvikle "(...) a sense of personal socioaffectional stability that effectively summarizes thoughts, feelings, and desires." (D'Augelli, 1994a, p. 325). Det er også her, at individet må gøre op med de internaliserede myter, som vedkommende går rundt med, omkring homoseksualitet.
- 3) Ved den tredje proces skal individet *udvikle en social homoseksuel identitet*. Det involverer, at man skaber en stor og varieret gruppe af mennesker, der kender til ens homoseksualitet og kan give støtte. D'Augelli argumenterer for, at denne gruppe idealt set skal være bekræftende, hvilket vil sige, at de aktivt og vedvarende behandler individet som værende homoseksuel. I forlængelse heraf, argumenterer han for, at tolerance kan være skadeligt, da man dermed diskret underbygger samfundets interesse i at holde homoseksualitet usynligt. Dette er en langvarig proces, da det tager tid, før det bliver helt tydeligt for individet, hvorvidt dets omgangskreds er støttende eller ej, da dette kan ændre sig over tid. Ens venner kan fx være støttende omkring ens seksuelle orientering, indtil de introduceres for første gang til en kæreste af samme køn.
- 4) Ved den fjerde proces er målet, at individet *bliver et homoseksuel afkom*. Ens relation til ens forældre og nærmeste familie kan blive midlertidigt afbrudt, når individet springer ud. Derfor er det ønskede mål ved denne proces, at individet reintegreres ind i ens originale familie igen, og at familien bliver en del af individets støttende gruppe, som er beskrevet i tredje proces.
- 5) I den femte proces skal individet *udvikle en intim homoseksuel status*. Dette er mere komplicerede end at indgå en intim heteroseksuel relation på grund af homosek-

suelle forholds usynlighed i samfundet. Det betyder, at homoseksuelle ikke har nogen kulturelle drejebøger, som de kan direkte bruge og dette fører til uklarheder og uvisheder. Dette fører dog også til fremkomsten af personlige, forholds-specifikke og fællesskabs normer, som skulle være mere personlig tilpasningsdygtige.

- 6) Den sjette proces handler om, at individet *indtræder i et homoseksuelt fællesskab*. Det involverer en udvikling af forpligtelse til politiske og sociale handlinger. For nogle sker denne proces aldrig, for andre er den ikke mulig, da man risikerer fx at miste sit job eller hjem. Men for de fleste, involverer udviklingen af en homoseksuel identitet en konfrontation med nuværende sociale og politiske barrierer. Ifølge D'Augelli, så fører en meningsfuld identitet som homoseksuel til, at man bliver bevidst om historien bag ens egen undertrykkelse.

Denne model anses som værende et godt teoretisk fundament til at belyse oplevelsen af at springe ud, da den ikke anser det at springe ud som en enkeltstående begivenhed, men i stedet en længerevarende og kompleks proces, der foregår i og påvirkes af en kontekst. For at få en dybere indsigt i, hvordan processen bag af at springe ud foregår og særligt hvordan individet selv spiller en rolle i, så suppleres D'Augelli's model med et sociokulturelt perspektiv, som vil præsenteres i det kommende underafsnit.

4.1.2 Et sociokulturelt perspektiv på individets livscyklus

Indenfor kulturpsykologien er fokus på individets oplevelse, og der forsøges at finde forklaringer i dets sociokulturelle og tidsmæssige kontekst, hvor det er konstrueret (Madureira, 2012; Zittoun, 2012). På et bestemt tidspunkt, i en bestemt tidsperiode fødes man, og derefter udvikler man sig og ens liv udfoldes i en familie, som har et bestemt værdisæt, i en større eller mindre by og i et bestemt land med en bestemt form for politik og institutioner. Samtidig møder man forskellige personer, som påvirker ens liv på den ene eller anden måde. Denne transaktion mellem individet og det forandrende miljø er, hvad kulturpsykologien har øje på (Zittoun, 2012).

En anden relevant pointe er, at indenfor kulturpsykologien anses mennesket for værende et meningsskabende væsen (Zittoun, 2012). Derfor er en central opgave at forstå, hvordan mening opstår og forandres over tid (Abbey, 2012). Menneskets liv og oplevelser foregår i irreversibel tid og er dybt tidmæssigt indlejret. Hver oplevelse er unik i sin egen form, uanset hvor meget det ligner tidligere oplevelser, da det tager sin egen plads. En plads, der samtidig forandres kontinuerligt på baggrund af tidligere erfaringer. Derfor er der altid et element af noget nyt i en oplevelse (Abbey, 2012). I irreversibel tid er ideen om nutiden bedst forstået som en

grænsemærker, der afgrænser hvad der allerede er kendt (fortiden) og selvindlysende introducerer den næste oplevelse, som en del af den ukendte fremtid. Vores liv kan anses for at ske i *grænsezonen* mellem det moment, der lige er sket, og den ukendte fremtid (Abbey, 2012). Individet bruger tegn på skabe mening for sine omgivelser, men også for at forberede sig for, hvad der muligvis kunne ske i den nærmeste fremtid. Derfor repræsenterer tegnene hvad der er lige her og nu, men åbner også op for forskellige mulige scenarier, der kunne ske i fremtiden (Abbey, 2012). Sagt på en anden måde, så kan det nutidige øjeblik beskrives som "A" og dens modsætning "ikke-A" er alle de forskellige fremtidige muligheder, som A ikke er i det eksakte øjeblik, men kan blive til. A og ikke-A eksisterer på grund af hinanden. Individets nutid bliver derfor påvirket af ikke kun dets fortid, men også dets mulige fremtid (Abbey, 2012). Når individet derfor aktualisere dets fremtid indenfor det sæt af muligheder, der er i ikke-A, er der en *ambivalens*, som kommer af den spænding mellem nutiden og den nærmeste fremtid. Individet forsøger at overkomme denne ambivalens gennem skabelsen af ny mening, men ender med at skabe ny ambivalens.

En anden central proces i menneskets meningsskabelse er *internalisering* og *eksternalisering* (Zittoun, 2012). Begreberne dækker over den proces, hvor individet modtager meninger fra omverden og transformere dem til nye indre psykiske mønstre, der derefter kommer op til overfladen og bliver tilgængelige for andre (Valsiner, 2014).

En tredje central proces i forbindelse med meningsskabelse er menneskets konstruktion af grænser. De skabes for at hjælpe individet med at opnå en fornemmelse af struktur i en ellers flydende verden, og konstruktionen består af tre processer: skabelse af mening, en skilning imellem tingene, samt tilføjelse af værdi (Marsico, 2016). Gennem de tre processer organiserer, differentierer og koordinerer individet dets relation til omverden (Marsico, 2016). Typisk kan en grænse defineres som værende noget, der er mellem to eller flere ting, og når man krydser en grænse, oplever individet at dets identitet omskabes, da man møder en ny kulturel kontekst med andre sociale normer og moralske værdier (Marsico, 2016). Yderligere, er der *symbolske grænser*, der afgrænser forskelle mellem individer og sociale grupper i samfundet (Madureira, 2012).

Ovenstående redegørelse for kulturpsykologiens centrale pointer er relevante for at forstå individets position og samspil med dets kulturelle kontekst og

samtidig er grundlag for Zittouns pointer om forandrings rolle i individets livscyklus.

4.1.2.1 Forandringer

Individet kan opleve to former for forandringer (Zittoun, 2012). Først er der *transitive forandringer*, som også kaldes for niveau 1 forandringer. Disse er cirkulære og symmetriske. Et eksempel på disse forandringer er den studerende, der læser bøger om et givent emne for at få svar på nogle spørgsmål, men i takt med, at vedkommende får svar på disse spørgsmål, så dukker flere op og derfor må den studerende læse flere bøger. Disse niveau 1 forandringer kan udvikles til niveau 2, og Zittoun (2012) giver et eksempel på to venner, der har en bogklub, hvor de anbefaler bøger for hinanden. Men en dag så begynder de at anbefale film for hinanden. Dermed udviklede denne cirkulære bevægelse form, men blev ikke brudt. Disse transitive forandringer er en del af hverdagstransaktionerne mellem individet og miljøet. Til sidst er der de *intransitive forandringer*, som også kaldes for niveau 3 forandringer. Her er transitive forandrings cirkulære ramme blevet brudt (Zittoun, 2009), og der er ikke mulighed for at vende tilbage, når først forandringen er sket (Zittoun, 2012). Dette kræver en præcisering af ens forståelse, handlemuligheder og relation til ens miljø.

Disse forskellige typer af forandringer besidder forskellige grader af frihed (Zittoun, 2012): Radikal innovation er ikke en mulighed indenfor rammerne af transitive forandringer, mens de er et krav for intransitive forandringer. Samtidig er intransitive forandringer nogle gange påtvunget, men de er også mulige at fremprovokere. En anden forskel mellem transitive og intransitive forandringer er, at de sidste er knyttet til en mere clear-cut forandring, som kaldes for *ruptures* (Zittoun, 2012).

4.1.2.2 Ruptures

Ruptures kan forstås som værende et kald på nye ideer, nye handlinger eller ny tænkning, og de kalder for dybere og væsentlige forandringer (Zittoun, 2009), og de kan ses som vendepunkter i individets liv. De skaber en tvedeling af ens liv – nogle veje er åbne, nogle er lukkede, og udkommet er ikke besluttet endnu (Zittoun, 2012). Efter en rupture skal der findes nye rutiner og dynamikker, da de gamle

ikke længere er gyldige (Zittoun, 2009). Ruptures kræver substantielle intransitive forandringer, som kaldes for *transitions* (Zittoun, 2012). Disse er forandringsprocesser, der kommer af et rupture, og dets mål er en ny holdbar relation mellem individet og dets miljø (Zittoun, 2009). I ens liv, fører ruptures til tre gensidig afhængige retninger af forandringer (Zittoun, 2012): 1) proces over identitet, 2) proces over læring og endeligt 3) proces over meningsskabelse.

Ruptures anses for at være kortsigtede, selvom de muligvis er permanente, da individet igangsætter strategier for at håndtere rupturen så snart man er blevet bevidst om dem (Awad, 2016). I den forbindelse er der forskellige slags ressourcer, som kan tages i brug for at hjælpe en med at facilitere transitionsprocessen (Zittoun, 2012). Disse ressourcer kan være institutionelle, interpersonelle relationer, semiotiske ressourcer, samt personlige ressourcer. Samtidig tyder noget på, at individet kan nemmest komme gennem disse forandringsprocesser, når man kan fokusere på en af de tre typer af forandringer – identitet, læring og meningsskabelse – mens man kan læne sig op ad en af de andre for stabilitet. Hver af disse processer kræver ens forestillingsevne (oversat af imagination), hvor man danner en zone af potentielle handlinger og tanker, der ikke er mulige endnu (Zittoun, 2012).

Ruptures kan føre til psykologiske tumult (Awad, 2016). Det er svært at identificere en objektiv årsag bag en rupture. De behøver ikke at komme fra et enkelt event, men kan også komme progressivt frem fra en transformation af området. Et fjernt event kan være den 'objektive årsag' for en rupture, men der skal dog finde en transition sted i et eller flere aspekter af individets daglige liv (Zittoun, 2009).

De forskellige miljøer, som individet er en del af, kan være af social eller materialistisk karakter og er struktureret af specifikke regler og meningsmønstre (Zittoun, 2012). De skaber et specifik *sphere og experience* for individet, og ruptures opstår nogle gange, når individet går fra en sphere of experience til en anden. Ruptures kan dog også opstå indeni i en sphere, samt mere generelt som fx krig, der derfor opleves parallelt i individets forskellige spheres (Zittoun, 2012).

Dette sociokulturelle perspektiv bidrager altså med et dybere indblik i individet, dets meningsskabelse og dets samspil med kulturen. Derudover findes Zittouns pointer omkring ruptures og forandringer relevante, da det at springe ud må ses som sådan en forandring, der kræver en ny relation mellem individet og miljøet. Dette miljø indebærer også, at individet er en del af en række sociale grupper. At

være en del af disse grupper kan give individet en form for tryk base, som det kan møde ens ellers tvetydige hverdag (Madureira, 2012). Derfor findes det også relevant at supplere med et teoretisk fokus på dette igennem et intersektionelt perspektiv.

4.2 At være del af grupper: Intersektionalitet

Intersektionalitet anses som en måde til at beskrive analytiske tilgange, der overvejer betydningen og konsekvenserne af at være del af flere forskellige sociale kategorier eller grupper (Cole, 2009). Advokaten Kimberlé Crenshaw opfandt termen i 1989, da hun kritiserede bl.a. feministisk teori for at baserer sig på den mest privilegerede gruppes oplevelser, som i dette tilfælde er hvide kvinder og dermed glemmes sorte kvinders oplevelser (Cole, 2009). Tankerne bag intersektionalitet blev dog allerede udtrykt i 1970'erne af bl.a. the Combahee River Collective (Cole, 2009).

De sociale grupper, som individet er en del af, er vævet sammen, og betydningen af en gruppe kommer af de andre grupper (Magnusson & Marecek, 2012). Sagt enkelt; så er man fx ikke bare 'homoseksuel', men man er en 'homoseksuel mand'. De symbolske grænser mellem grupperne kan altså ses i de fleste tilfælde som semigennemtrængelige, men i nogle tilfælde blive disse til rigide, ikkegennemtrængelige, kulturelle barrierer (Madureira, 2012). I disse tilfælde bliver nogle grupper opkvalificeret på bekostning af andre grupper, og det er her, at fordomme såsom homofobi og sexismen kommer i aktion. Disse barrierer bliver en form for forsvarsmekanisme, når noget anses for værende en risiko eller truende til en selv og til status quo (Madureira, 2012). Disse sociale grupper skal altså ikke kun ses som værende etiketter, der skaber ulige forhold for individer. De skal også ses som steder, der tilbyder forskellige handlingsmuligheder (Magnusson & Marecek, 2012). Intersektionalitet kan altså også bruges til at forstå privilegerede grupper (Cole, 2009).

Linda Black og David Stone definerer privilegier som: “(...) *any entitlement, sanction, power, immunity, and advantage or right granted or conferred by the dominant group to a person or group solely by birthright membership in prescribed identities.*” (2005, p. 245). De argumenterer for, at individet muligvis ikke er klar over egne privilegier gennem de grupper, som vedkommende er en del af, og hvis privilegier ikke udfordres, så resulterer det i undertrykkelse (Black & Stone, 2005). Der kan altså her drages parallel til det, som Madureira (2012) kalder for en opkvalificering på bekostning af andre grupper.

Psykologer har dog været langsom til at inkorporere en intersektionelt ramme i deres forskning, da der ikke er nogen etablerede retningslinjer for at adressere forskningsspørgsmål med dette blik (Cole, 2009). I den forbindelse er der tre spørgsmål, som Elizabeth Cole (2009) foreslår, at forskere indenfor disciplinen psykologi har in mente gennem de forskellige stadier af deres forskning:

1. *Hvem er inkluderet i denne kategori?* Dette spørgsmål drager forskerens fokus på diversiteten i deres studie. Historisk har nogle grupper været systematisk underrepræsenteret i psykologisk forskning, hvilket har medført at specifikke underkategorier i en gruppe oftest tages som repræsentativt for hele gruppen (Cole, 2009). I relation til emnet om at springe ud, så kan de forskellige modeller fremhæves, der er blevet kritiseret for at være baseret på oplevelser fra hvide, unge, mænd i engelsktalende lande (Alonzo & Buttitta, 2019). Reviewet over den eksisterende forskning i dette projekt (se afsnit 2) viser yderligere, at særligt oplevelser i USA er dominerende. Dette spørgsmål bidrager dog ikke bare med diversiteten i studies sample, men det forbedrer også psykologiens muligheder for at teoretisk og empirisk at undersøge hvordan sociale kategoriers strukturer og dets påvirkning på individets liv (Cole, 2009).
2. *Hvilken rolle spiller ulighed?* Dette spørgsmål tydeliggør, at sociale kategorier er konstrueret gennem historiske og sociale praksisser og hjælper psykologer til at se individet som værende indlejret i diverse kulturelle og historiske kontekster (Cole, 2009).
3. *Hvor er der ligheder?* Ved at se efter ligheder grupperne imellem tilskynder forskeren til at revurdere antagelsen om, at sociale kategorier definerer en homogen gruppe (Cole, 2009). Dette kan åbne op for innovative forskningsspørgsmål.

Det intersektionelle perspektiv i dette projekt vil komme i form af disse tre spørgsmål. I løbet af analysen af mine, Lucas' og Isaks oplevelser vil vores baggrund blive belyst, ligesom hvilke sociale grupper vi er en del af. Derudover vil der være en sammenligning for at se, hvilke grupper vi har tilfælles, samt en refleksion over, hvordan dette spiller en rolle for oplevelsen af at springe ud.

Men inden dette, vil mine historier blive set nærmere på og sammenkoblet med projektets teoretiske ramme i det næste afsnit.

5. Refleksion over mine egne oplevelser

For dette projekt er mine egne oplevelser med at springe ud blevet inddraget igennem en række historier, der af pladsmæssige årsager er tilføjet som bilag (se bilag 3). Nogle vil argumentere for, at historierne mister deres nuancer, hvis der kobles teori på, og der er ingen konklusion, der giver den indsigt, som historierne selv kan give (Carless, 2012). Der bør i stedet gøres plads til, at der selv vokser tanker, følelser og tolkninger frem hos læseren (Carless, 2012). Selvom jeg ikke er uenig i dette udgangspunkt, så har historierne givet en dybere indsigt i at forstå det med at springe ud, samt denne teoretiske ramme, som findes relevant at gennemgå her. Derfor vil min analyse og refleksion over mine oplevelser blive belyst her med hjælp af projektets teoretiske ramme, hvorefter der vil være en kort refleksion over historieskrivningens betydning.

5.1 At springe ud

I dette afsnit vil der blive set nærmere på mine egne oplevelser med at springe ud. For overskuelighedens skyld er der følgende underafsnit: *Tomrummet*, hvor der ses på tiden inden jeg sprang ud til mine forældre. *Fra bi til homo*, hvor der vil blive set på den periode fra jeg springer ud til mine forældre som biseksuel, til jeg når erkendelsen af, at jeg er homoseksuel. Endeligt i *efter udspringet* fokuseres på tiden og oplevelserne herefter.

5.1.1 Tomrummet

I udviklingsmodellen af D'Augelli (1994a) er fokus mest på processen fra man har sprunget ud til en anden første gang, og det samme kan siges om den eksisterende forskning (se afsnit 2). Men med mine historier vises det, at der er en relevant proces før dette, som er essentiel at forstå bedre.

D'Augelli (1994a) forklarer, at det at 'blive' homoseksuel i bund og grund handler om, at man forlader kassen som heteroseksuel, samtidig med at man skaber sig en identitet som homoseksuel. Med mine historier kan der dog argumenteres for, at individet først skal skabe sig en mening som homoseksuel, før det kan forlade heteroseksualiteten, og at det er her problematikken opstår. Heteroseksualitet læres gennem livet, og der skabes en mening i de normer, forventninger og hand-

lingsmuligheder i den kasse. Det ses fx med episoden i SFO'en (Bilag 3, historie 1), hvor der var en tydelig rollefordeling og 'arbejdsopgaver'. Men med pubertetens ankomst blev det klart, at jeg ikke hørte til denne kasse. Der var dog ikke på samme måde præsenteret alternative kasser, som jeg kunne skabe mening af.

Marsico (2016) argumenterer for, at når individet krydser grænsen mellem to steder, så ændres ens identitet, da en ny kulturel kontekst mødes. Der kan dog argumenteres for, at jeg ikke blev mødt med nye normer og værdier, men i stedet skulle disse selv skabes, som D'Augelli pointerer (1994a). Der kan altså tolkes til at være en form for uligevægt i konstruktionen af grænsen mellem heteroseksualitet og 'det på den anden side', og i stedet blev denne tid brugt i en form for tomrum imellem heteroseksualitet og 'det andet'.

Man mister altså den trygge base, som kommer af at føle, at man hører til en social gruppe (Madureira, 2012) og er i dette tomrum, hvor man ikke har normer, værdier og et sprog. Dette gør det svært at håndtere denne uro i maven, som kan tolkes til at være det, som Abbey (2012) kalder for ambivalens. Dette kan forklare, hvorfor brugen af de ressourcer, som jeg havde til rådighed såsom at søge om homoseksualitet (bilag 3, historie 4) eller den hjemmeside om at springe ud (bilag 3, historie 6) ikke hjalp, som den eksisterende forskning ellers indikerer (se afsnit 2).

5.1.2 Fra bi til homo

De første, som jeg sprang ud til, var mine forældre (bilag 3, historie 9), hvor jeg sprang ud som biseksuel. Der kan dog ikke tales om, at jeg har 'skabt' en biseksuel identitet, som D'Augelli (1994a) ellers pointerer. Det er måske mere relevant at anse det som en måde at eksternalisere den mening, som jeg havde skabt på daværende tidspunkt, og altså en del af selve meningsskabelsen. Ved at springe ud forsøgte jeg altså at fjerne mig fra føromtalte tomrum og i stedet placerede mig i en kasse.

Ifølge D'Augelli (1994a) er en af processerne, at man skal reintegreres i familien igen som ikke-heteroseksuel, og familien støtter en. Der kan bestemt argumenteres for, at min familie hurtigt gjorde sit for, at denne proces skulle ske. De reagerede fx positivt, da jeg kom ud (bilag 3, historie 9), ligesom de tillod, at jeg fik besøg af en fyr en måned efter jeg kom ud (bilag 3, historie 10). Her var der i stedet tale om, at jeg ikke var klar til at blive reintegreret. Dels fordi mine forældres reakti-

on ikke var, hvad jeg havde forestillet mig, men også fordi jeg oplevede at blive dumpet.

Samtidig kan det forstås sådan, at selve processen skifter. I tomrummet kan det anses som værende mere en indre, personlig proces, forstået på den måde, at jeg alene brugte tid og energi på at skabe mening af de indtryk, som jeg havde internaliseret af omverden, men uden at eksternalisere min mening tilbage til omverden. Ved at springe ud til mine forældre blev processen rykkede til i højere grad at være et samspil mellem mig, som individ, og min omverden. De reaktioner, som jeg fik, blev internaliseret og skabt mening af. Dette ændrede min forståelse af egen seksuelle orientering, hvorefter dette eksternaliseres ud, når jeg springer ud til andre. Det kan fx ses med Tristan, som er den første ven, som jeg springer ud til (bilag 3, historie 12). Modsat mit udspring til mine forældre, så havde jeg ikke en klar overbevisning om, at han ville reagere negativt. Det kan derfor anses således, at mine forældres reaktion har udvidet min forståelse for mulige reaktioner. Det ses også i gymnasiet, hvor jeg opnår erkendelsen om, at jeg er homoseksuel og ikke biseksuel. Med denne meningsskabelse gennem mine udspring til andre, har jeg altså formået at placere mig i en anden social gruppe, som passer bedre.

5.1.3 Efter udspringet som homoseksuel

Marsico (2016) argumenterer for, at ens identitet ændres hver gang, at man krydser en grænse. Samtidig pointeres det, at det at springe ud er en proces, der aldrig kommer til at slutte (D'Augelli, 1994a). Med andre ord, så bliver individet i samfundets øjne heteroseksuel hver gang vedkommende indtræder i en ny kontekst. Dette er også min egen erfaring, og derfor har jeg skulle komme ud til folk af flere omgange.

Derudover kan det anses således, at folks reaktioner kan variere, hvilket også ses i den eksisterende forskning (se afsnit 2), ligesom de forskellige reaktioner kan påvirke en forskelligt. D'Augelli (1994a) advare mod tolerance, da det underbygger homoseksualitets usynlighed. Dette kan fx ses med drengene fra mit gymnasium (bilag 3, historie 14), der tolererede min seksualitet, så længe det ikke var synligt som når jeg tog en fyr med til en fest. I stedet argumenteres der for, at folk helst skal være bekræftende og behandle en som homoseksuel (D'Augelli, 1994a). Her kan ses på mit udspring på højskolen (bilag 3, historie 16). Der kan argumenteres for, at Jo-

sefine reagerede på den bekræftende måde, som D'Augelli italesætter. Hun tog det som en stor nyhed, og hun gik langt for at få italesat, at hun accepterede mig og min seksualitet, og på den måde behandle mig som homoseksuel. Men omvendt kan der argumenteres for, at denne reaktion også placere mig i en forudbestemt position som den person, der skal accepteres af andre. Modsat kan Milles reaktion bestemt beskrives som værende støttende, men ligeglad, hvilket kan ses som værende en respons, der tvinger mig til selv at skulle definere min position. Der kan derfor reflekteres over, om D'Augelli's tanker omkring bekræftelse bør præciseres, da det måske egentlig er, når man mødes af en støttende ligegyldighed, at man kan leve helt åbent og frit som homoseksuel.

Yderligere kan det tænkes, at den ovenstående proces med at springe ud og finde den gruppe, hvori jeg hører til, har haft en indvirkning på min sociale udvikling. Her kan fx fremhæves min første oplevelse på en bøssebar (bilag 3, historie 17). Før dette var det at flirte eller score i byen ikke en mulighed for mig, og derfor er der altså nogle romantiske erfaringer, som jeg ikke har gjort mig, selvom disse erfaringer kan anses som værende normalt at tilegne sig som ung. Derfor var oplevelsen på G-bar, at det var ukendt vand med ukendte normer, og jeg vidste bedre, hvad rammerne er, da vi går et andet sted hen. Denne oplevelse med, at noget af ens sociale og romantiske udvikling 'sættes på pause' ses også i noget af den eksisterende forskning (Carter, 2015).

5.2. At skrive en personlig historie

Efter at jeg har skrevet mine historier, står det klart for mig, at termen 'at springe ud' ikke giver mening. Denne term indikerer nemlig, at der skulle være tale om en tydelig grænse mellem heteroseksuel og ikke-heteroseksuel, og med en enkeltstående handling krydser man grænsen fra A til B.

Processen er i stedet kompleks, og den foregår i et samspil mellem individ og dets kultur. Dette vises med et insider perspektiv, der kan tilbydes gennem historieskrivning. Samtidig kan historieskrivning hjælpe med at fremvise hvor subjektiv, følelsesmæssig og personlig processen er, ligesom der kan tilbydes en lokal viden, hvor læseren får en indsigt i, hvilken rolle vedkommende selv spiller i denne proces (Carless, 2012).

Jeg er dog fuldt ud klar over, at dette er netop min, personlige historie. Den kan derfor ikke generaliseres direkte ud, da andre individer kan have haft andre oplevelser. For at forbinde min egen historie og oplevelser med andres (Adams et al., 2015), så er der blevet foretaget to interviews til dette projekt. Der vil blive set nærmere på deres oplevelser i næste afsnit, hvor der løbende vil blive draget paralleller til mine egne oplevelser. I det afsnit vil vores tre personlige baggrunde også blive belyst for at kontekstualisere vores oplevelser.

6. Analyse: Lucas' & Isaks oplevelser

I det følgende vil der blive foretaget en analyse af de to interviews af Lucas og Isak. Dette er for at belyse deres oplevelser med at springe ud, ligesom der vil blive draget paralleller til mine historier løbende. Det sker gennem tre overordnede temaer: *Individets baggrund*, hvor der bliver set nærmere på deres baggrund, samt min egen baggrund, for at kontekstualisere vores oplevelser, *udspringet*, hvor der ses på Lucas' og Isaks oplevelser med at springe ud, samt *Udefrakommende faktorer*, hvor der set på LGBTQ+-miljøet, køn og samfundet generelt set.

6.1 Individets baggrund

Som det er nævnt tidligere (se afsnit 4), så er det relevant at gennemgå individets baggrund for at belyse dets udvikling (D'Augelli, 1994a), hvilke ruptures der har været (Zittoun, 2012), samt hvilke sociale grupper som individet er en del af (Cole, 2009). For at kontekstualisere og dermed give en bedre forståelse for vores oplevelser med at springe ud, så vil først min egen baggrund blive præsenteret, hvor efter Lucas' og Isaks baggrund vil blive belyst. Til sidst vil der være en opsummering og en sammenligning af vores baggrunde.

6.1.1 Min baggrund

Jeg er en etnisk dansk, ciskønnet og homoseksuel mand i midten af 20erne, der er født og opvokset i en lille by på Nordsjælland. Her levede jeg med mine forældre, der stadig er sammen, min storebror, der er 5 år ældre end mig, samt min lillebror, der er 3 år yngre. Mine forældre fik også en datter, der ville have været 2 år ældre end mig, men som desværre døde en uge gammel. Min far er uddannet og har arbejdet i bankverden det meste af mit liv, men de seneste seks år har han arbejdet som afdelingsleder i en IT-virksomhed. Min mor har lavet forskellige ting gennem min opvækst. Hun startede også med en uddannelse og arbejde indenfor bankverden, men da min storebror kom til verden, blev hun først hjemmegående og derefter dagplejemor. Da hun var færdig med at være på barsel med min lillebror, startede hun på lærerseminariet. Efter at have arbejdet et par som lærer, blev hun i 2010 kandidat i pædagogisk antropologi, hvorefter hun blev selvstændig som pædagogisk konsulent. I dag fokuserer hun 100 % sin tid på at skrive skønlitteratur. I 2014 blev

min storebror færdiguddannet som journalist, og i 2018 startede min lillebror på en universitetsuddannelse indenfor humaniora.

Min familie kan med rette anses for værende en del af den højere middelklasse. Jeg voksede op med en økonomisk tryghed, men samtidig var der en bevidsthed om pengenes værdi. Der var penge til rejser, nyt tøj, at få det jeg ønskede mig til jul og fødselsdag, og i dag hjælper mine forældre stadig med økonomiske tilskud til uforudsete udgifter. Begge mine forældre er liberale i deres værdisæt, og opdragelsen bar præg af værdier såsom frihed under ansvar, selvstændighed, at yde sit bedste, samt at udvide sin horisont, forholde sig kritisk og at man sætter sig ind i tingene. Straf spillede ikke en rolle i opdragelsen – i stedet var alting til diskussion og alle tænkelige samfundsemner blev vendt hen over middagsbordet. Deriblandt religion og tro, og selvom alle i familien er døbt og konfirmeret, så kan den bedst anses for værende kulturkristen.

I første halvdel af 2005 oplevede jeg to ruptures (Zittoun, 2012), der satte sit præg på mig. I februar flyttede jeg og familien til en mindre landejendom, hvor mine forældre brugte de følgende to år megen energi, tid og kræfter på at renovere 1. sal., og jeg skulle derfor dele værelse med min lillebror. Det var en presset og stressende tid for alle i familien, og det var bl.a. en medfaktor til, at min mor blev ramt af en depression. Samtidig stoppede jeg i den lokale folkeskole i juni og startede i stedet på en privatskole udenfor byen. Disse ruptures har nok haft en indflydelse på, at jeg i 7. klasse oplevede en række episoder med angstanfald, hvilket resulterede i nogle samtaler hos familielægen.

Endnu et rupture oplevede jeg i 1.g., hvor jeg gik til lægen på grund af træthed, og efter et år fik jeg diagnosen narkolepsi med katapleksi. Jeg blev student i 2013, og samme år startede jeg på tyskstudiet på Københavns Universitet, hvor jeg droppede ud efter ca. to måneder. Herefter startede jeg på højskole i januar 2014, og i august samme år flyttede jeg til Aalborg for at studere psykologi.

Endnu en rupture kom i slutningen af 2018, hvor jeg måtte sygemeldes fra studiet grundet stress og en depression, men jeg vendte tilbage igen i efteråret 2019. Når jeg har færdiggjort psykologistudiet, vil jeg være den tredje i min nærmeste familie, der får en lang videregående uddannelse, efter min mor og min farfar, der er hhv. kandidat i pædagogisk antropologi og var uddannet dyrelæge.

6.1.2 Lucas' baggrund

Lucas identificerer sig som værende etnisk dansk, bøsse og ikke-binær mand. Han er bosiddende i en større by i region Syddanmark, og da interviewet foregik, var han i gang med at skrive sin specialeafhandling indenfor et humanistisk studie. Han bor sammen med sin kæreste, som han har været sammen med siden foråret 2018.

Han er født og opvokset nær en større by i Region Midtjylland i en familie, der udover ham selv består af hans far, der er kirkeorganist, hans mor, der er pædagog, to småsøstre og to småbrødre. Den ene lillesøster læser til jordemor i region Nordjylland, mens den anden er handikappet. Begge småbrødre går på en ungdomsuddannelse. Lucas beskriver hjemmet som værende humanistisk, musikalsk og kreativt, men ikke med så mange penge og ikke så mange store oplevelser (bilag 1, linje 65 – 66).

Derudover italesætter han sit liv som værende hårdt og traumatisk (bilag 1, linje 92 – 94), og han nævner selv, at hans fars opdragelsesstil har været en faktor for dette:

(...) jeg har ikke det super bedste forhold til min far, fordi han ville gerne lære mig at spille klaver, det var ligesom den måde han kunne vise kærlighed på, og det foregik på en meget hård og modbydelig måde, hvor intet var godt nok og alt skulle være perfekt (...) Det var skrækkeligt (...) jeg tror at hans påvirkning af mig er en af grundene til, at jeg er så fucked up i dag (...)

(Bilag 1, linje 96 – 103)

I forlængelse heraf fortæller Lucas, at hans familie har svært ved at snakke om følsomme emner såsom det, at Lucas identificerer sig som bøsse (bilag 1, linje 385 – 387) eller at forholde sig til Lucas' mentale udfordringer (bilag 1, linje 127 – 128). Dette har Lucas svært ved at forholde sig til og gør, at han har det svært med sin familie i dag (bilag 1, linje 387 – 389).

Derudover har Lucas oplevet mobning i folkeskolen fordi han ”(...) var en lille svans (...)” (Bilag 1, linje 106). Generelt beskriver Lucas, at hans opvækst har været præget af, at han ikke må være flagrende, farverig og på den måde skille sig ud (Bilag 1, linje 207 – 209). Derudover har religion spillet en rolle i Lucas' familie. Hans far arbejder i folkekirken, mens hans mor kommer fra indremissionsk og blå kors (bilag 1, linje 70) og går stadig i kirke. Hans søster kommer også i kirke i

Nordjylland (bilag 1, linje 82). Han beskriver sig selv som værende mere end kulturkristen, der tror på noget større derude, som manifesteres i form af den kristne gud, men han læser ikke i bibelen hver dag eller kan citere bibelvers (Bilag 1, linje 73 – 76)

Da Lucas begyndte i gymnasiet oplevede han det, som han kalder for en depression: *"(...) så i gymnasiet fik jeg en depression (...) Det var ikke en diagnosticeret depression, men når jeg kigger tilbage til, også hvad jeg ved i dag omkring mental helbred, så var det noget der lignede en depression (...)"* (Bilag 1, linje 111 – 115). Efter gymnasiet flyttede han på en kosterhvervsskole som 19årig og boede der i et halvt år, hvorefter han flyttede tilbage til sine forældre i et halvt år. Herefter begyndte han på sit nuværende studie.

Efter han startede på universitetet, fandt han ud af, at der i stedet var tale om angst og autisme (Bilag 1, linje 122 – 123), og efter et angstanfald, da han startede på universitetet, opsøgte han hjælp:

så startede rejsen (...) med studievejledning, karrierevejledning (...) nu får jeg faktisk det der hedder specialpædagogisk støtte (...) så hvis du har funktionsvanskeligheder, så hjælper de dig og min funktionsnedsættelse der er, at jeg ikke kan koncentrere sig, jeg er perfektionist og kan få et angstanfald (...)

(Bilag 1, linje 159 – 164)

At Lucas flyttede hjemmefra og startede på universitetet kan anses som værende en form for rupture (Zittoun, 2012). Individet har en række strategier og ressourcer, som det bruger til at facilitere de transitionsprocesser, der kommer af et rupture (Awad, 2016; Zittoun, 2012). Disse kan bl.a. være personlige, interpersonelle eller institutionelle. I Lucas tilfælde, så var det efter han flyttede hjemmefra, at han følte, at han kunne arbejde med sig selv og sine psykiske sårbarheder uden at nogle putter ham i en form for kasse (bilag 1, linje 494 – 498) og hvor han opsøgte hjælp på universitetet. Lucas fremhæver også hans nuværende kæreste som et vigtigt punkt i hans udvikling: *"(...) da jeg så fik min kæreste nu, så har det ligesom været sådan, jamen jeg må godt være farverig, jeg må godt være spændende (...)"* (Bilag 1, linje 214 – 215).

I relation til de her ressourcer, fortæller Lucas om en episode, hvor han havde opsøgt en læge grundet stress i forbindelse med, at han havde flyttet sammen

med sin kæreste. Her oplevede han, at lægen puttede sit fokus på hans seksualitet fremfor hans stress:

(...) jeg var sådan, det er ikke det, der er problemet. Jeg er stresset, jeg syg, jeg har angst, jeg har brug for hjælp (...) jo jeg er flyttet sammen med, med min kæreste og jeg er lige startet med et studie (...) men det ville jeg også være stresset over, hvis jeg var flyttet sammen med en kvinde (...) fordi det at flytte sammen med et andet menneske er stressende, så det har ikke noget med noget, det har ikke noget med min seksualitet at gøre

(Bilag 1, linje 816 – 821)

Dette kan relateres til de tidligere refleksioner omkring folks forskellige reaktioner (se afsnit 5). Ved at Lucas fortæller om, at han er flyttet sammen med sin mandlige kæreste, så springer han ud til lægen, hvis reaktion med rette kan forstås som bekræftelse og støtte, som D’Augelli (1994a) fremhæver. Men med denne reaktion fastholdes Lucas i kassen som ’homoseksuel’, og lægens fokus skubbes altså væk fra det, som er Lucas’ egentlige problem. Dermed besværliggøres Lucas’ adgang til at få hjælp fra denne ressource.

6.1.3 Isaks baggrund

Isak identificerer sig som værende bøsse og mand, samt etnisk dansk. Han bor i en større by i Region Nordjylland, hvor han arbejder fuldtid som tjener, inden han skal færdiggøre sin HF efter sommeren 2020. Han er født og opvokset i en mindre by i samme region i en familie, der er bestående af en mor, som er bioanalytiker, en far, der er selvstændigt, samt en storesøster, der er uddannet jurist og en storebror, som arbejder med deres far. Isak beskriver familien som værende kulturkristne. Derudover beskriver han sin familie som værende middelklasse, hvor de har prioriteret at komme ud og rejse. Derfor har familien fx besøgt New Zealand, hvor de har familie dernede (bilag 2, linje 92 – 96).

Ifølge Isak var hans barndom god, selvom hans opvækst bar præg af, at der ikke blev talt meget om følelser:

(...) jeg tror mit indtryk af den dengang var at den var rigtig, altså at den var god, at den var meget normal og sådan noget (...) det eneste lige sådan negative ting jeg kunne sætte finger på det nok bare (...) dårlig, dårlig kommunikation mellem mennesker og snakke om sine følelser og sådan (...)

(Bilag 2, linje 76 – 84)

I teenageårene oplevede Isak dog, at han fik tilegnet sig nogle dårlige vaner grundet computerspil. Det involverede bl.a. ingen motion og at være ligeglad med døgnrytmen (Bilag 2, linje 44 – 49). Dette medførte, at hans forældre sendte ham på efterskole som 14-årig, og dette ophold beskriver han selv som værende et vendepunkt, der ændrede ham (Bilag 2, linje 116). Derfor kan skiftet til efterskolen anses som værende en rupture (Zittoun, 2012) for Isak. Ruptures kan forstås som netop disse vendepunkter i et individs liv, der kalder på nye handlinger, og de sker når individet rykker sig fra et miljø til et andet (Zittoun, 2012). Her rykker Isak fra sit hjem til efterskole, og han må derfor handle på nye måder, da hans vaner ikke kan bruges her. For Isak var den første uge den værste i hans liv, men ellers det vigtigste og bedste år i hans liv (bilag 2, linje 51 – 52). Han beskriver, at han fik noget disciplin (bilag 2, linje 110) og tabte sig (bilag 2, linje 53). Efter efterskolen startede han i gymnasiet, men droppede ud efter andet år. Herefter valgte han at starte i HF i den større by, som han bor i nu, hvor han har gået i 3 år.

Derudover arbejder Isak med noget angst, som han har haft en del år, men som er forværret med hans erfaring med stoffer:

(...) jeg vil ikke sige et stofmisbrug, men det tror jeg heller ikke der er så mange der vil sige (...)
jeg nåede i hvert fald et punkt hvor det blev (...) lidt den ting jeg så frem til i weekenden,
ikk, (...) det clearede jeg for en måned siden (...) i de seneste år har jeg egentlig ikke rørt
(...) for en måned siden tog jeg en aktiv beslutning om at stoppe med det (...)
(Bilag 2, linje 67 – 73)

Yderligere, fortæller Isak, at han har oplevet selvmord i hans vennekreds og dette er noget, som også har haft en negativ effekt på ham: *"(...) jeg vil ikke sige knækkede mig, (...) det synes jeg overhoved ikke det har, men det har da været noget der har påvirket mig og fået mig til at synke lidt tilbage engang imellem (...)"* (bilag 2, linje 127 – 129). Disse selvmord kan altså anses for også værende en form for ruptures (Zittoun, 2012), da de har skabt nogle forandringer hos Isak, bl.a. ved at det har påvirket hans angst.

I relation til dette er det relevant at fremhæve, at Isak giver udtryk for, at hans angst og hans oplevelse med at springe ud har ting til fælles. Han beskriver, at når man tænker på at springe ud til folk, så kan ens forestillinger om deres reaktioner godt være ude af proportioner med, hvordan virkeligheden egentlig er, og det samme oplever han med sin angst (Bilag 2, linje, 365 – 372). Han fortæller også, at

der er paralleller mellem den måde han håndteret sine udspring og den måde han nu prøver at håndtere sin angst (Bilag 2, linje 378 – 380). Han beskriver tiden inden han sprang ud, samt oplevelserne med at springe ud til andre som noget, der har gjort ham psykisk stærkere (bilag 2, linje 339 – 340). For Isak, har det at springe ud altså givet ham nogle strategier og personlige ressourcer, som han kan bruge til sin angst.

6.1.4 Et net af alting

I tråd med dette projekts teoretiske ramme (se afsnit 4), så spiller konteksten ind i oplevelsen af at springe ud. Dette indebærer både de sociale grupper, som man er en del af, ens opvækst, ligesom sociohistoriske og institutionelle faktorer har en rolle. Som Lucas selv fremhæver: *”(...) det hele er jo et vidunderligt net kombineret med seksualitet, kombineret med identitet, kombineret med forældre og at jeg er særlig sensitiv og jeg er også blevet mobbet (...) alt er jo filtret sammen (...)”* (bilag 1, linje 180 – 182).

Det første, der er værd at fremhæve er, at vi alle tre er hvide og etnisk danske, der er født og opvokset i Danmark. I Danmark har homoseksualitet været lovligt siden 1930 og siden da har der været politiske tiltag for at forbedre LGBTQ+-individens ligestilling, som fx ægteskab og adoption (Lildal-Schrøder, 2020). Samtidig sammenligner en undersøgelse landene i Europa for, hvor tæt de er på 100% ligestilling for LGBTQ+. Danmark kommer på en fjerde plads med 67,86 %, hvor Armenien, Tyrkiet og Aserbajdsjan placeres nederst med under 10 % (Rainbow-europe.org, 2020). Ifølge D’Augelli (1994a) påvirker et lands politiske, historiske og institutionelle rammer for ens udvikling, og der kan derfor argumenteres for, at vores etnicitet giver os et privilegie, som vi ikke ville have, hvis vi kom fra et andet land.

Indenfor Danmarks rammer er vi født og opvokset forskellige steder i landet, ligesom det kan anses således, at vores opvækst har haft forskellige rammer. Hvor min familie kan anses for at være del af den højere middelklasse og med et liberalt værdisæt, så beskriver Isak sin familie som middelklasse, ligesom Lucas beskriver sit barndomshjem som musikalsk og kreativt, men med få penge. Yderligere, så har kristendom en stor rolle i Lucas’ familie og definerer sig selv som mere end kulturkristen, hvorimod Isak og jeg kommer af en mere kulturkristen baggrund. Derudover er jeg og Lucas samme sted i uddannelsessystemet, da vi begge var i gang

med vores specialeafhandling, da Lucas' interview foregik. Isak arbejdede i stedet på fuldtid, inden han skulle færdiggøre sin HF.

Endeligt, så har vi alle tre oplevet forskellige slags ruptures, der har påvirket os og blevet håndteret på forskellig vis. Vi har alle erfaringer med mentale udfordringer, men jeg er den eneste, som har et decideret handicap i form af min narcolepsi med katapleksi. Derudover bør nævnes, at hvor Isak og jeg identificerer os som ciskønnede mænd, så identificerer Lucas sig som ikke-binær mand. Dette aspekt vil blive uddybet i sit eget tema senere i dette afsnit.

Med udgangspunkt i Coles tre spørgsmål (2009) er ovenstående gennemgang tiltænkt som en måde at belyse de sociale grupper, som jeg, Lucas og Isak er en del af, samt de privilegier, som vi derfor har i samfundet. Dette er tiltænkt som en måde at kontekstualisere vores oplevelser med at springe ud som homoseksuelle. Mine oplevelser er set nærmere på tidligere i dette projekt (se afsnit 5), og i det næste underafsnit vil der blive set nærmere på Lucas' og Isaks oplevelser, men med paralleller til mine oplevelser.

6.2 Udspringet

I dette afsnit vil der blive set nærmere på Lucas' og Isaks oplevelser med at springe ud. Afsnittet er inddelt i følgende temaer: *At springe ud til sig selv* ser nærmere på tiden inden Lucas og Isak sprang ud til andre, hvor de selv blev klar over deres ikke-heteroseksualitet. *At springe ud til venner* ser nærmere på deres oplevelser ved at springe ud til folk, der ikke er en del af deres familie. For både Lucas og Isak var deres første udspring for en ven eller veninde. *At springe ud til familien* ser nærmere på deres oplevelser med at springe ud til familiemedlemmer, med særligt fokus på forældre og søskende. *Efter udspringet* ser på deres refleksioner om at være ude af skabet og deres proces overordnet set.

6.2.1 At springe ud til sig selv

Lucas forklarer, at han altid har følt sig queer: ”(..) altså vi har billeder af mig som treårig der klæder mig ud i et eller andet, min mors nederdel og leger askepot (...)” (Bilag 1, linje 339 – 340). Han fortsætter med at fortælle, at han som barn interesserede sig for børnegrandprix, eurovision og musicals og beskriver det som stereotyp (Bilag 1, linje 344 – 345). Da Lucas så kom omkring 12 -13 års alde-

ren, og han begyndte at opleve en seksuel tiltrækning, så var den rettet mod mænd:
"(...) når man begynder at have sådan seksuelle tanker (...) så var det mænd (...) der har aldrig været skyggen af (...) nøgne kvinder i mit sind" (Bilag 1, linje 346 – 348). For Lucas er hans seksuelle orientering altså noget, der altid har været til stede og udviklet sig løbende med, at han blev ældre. Lucas følte dog ikke, at samfundet tillod for ham at være åben omkring dette, men at han kunne dyrke det alene på sin computer (Bilag 1, linje 353 – 356). Abbey (2012) forklarer, at ambivalens sker af spændingen mellem nutid og nærmeste fremtid, og meningsgæbelse er en måde at overkomme denne ambivalens. Det kan altså forstås, at dette var en måde at skabe mening af situationen og komme af med ambivalensen: han optræder heteroseksuel udadtil og så kan han dyrke sin ikke-heteroseksualitet alene. Dette er også i tråd med studiet af Butler & Astbury (2008), hvor deres informanter gav udtryk for, at de adskilte deres ikke-heteroseksualitet fra resten af deres liv som en form for forsvarsmekanisme.

For Isak lagde han mærke til i 7. klasse, at han ikke kiggede efter de samme ting, som de andre drenge kiggede efter (Bilag 2, linje 216). Han vælger derfor at springe ud, men som biseksuel, da han ikke var klar til at acceptere, at han var homoseksuel:

(...) og på det tidspunkt(...) tror jeg ikke, jeg var klar til at acceptere at jeg var til mænd, så jeg tog den der mellemvej (...) jamen så er jeg biseksuel, fordi på den måde så tilegner du dig ikke 100 % til "den dårlige ting", ik, men siger ej nej, jeg er også normal, lidt normal
(...)

(Bilag 2, linje 217 – 220)

Isak erkendte over, at han er anderledes end de andre, skaber en ambivalens over, at han ikke er klar til at være homoseksuel. Derfor opnår Isak i stedet en forståelse om, at biseksualitet er en bedre mulighed. Derfra beslutter han altså at springe ud til de andre som biseksuel, men dette medfører dog ny ambivalens i Isak, og han ender med at trække sig ind i skabet igen, da han starter på efterskole:

(...) jeg trak faktisk den statement tilbage (...) fordi at, jamen fordi jeg var ikke klar til det (...) jeg følte bare der var en kæmpe konflikt med den måde jeg var på, fordi jeg havde ikke det løse håndled (...)

(Bilag 2, linje 238 – 241)

Hans udspring som biseksualitet havde altså skabt en ny ambivalens, hvor han ikke kunne skabe mening mellem hvordan han var og så det, at han skulle være til det samme køn. For at overkomme denne ambivalens, så opnår han altså en ny mening, der medfører, at han trækker sig ind i skabet igen.

På efterskolen oplevede Isak, at hans ikke-heteroseksualitet blev begravet i hans bevidsthed, og han rettede sin fokus på ting som træning (bilag 2, linje 440 – 442). Lidt ligesom med Lucas, så kan dette forstås som, at Isak på den måde adskilte hans ikke-heteroseksualitet fra resten af hans liv, og yderligere kan det forstås som at han i stedet brugte træning som en distraktion. Noget som Butler & Astbury (2008) fremhæver som sublimering. Marsico (2016) pointerer, at når individet krydser en grænse, så ændres vedkommendes identitet, da det mødes med en ny kulturel kontekst. Dette kan argumenteres også ske for Isak, fordi det var først, da han kom på gymnasiet, at han følte sig klar til at springe ud. Han forklarer det selv som, at han havde fået en ny platform (bilag 2, linje 251 – 254).

Det var også i gymnasiet, at Lucas begyndte at forholde sig til sin ikke-heteroseksualitet, og han forklarer, at det var særligt en coming out video på Youtube, som hjalp ham:

(...) så begyndte de at snakke om de kunne lide deres eget køn og begyndte at fortælle rigtig mange af de ting, som jeg også havde oplevet, det der med at føle sig skjult og (...) føle at man skulle være hetero og alt det her (...)

(Bilag 1, linje 363 – 366)

Lucas fandt altså gennem denne video en følelse af genkendelse, der fik ham til at søge flere videoer (bilag 1, linje 742 – 743) og på den måde begynde at forholde sig til sin seksuelle orientering. Efter noget tid begyndte det her behov for at finde ud af, hvad der foregik at fylde mere og mere. Lucas beskriver det som en gryde i ham, der er tæt på at koge over (bilag 1, linje 403 – 405). Samtidig begyndte han også at forholde sig til fremtiden og en fremtidig mulig partner (bilag 1, linje 407 – 410). Individet er ikke kun påvirket af sin fortid, men også sin fremtid, når det skal skabe mening (Abbey, 2012). Det er altså også tilfældet for Lucas, hvor tanken om en mulig fremtid påvirker ham til at få sprunget ud til den første person.

For en kort opsummering, så kan tiden først Lucas og Isak sprang ud første gang opfattes som en tid, hvor de prøvede at skabe mening af nogle følelser, som de ikke vidste, hvad dækker over. Der kan altså med rette drages en parallel til

mine historier for det, som jeg kalder tomrummet (se afsnit 5). Det er en tid, hvor de må prøve at skabe en ny mening for at skabe den 'kasse' og håndtere følelsen af ambivalens. Dette blev gjort forskelligt. Lucas skabte sig en mening om, at hans ikke-heteroseksualitet blev holdt privat, indtil han gennem videoen på Youtube fandt en følelse af genkendelse. Isak derimod sprang ud som biseksuel og derefter sprang ind i skabet igen, som en måde at skabe mening. Samtidig var dette en proces, som ikke startede af et eller anden rupture (Awad, 2016; Zittoun, 2009; 2012). Det kan i stedet ses som noget, der blev bevidst for Lucas og Isak omkring samme tid, som puberteten og den seksuelle interesse kom frem.

6.2.2 At springe ud til venner

For både Lucas og Isak gælder det, at den første person, som de sprang ud til, var personer, som de ikke var i familie med. For Lucas var dette til en gruppe venner i gymnasiet, som han stadig i dag har som venner (bilag 1, linje 369 – 375). Lucas udtrykker, at de allerede havde vidst, at han var homoseksuel, og at de tog det godt. Selvom han ikke sprang ud til sine forældre, før han startede på universitetet, så udtrykker Lucas, at det åbnede op for, at han kunne springe ud til andre og at han fx kunne tage til pride:

(...) altså jeg startede med at komme ud til mine venner i gymnasiet, nogle meget få venner, og så gik der faktisk en lang periode, hvor jeg var homoseksuel, jeg tog til pride og ikke sagde det til mine forældre (...)
(Bilag 1, linje 236 – 238)

Som skrevet tidligere, så sprang Isak ud for en af hans gode veninder i 7. klasse, da han havde en forventning om, at piger bedre ville kunne acceptere det (bilag 2, linje 221 – 222). Han fik også en god reaktion af hende, men oplevede en social distance-ring og at nogle folk decideret trak sig, da han kom ud til andre venner (bilag 2, linje 229 – 230). Isak fremhæver særligt en negativ oplevelse. Det var en kammerat, som var en af de første, der fik det at vide efter veninden. Vennen reagerede ved at sige, at det var klamt:

(...) det gjorde nas (...) det var virkelig træls og så (...) phasede vi bare hinanden ud af hinandens liv, (...) jeg tror det var mere hans beslutning end det var min egen (...) jeg ville jo stadigvæk gerne mødes og holde et LAN eller gå nogle ture eller sådan nogle ting (...) men

det ville han jo ikke og (...) han har aldrig sagt det lige ud, men jeg (...) rimelig sikker på, at det er derfor (...)

(Bilag 2, linje 404 – 409)

Han forklarer, at særligt den episode fylder meget, fordi den til dels var negativ, men også fordi det blev lagt oveni hans usikkerheder (bilag 2, linje 422 – 424). Yderligere, overskyggede blev den positive oplevelser, da han sprang ud til sin veninde, overskygget af denne negative oplevelse. Hofman (2004) argumenterer for, at hver gang individet springer ud er det adskilt fra tidligere oplevelser. Man kan dog argumentere for, at dette ikke er tilfældet for Isak. Når den negative reaktion kan overskygge en positive reaktion, så må de forskellige oplevelser altså være forbundet. Det er derudover også relevant at inddrage D'Augelli (1994a) og hans tredje proces. Denne proces handler om, at individet opnår en social homoseksuel identitet ved at skabe sig en gruppe, der skal være støttende og bekræftende. Den sociale distancering, som Isak oplever, besværliggør dog denne proces. Nogle af de personer, som reagerede negativt på Isaks seksuelle orientering, starter på samme efterskole som Isak. Sammen med den indre konflikt, som han har omkring sin seksuelle orientering og selvbillede, så er denne social distancering med til at skubbe Isak tilbage i skabet igen.

Som beskrevet før, så oplever Isak det som en ny platform, da han starter på gymnasiet. Samtidig starter han i en klasse, hvor han følte, at der var en mangfoldighed (Bilag 2, linje 457 – 459). Han beskriver, at hans udspring her blev taget godt imod og at han endelig følte, at der ikke var forventninger til, at han skal spille en bestemt rolle:

(...) for første gang blev det faktisk mødt med sådan en (...) okay, godt for dig og så var det bare det, sådan jeg følte ikke, at der var nogle der behandlede mig anderledes eller (...) kiggede på mig anderledes, jeg følte ikke nogen forskel (...) førhen har jeg også oplevet at hvis jeg, hvis jeg havde luftet tanken for nogle af mine veninder, så kan man lynhurtigt blive til den der gay friend (...) det ikke fordi man ikke vil være det, men (...) der kommer et andet

klistermærke på dig (...)

(Bilag 2, linje 259 – 264)

Der kan altså her drages endnu en parallel til mine historier og pointen om, at der kan sættes spørgsmålstejn ved, om bekræftelse er den bedste reaktion at modtage. Isak havde tidligere oplevet at få en positiv reaktion, der kan ses som en bekræftelse af hans seksualitet, ligesom D'Augelli (1994a) argumenterer for. Men som Isak italesætter det, så fører der også et andet klistermærke med nye forventninger. I stedet

oplever Isak i gymnasiet at blive mødt med en reaktion, som kan ses som at være støttende ligeglad. Denne reaktion kan også ses som en hjælp til den anden proces i modellen, hvor individet gør op med ens internaliserede myter (D'Augelli, 1994a). Da Isak oplever, at det ikke forventes af ham, at han skal være en 'gay friend', så begynder han bedre at kunne stå ved sin homoseksualitet.

Isak forklarer også, at efter han flyttede til den storby, som han bor i nu, oplever han også at have fundet en omgangskreds, hvor han føler sig inkluderet og kan være sig selv (Bilag 2, linje 308 – 317). Isak kan altså anses som have fundet en varierende gruppe, der støtter ham, som D'Augelli (1994a) fremhæver som værende vigtigt. Denne gruppe giver ham dog samtidig friheden til at være sig selv, uden at Isak skal pålægges diverse klistermærker og forventninger.

For at opsummere, så sprang både Isak og Lucas ud til venner først. Dette er modsat mine egne erfaringer, hvor jeg sprang ud til mine forældre først. Lucas ventede et stykke tid efter han blev bevidst om sin ikke-heteroseksualitet, hvorimod Isak kom hurtigere ud, men også kom ind i skabet igen. For begges vedkommende var deres udspring en del af meningsskabelsen og en måde for fortsat at udforske deres seksuelle orientering. Deres udspring kan altså ikke anses som værende en form for enkeltstående afsløring af en færdigudviklet seksuelle identitet. Dette er en faktor, der også er fremhævet i mine egne oplevelser (se afsnit 5). For Lucas åbnede det fx en mulighed for at komme til pride og opleve miljøet, hvor Isak fx oplevede, at reaktionerne fra venner også have betydning for hans egen personlige homoseksuelle identitet.

6.2.3 At springe ud til familien

Isak sprang ud til sin søster og bror, da han var omkring 20-21 år og til sine forældre, da han var 22 år (Bilag 2, linje 272 – 276). Lucas begyndte at komme ud til familien efter han startede på universitetet (Bilag 1, linje 376 – 377). Inden Isak sprang ud, oplevede han dog, at hans far lavede mange jokes omkring bøsser, hvilket gjorde ham usikker på, hvordan han ville reagere:

(...) min far har nogle gange lavet jokes med det og det har aldrig været ondsindet, det har altid været den der (...) sådan rigtig høhø-far ting, ik (...) så den sidder jo stadig lidt hos en, når man hører sin far sige sådan noget (...)

(Bilag 2, linje 202 – 206)

Hans bror var på samme måde som faderen. Omvendt havde Isak en ide om, at hans søster og hans mor ville have en positiv reaktion. Særligt da han skulle springe ud til sine forældre var noget, der vækkede en masse bekymring og stress i Isak (Bilag 2, linje 172 – 173), og da de reagerede positivt, kunne Isak mærke lettelse og en smule småirritation, fordi han havde forventet en stor reaktion (Bilag 2, linje 185 – 186).

Lucas beskriver, at han var særligt bange for at springe ud, fordi han så vil bryde illusionen om, at han ville blive ligesom sine forældre:

(...) jeg var skrækslagen for hvad de ville tænke (...) også fordi de er heteroseksuelle, hvidt par, fik fem børn, er stadig sammen (...) så al den tid jeg har været i live, eller indtil jeg kom ud selvfølgelig, har jeg troet at det var sådan, man levede sit liv (...) for det var det samfundet skulle have og jeg var sådan, jeg tror jeg var virkelig, virkelig bange for at bryde den illusion (...)

(Bilag 1, linje 239 – 249)

Det var særligt til hans mor, som han var bekymret for at springe ud til, og dermed bryde illusionen for hende. Han sprang ud til hans mor efter at have været til pride et par gange og begyndt at flirte med fyre. Han ville derfor gerne være ude af skabet, inden han tog en potentiel kæreste med hjem (bilag 1, linje 430 – 433). For Lucas var det særligt svært at springe ud til sin mor, og han beskriver det som en knude af, om han var noget værd og om han bare skulle sætte sig ned og være grå (Bilag 1, linje 452 – 453). Han bliver følelsesmæssig påvirket under interviewet af at snakke om det. Hans mor havde dog en positiv reaktion og efterfølgende er han kommet ud til sin far, ligesom hans ene søster outede ham (bilag 1, linje 257 – 258). Han sprang ikke direkte ud til sine brødre, men når de snakkede om at date, så lod han dem vide, at det var med mænd.

Både Lucas og Isak beskriver altså, at det var svært at springe ud til familien og særligt for den ene eller begge forældre. De beskriver også begge to, at deres udspring blevet modtaget positivt af deres familiemedlemmer. D'Augelli (1994a) argumenterer for, at efter et udspring til familien er der en proces, hvori individet reintegreres i familien som åben homoseksuel, og familien gerne skulle blive en del af den støttende gruppe. I dette billede tegner sig et billede af, at denne proces går i forskellige retninger for Lucas og Isak. Siden han sprang ud til sin familie, så har Isaks familie vist deres støtte på forskellige måder:

(...) de tog det rigtig pænt og siden der har også (...) hvis de kunne flette den ind, så sige (...) hvis du på et tidspunkt kommer hjem med en fyr, så er det altså helt fint, ham vil vi gerne møde hvis det er og sådan nogle ting (...)

(Bilag 2, linje 277 – 279)

Det kan forstås sådan, at hans familie på den måde bekræfter Isak som homoseksuel og Isak på den måde reintegreres i familien på ny som homoseksuel. Derudover kan studiet af Gorman-Murray (2008) inddrages. Her argumenteres der for, at familien kan foretage mange handlinger, der normaliserer ikke-heteroseksualitet, og på den måde gøre hjemmet til et sted, der fremmer udviklingen af en ikke-heteroseksuel identitet. Når Isaks familie siger, at han er velkommen til at tage en fyr med hjem, kan dette forstås som en af disse handlinger. Mit eget udspring til min familie, samt deres efterfølgende reaktioner ligner altså meget Isaks oplevelser, da i begge ting blev udspringet modtaget positivt, og efterfølgende foretages handlinger, som gjorde hjemmet til et sted, hvor ikke-heteroseksualitet er normaliseret.

Lucas oplever derimod, at efter hans udspring har det ikke været noget, som familien har talt om (bilag 1, linje 379 – 381). Han beskriver også, at selvom hans mor accepterer hans seksualitet, så skal det helst ikke være for synligt:

(...) jeg tror hun har det fint med at jeg er sammen med en mand, sådan det kan vi lige klare, men igen den der med, bare du ikke lige råber for højt om det, bare lige sådan, hold det lige på et niveau (...) når jeg bare kommer hjem og bare sådan so hello guys, I am here oh oh (...) så skal man lige sådan, når ja (...) vi er i et hjem hvor man ikke taler med følelser

(...)

(Bilag 1, linje 477 – 482)

Lucas fortæller også om hans søster, der i forskellige anliggender har spurgt ind til, om hvorfor han har valgt at være homoseksuel og om han ikke snart skal være sammen med en kvinde (bilag 1, linje 589 – 593). Dette er med til at gøre, at Lucas ser sig selv som værende the odd one out i familien – altså den person, som ikke passer ind (bilag 1, linje 487 – 492). Det tyder altså på, at Lucas ikke er blevet reintegreret i familien, og at familien ikke bekræfter hans ikke-heteroseksualitet, men i stedet tolerere det. Ifølge D'Augelli (1994), så er dette noget, som kan ses som skadeligt, da det støtter op om samfundets ønske om at holde homoseksualitet usynligt. Det gør, at hjemmet hos Lucas' forældre ikke bliver et sted, der fremmer udviklingen af en ikke-heteroseksuel identitet, modsat hos mig selv og Isak. Det kan også være en medfaktor for, hvorfor Lucas først følte, at han kunne arbejde med sig selv, sin seksuelle

orientering, samt sine mentale udfordringer, da han flyttede hjemmefra (bilag 1, linje 494 – 496).

6.2.4 Efter udspringet

Både Lucas og Isak beskriver det som værende positivt at have sprunget ud som homoseksuel. Isak beskriver, at han nu kan være sig selv uden at skulle tænke på at holde sider af sig selv hemmeligt (Bilag 2, linje 561 – 564). Lucas beskriver det som en befrielse, da han selv accepterede sin seksualitet, og at han har en misundelse over dem, som kommer tidligt ud (Bilag 1, linje 706 – 718).

Derudover forklarer Lucas også, at dette gode sted, som han er i, er kommet, da han fandt sin nuværende kæreste:

(...) og vi fungerer som mennesker og vi kan udvikle hinanden (...) jeg tror det er derfor, at det er så rart, fordi vi kan være os selv (...) altså jeg kan få lov til at have angst, være lidt autistisk engang i mellem og være lidt skør og fjollet og jeg kan også få lov til at være mega, mega ked af det og bare ligge og være sovakartoffel hele dagen (...) da jeg så fik min kæreste nu, så har det ligesom været sådan, jamen jeg må godt være farverig, jeg må godt være spændende (...)

(Bilag 1, linje 202 – 215)

Det femte proces i D'Augelli's model (1994) handler om at udvikle en intimt homoseksuel status. Med andre ord, handler det om at skabe sig nogle normer med dating og romantiske relationer, da samfundet ikke leverer dette på samme måde som for heteroseksuelles romantiske relationer. Det tyder altså på, at Lucas har skabt sig disse erfaringer med sin tidligere kæreste, men særligt med sin nuværende. Kæresten fungerer også som en form for metode, hvorpå Lucas kan springe ud, fx da han sprang ud til sin tidligere folkeskolelærer ved at introducerer hende for ham (bilag 1, linje 280 – 282). Derudover har han med forholdet til sin kæreste også fået en svigerfamilie, og særligt en svigermor, som han har et godt forhold til. Lucas beskriver en episode, hvor svigermoren lægger nogle billeder op af Lucas og kæresten, der kysser til en pride, og hun kommenterer, at hun er glad for sin søn og svigersøn (bilag 1, linje 534). Kæresten bliver altså en form for ressource, der både hjælper Lucas med at komme ud til andre, ligesom den åbner op for et socialt fællesskab i form af kærestens familie. Et socialt fællesskab der giver Lucas noget af den bekræftelse og det

rum, hvor ikke-heteroseksualitet normaliseres, som han ikke på samme måde får fra sin biologiske familie.

Isak har ikke nogen kæreste, da interviewet foregik, og modsat Lucas har han heller ikke præsenteret en mandlig kæreste for sin familie. Men han forudser, at selvom hans forældre og søskende højst sandsynligt ikke vil have noget negativt ved det, så vil de stadig skulle vænne sig til det:

(...) de kommer til at være overrasket over at se den person (...) altså den person, jeg gerne vil være sammen med og gerne vil dele noget af mig selv med (...) det er nemmere og øh, falder dem sikkert bare meget mere naturligt at det skulle være en pige (...) og jeg kunne forestille mig min far ville have det lidt svært ved at omstille til det (...)

(Bilag 2, linje 504 – 509)

Dette er et godt eksempel på, at det at springe ud kommer i mange steps, også til samme personer, samt at det derfor tager tid for venner og familie at blive helt med i individets støttende gruppe. Dette er også noget, der fremhæves af D'Augelli (1994). For Isak er hans familie måske støttende og går langt for at normalisere ikke-heteroseksualitet, men det er samtidig også en proces for dem. De skal også vænne sig til fx at se Isak med en fyr.

D'Augelli (1994) har en sidste proces i sin model, der omhandler, at individet indtræder i et homoseksuelt fællesskab, og her står Isak og Lucas også to forskellige steder. Dette vil blive uddybet i næste underafsnit.

6.3 Udefrakommende faktorer

Under interviewene af Lucas og Isak blev det tydeligt, at en række udefrakommende faktorer har spillet eller spiller en rolle i forhold til oplevelsen af at springe ud som homoseksuel. I dette afsnit vil der blive set nærmere på disse faktorer. I temaet *miljøet* vil der blive set nærmere på deres relation til LGBTQ+-miljøet og dettes rolle i forhold til deres udspring. I temaet *Køn* vil det blive udfoldet, hvordan deres kønsidentitet og omverdens kønsnormer har en rolle. Endeligt slutter dette afsnit med temaet *samfundet*, der anskuer Lucas' og Isaks refleksioner omkring samfundets påvirkning generelt.

6.3.1 Miljøet

Den sidste proces i D'Augelli's model (1994a) består i, at individet træder ind i et homoseksuelt fællesskab, samt udvikler en forpligtelse til politiske og sociale handlinger. Denne proces optræder ikke hos alle, men ifølge D'Augelli, vil det i de fleste tilfælde være en del af udviklingen af homoseksuel identitet, at man konfronterer de nuværende barrierer i samfundet.

Lucas og Isak er forskellige steder i denne proces. Lucas er aktiv i en forening, der er ved at planlægge pride i den by, som han bor i. Her sidder han som næstformand (Bilag 1, linje 19). Derudover har han siddet i bestyrelsen for en ungdomsforening for LGBTQ+-miljøet (Bilag 1, linje 757) og har været en del af en forening på hans uddannelsesinstitution (Bilag 1, linje 855 – 856). Lucas er derfor "(...) rimelig meget svøbt ind i al mulig med queer (...)" (Bilag 1, linje 20 -21), og han drømmer også om at arbejde med LGBTQ-miljøet, når han er færdig med sine studier (Bilag 1, linje 891). Det tyder altså på, at Lucas har trådt ind i et homoseksuelt fællesskab og udviklet en forpligtelse til at foretage politiske og sociale handlinger. Lucas giver samtidig udtryk for, at han gennem miljøet har fået kendskab til forskellige ressourcer, som han ikke kendte til før, og som han nu kan tage i brug i forhold til hans kønsidentitet:

(...) så det helt sikkert hjulpet at, at jeg har mødt ligesindede (...) også det her med at man har været til pride og (...) så møder man nogle, der kender nogle, der kender nogle, der fortæller en historie om at de har oplevet et eller andet med køn, hov det kunne også være at jeg skulle lege med køn (...) hvis de tør tage store øreringe på og gå i netto, så kan jeg da også tage store øreringe på og gå i netto (...) så det helt klart udviklet mig, også personligt og have med, med foreningslivet at gøre (...) vi snakkede også om (...) at jeg muligvis skulle lave en cameo i drag til pride (...) det var bare sådan en, så sad der seks andre mennesker i bestyrelsen der sad sådan, ja kom som Ursula det ville være sjovt (...) så det var også en bekræftelse, man sidder med nogle ligesindede, der både professionelt og personligt kan se at det her, det er sjovt.

(Bilag 1, linje 865 – 877)

Lucas giver altså her udtryk for, at fællesskabet han har fundet i LGBTQ+-miljøet giver ham mulighed for at møde ligesindede, der har stået i det, som han står i med sin kønsidentitet, ligesom han oplever at blive støttet og opfordret til at konfrontere samfundets barrierer, fx ved at være i drag eller udtrykke sig kønsmæssigt i netto.

På den anden side er Isak, der ikke aktivt er en del af miljøet ved fx at sidde i en bestyrelse (Bilag 2, linje 537 – 538). Han giver udtryk for, at på trods af, at han er enig med dele af miljøet, så oplever han, at det ikke bliver gjort på en måde, som han kan stå inde for:

(....) der er blevet sagt rigtig mange gode ting indenfor den movement, men der er også blevet sagt rigtig mange ikke så kloge ting (....) jeg synes bare tit jeg ser, det er meget det der med at pege finger af hinanden du ved, ik, den der råbet højest har ret (....) det synes jeg er en skam, det er en skam at formidle, jeg ville hellere at folk bare tager ud og så bærer sig selv med det (...)

(Bilag 2, linje 526 – 531)

Isak giver dog udtryk for at støtte konceptet (Bilag 2, linje 535), men fokuserer i stedet på at hjælpe og støtte de folk, der er tætte på ham (Bilag 2, linje 538 – 339). Isak er altså ikke en del af LGBTQ+-miljøet på samme måde som Lucas, og der kan derfor argumenteres for, at han derfor ikke træder ind i et homoseksuelt fællesskab eller en forpligtelse til politiske handlinger. Det er dog samtidig essentielt at påpege, at han selv italesætter, at han hjælper og støtter folk omkring ham og derfor kan der alligevel argumenteres for, at han har udviklet en forpligtelse til sociale handlinger.

6.3.2 Køn

Den kulturelle konstruktion af ens kønsidentitet og de overbevisninger, værdier og handlinger relateret til ens seksuelle identitet er tæt forbundet (Madureira, 2012). Dette relaterer sig til Lucas og Isak, hvor køn viser sig at have en rolle i forhold til deres oplevelser med at springe ud.

Isak fortæller at gennem sin opvækst, så oplevede han ikke, at der blev gjort plads til, at mænd kunne være feminine (bilag 2, linje 154 – 155) og på hans efterskoleophold oplevede han, at han fik positiv feedback for særligt hans ”(...) maskuline kvaliteter” (bilag 2, linje 452). Her menes der fx at han brugte sin tid på styrkeløft. Isak oplevede altså en internalisering af disse maskuline værdier, som han havde svært ved at kombinere med at være homoseksuel, da han forbandt dette med at være feminin. Dette er en af grundene til, at han sprang tilbage i skabet igen på efterskolen, da han oplevede en konflikt med hvem han var og hvad han troede, at man skulle have for at være til mænd, såsom løse håndled (Bilag 2, linje 240 – 241).

Denne grænse mellem feminin og maskulin spillede også en rolle i forhold til at springe ud til andre. Han følte fx, at hans mor ville være bedre til at kunne acceptere hans seksualitet grundet, at hun var i kontakt med sin feminine side (bilag 2, linje 193 – 194), ligesom den første, som han sprang ud til, var hans bedste veninde i 7. klasse (bilag 2, linje 221 – 223). Grundet deres kontakt til deres feminine side havde han altså en forventning om, at de ville have en positiv reaktion på hans udspring.

Lucas identificerer sig som non-binær mand, som betyder, at han identificerer sig som mand rent biologisk og går under pronomenerne han/ham, men socialt kan han ikke identificerer sig som værende hverken mand eller kvinde (bilag 1, linje 36 – 39). Det medfører, at Lucas leger med kønnene, som han forklarer det til sin familie (bilag, linje 475). Dette ses for eksempel i, at Lucas havde neglelak på under interviewet, prøver drag, samt fortæller om en episode, hvor han fortalte sin mor, at han ønskede at have huller i ørerne:

(...) og noget af det første hun sagde, da jeg var sådan, jeg vil gerne have huller i ørerne; jamen dog vil du det (...) så det sådan, jeg tror hun har det fint med at jeg er sammen med en mand, sådan det kan vi lige klare, men igen den der med, bare du ikke lige råber for højt om det (...)

(Bilag 1, linje 477 – 479)

Som skrevet tidligere (se afsnit 4), så argumenterer D'Augelli for, at en del af det at springe ud er, at man blive reintegreret i familien igen, ligesom familien bliver del af den støttende gruppe, der rummer ens homoseksualitet. Han argumenterer også for, at tolerance er skadeligt, da det diskret modarbejder homoseksualitets synlighed (D'Augelli, 1994). Dette kan give et indblik i moderens reaktion her. Hun tolererer seksualiteten, men har det svært, når det bliver synliggjort igennem Lucas' udforskning af hans kønsudtryk.

Derudover kan der argumenteres for, at Lucas erfaringer med at springe ud som homoseksuel har hjulpet ham i forhold til hans udforskning af sit køn:

I: ja, så ja, du bruger lidt erfaringerne fra dengang du sprang ud som homoseksuel til nu i forhold til dit køn?

R: øh ja på sin vis (...) også de erfaringer jeg har lært siden fordi (...) man kommer til pride og når man også beskæftiger sig med det i bestyrelsesniveau og sådan nogle ting, jamen så lærer man nok nogle organisationer og kende (...) så begynder man ligesom at kende nogle rådgivningsting (...)

(Bilag 1, linje 752 – 759)

Ved at have sprunget ud som homoseksuel har Lucas altså fået adgang til et miljø og nogle ressourcer, som han kan bruge til at hjælpe sig med sin udforskning af sit køn. Dette relaterer sig til Isak, der som tidligere nævnt (se afsnit 6.1.3) bruger sine erfaringer fra at springe ud til at hjælpe med at håndtere sin angst.

6.3.3 Samfundet

D'Augelli (1994a; 1994b) argumenterer for, at menneskets udvikling sker under påvirkning af sociohistoriske sammenhænge og beskriver samfundet som værende heterosexistisk, hvilket vil sige, at i samfundet anses en normal udvikling for at være heteroseksuel og det, der afviger fra dette anses for værende unaturligt. Derfor har samfundet en interesse i at holde homoseksualitet skjult (D'Augelli, 1994a). Dette kommer også til udtryk i Lucas' og Isaks oplevelser.

Som beskrevet tidligere i dette afsnit, så voksede Lucas op i den tro, at homoseksualitet er den måde, som man skal leve på, og han var bange for at bryde denne illusion (Bilag 1, linje 241 – 251). Det var først, da han opdagede en coming out video på youtube, at han oplevede, at andre kunne have samme oplevelser som ham (bilag 1, linje 359 – 365). Modsat oplevede Isak ikke at støde på nogle historier, hvor andres oplevelser med at springe ud indgik i. Han tilkendegiver dog, at det ville have hjulpet ham, hvis der havde været flere homoseksuelle i medierne, mens han voksede op, så han ikke følte sig alene (bilag 2, linje 482 – 490). Dette relaterer sig til min førnævnte pointe om tomrummet, men der kan samtidig drages en anden parallel. Ligesom Lucas oplevede jeg også at finde andre erfaringer med at springe ud i form af hjemmesiden (bilag 3, historie 6). Jeg oplevede dog, at dette gav mig et negativt syn på det at springe ud og egen seksualitet, da de historier beskrev ting som ensomhed og stofmisbrug. Som tidligere nævnt med Isak, der oplevede at en negativ reaktion overskyggede den positive, så kan det anses for, at det samme gør sig gældende i min situation.

Lucas beskriver derudover pride som værende sin fest, underforstået en fest for LGBTQ+-miljøet, og føler pride som værende den ene dag om året, hvor han ikke skal leve under samfundets heteronormative forventninger:

(...) hele min familie er jo hjertelig velkommen til at komme, de må gerne komme, men de skal bare vide, det er vores fest (...) det er ikke en lukket fest, men det vores fest (...) vi har en dag om året hvor vi må være os selv og så 360 dage om året skal vi passe ned i jeres lorte

heteronormative lorte kasse (...)
(bilag 1, linje 556 – 560)

Med inddragelse af Madureira (2012) og symbolske grænser, så kan det altså forstås således, at selvom han inviterer andre 'udefrakommende' ind til pride og den vej deres gruppe, så er der stadig en klar adskillelse mellem dem og os for Lucas.

Isak tilkendegiver også, at samfundsmæssige rammer spiller en rolle i forhold til oplevelsen af at komme ud, og han nævner selv, at han synes, at der i samfundet bliver gjort en for stor ting ud af det:

(....) det burde ikke være en ting, altså det der, at ej er du sprunget ud, ej tillykke og sådan noget, hvor er det bare stort, hvor er det bare alt det her, altså der er jo rigtig mange folk, der ikke har lyst til, at det skal være det der, at det bare skal være noget man bare kan sige og så alle folk bare kan sige cool, ligesom mine forældre gjorde på en eller anden måde, ik
(....)

(bilag 2, linje 627 – 631)

Lucas udtrykker noget lignende, når han italesætter, at han er ligeglad, når medier påtaler nogles seksuelle orientering (Bilag 1, linje 824 – 830). Her kan der endnu engang trækkes tråde til mine tidligere pointe om, at en bekræftelse og behandling af en som homoseksuel, som D'Augelli (1994a) advokerer for, ikke nødvendigvis er den bedste reaktion. I stedet kan det tolkes til, at Isak og Lucas ville foretrække at blive mødt med, at folk var en form for støttende ligeglade. Med inddragelse af Madureira (2012) så kan dette også forstås som et ønske for, at de symbolske grænser bliver mere gennemtrængelige mellem kategorierne 'heteroseksuelle' og 'homoseksuelle'.

Når det handler om Danmark som samfund, så ser Lucas og Isak på det forskelligt. Lucas italesætter, at der er stadig en del ting, som der kan forbedres (bilag 1, linje 811 – 812). Han giver bl.a. udtryk for, at Danmark kan blive bedre til at afholde pride, ligesom han ikke føler, at der er en oprigtighed, når fx virksomheder støtter pride i Danmark:

(...) så kunne I ligeså godt lade være, fordi så gør I det ikke oprigtigt (...) der er mange steder (...) hvor man møder det sådan, vi vil godt støtte det, men det er ikke fordi vi gør en indsats (...) vi vil bare gøre det fordi det ser pænt ud (...)

(Bilag 1, linje 838 – 841)

Omvendt beskriver Isak Danmark, som et nice og fedt sted for ham at være homoseksuel i (bilag 2, linje 572 – 573). Han udtrykker dog samtidig, at hans oplevelse ikke kan generaliseres ud, da han kender til andre, der har det hårdere end ham. Han forklarer også, at han tænker, at forskellen kan skyldes, at han ikke er feminin og derfor ikke tydeligt, at han er homoseksuel:

(...) eneste der kunne lave et give away på mig, det var hvis jeg gik med en mand i hånden, ik, (...) det virkelig det eneste (...) jamen det er en rigtig god måde at sige det på, at gå under radaren (...) altså jeg kan bare være incognito og, og ikke skulle bekymre mig om det.

(Bilag 2, linje 583 – 587)

Det kan altså forstås, at den måde Isak udtrykker sit køn – maskulint – giver ham nogle privilegier, som andre såsom Lucas ikke har, og derfor oplever Isak det som værende fedt at være homoseksuel i Danmark.

Omvendt er det interessant at notere, at Isak giver udtryk for, at han oplever en underrepræsentation af hans type, da medierne udvælger en specifik type af homoseksuelle (Bilag 2, linje 601 – 606). Det tyder altså på, at de privilegier, som Isak har i form af sin kønsidentitet og kønsudtryk, medfører, at der er en underrepræsentation i mediebilledet af homoseksuelle, der udtrykker sig på samme måde som ham.

7. Diskussion

I de foregående to afsnit af dette projekt er der blevet foretaget to analyser. Først af mine egne oplevelser, som er præsenteret gennem mine historier (se afsnit 5), og derefter af Lucas' og Isaks oplevelser, som er præsenteret gennem interviews (se afsnit 6). I dette afsnit vil der tages et skridt tilbage for at vurdere de fund, som projektet har. Først vil der være en opsummering og refleksion af den viden, som dette projekt kommer med, samt sætte det i et større perspektiv. Derefter vil der blive kort reflekteret over betydningen af COVID-19, hvorefter en diskussion af projektets metoder vil blive foretaget. Herefter vil der være en teoretisk diskussion af styrker og begrænsninger ved D'Augelli's udviklingsmodel (1994a). Til sidst vil dette afsnit blive afsluttet med en præsentation af nogle ideer for fremtidige studier.

7.1 Hvad kan der så siges om at springe ud?

Gennem dette projekt er det at springe ud som homoseksuel blevet anskuet på forskellige måder. Der er foretaget et review af den eksisterende forskning, en teoretisk ramme for at forstå processen ved at springe ud er præsenteret, min egen oplevelse er inddraget igennem en række historier, og endeligt er der foretaget to interviews, der belyser Lucas' og Isaks oplevelser med at springe ud.

Det første, som der kan siges om oplevelsen af at springe ud er, at det er en kompleks proces. Dette fremhæves af studierne i reviewet (se afsnit 2), og understøttes af projektets teoretiske ramme. D'Augelli eksemplificerer dette gennem hans model, der består af en række processer, som individet går igennem (1994a), og analyserne i dette projekt støtter op om dette. Mine, Lucas' og Isaks oplevelser viser dog også, at processen begynder før individet, springer ud første gang. Dette kan ses som værende i et slags tomrum, hvor man ved, at man ikke er heteroseksuel, men der er ikke en alternativ kasse. Gennem internalisering af omverdens input forsøger man at skabe mening. Det ses fx ved Lucas, der adskiller sin homosexualitet fra omverden, mens Isak og jeg kommer til den konklusion, at vi så må være biseksuelle.

Derudover tegner der sig et billede i dette projekt af, at det at springe ud til andre ikke er ensbetydende med, at individet derfor er sikkert i sin seksuelle orientering. I stedet ser det ud til, at selve handlingen af at springe ud til andre er en del af meningsskabelsen. Individet eksternaliserer altså sin mening ud og reaktioner-

ne fra omverden internaliseres, og dermed skabes en ny mening. På den måde rykker processen fra at være en primær indre, personlig proces til at blive i højere grad et samspil mellem individ og omverden. Det ses fx ved Isak, der trækker sig ind i skabet igen, dels på grund af negative reaktioner fra andre, og dels på grund af forståelsen om, at homoseksualitet er lig med femininitet. I mit eget tilfælde kom jeg til erkendelsen om, at jeg er homoseksuel gennem dialog med andre.

Dette betyder også, at andres reaktion, når man springer ud, har en relevant betydning. Dette bekræftes i den eksisterende forskning, ligesom D'Augelli (1994a) har dette for øje, når han argumenterer for, at individet har brug for en støttegruppe, der bekræfter og behandler individet homoseksuelt. Det er dog relevant at stille spørgsmål om, hvorvidt dette er den bedste reaktion at få. Analyserne af mine, Lucas' og Isaks oplevelser indikerer, at sådanne reaktioner også fastholder os i allerede, etablerede kasser og tillægger os roller fx som den der skal accepteres eller som ens 'gay friend'. I stedet kan der argumenteres for, at en bedre reaktion ville være i form af en støttende ligegyldighed, som fx Mille reagerede overfor mig (bilag 3, historie 16). Dermed får individet stadig dannet den støttende gruppe, som D'Augelli (1994a) fremhæver, men det giver stadig plads til, at individer der springer ud selv kan skabe mening af sin seksuelle orientering uden at få tillagt en rolle og dermed andres forventninger.

Yderligere kan der argumenteres for, at mine, Lucas' og Isaks oplevelser er påvirket, af de sociale grupper som vi er en del af, samt de eventuelle privilegier, der hører med. Et eksempel herpå kan være køn, som kan argumenteres for, har spillet en rolle i forhold til Lucas og Isaks oplevelser med at springe ud, ligesom det har spillet en rolle i forhold til deres oplevelse af at være homoseksuel i Danmark.

Netop dette samspil mellem individet og omverden gør også, at processen er afhængig af konteksten. Derfor er det muligvis svært at generalisere pointerne fra analysen i dette projekt til andre eller anse dem som former for universelle regler. Men selvom der ikke kan laves universelle regler funderet i dette projekts analyser, så kan projektet i stedet bidrage med en dybere forståelse for, hvordan oplevelsen af at springe ud skabes i samspillet mellem individ og dets kontekst. En viden der kan bruges af fagfolk, der i hverdagen møder LGBTQ+-unge, der står i denne proces, ligesom denne viden supplerer den eksisterende forskning, der hovedsagligt har set oplevelsen af at springe ud på i amerikansk kontekst.

Det er dog ikke kun oplevelsen af at springe ud som homoseksuel, som foregår i en kontekst og formes af denne ydre ramme. Dette projekt er skrevet i en tid, hvor hele verden blev ramt af COVID-19, deriblandt også Danmark. Derfor findes det relevant at præsentere en kort refleksion over, hvordan det har påvirket dette projekt.

7.2 COVID-19

Danmark blev lukket ned d. 11. marts 2020 grundet COVID-19. Dette havde en påvirkning på, hvordan dette projekt udformede sig på forskellige måder. Først og fremmest, så påvirkede det mine valg af metodiske tilgange. Inden corona havde jeg en ide om, at projektet skulle indsamle data gennem interviews, da tidlige studier havde gjort dette (bilag 7). For at bringe noget nyt, ville jeg dog supplere disse interviews med autoetnografi og særligt et visuelt aspekt. Det visuelle aspekt var tiltænkt som en måde at undersøge det at springe ud gennem en mere multimodal tilgang, da individet ikke kun oplever gennem sprog, men også krop og rum (Reavey, 2011). Jeg havde dog svært ved at finde en måde at inddrage dette aspekt uden, at det blev forceret. Da corona indtraf, og jeg ikke kunne mødes ansigt til ansigt med mine informanter, blev dette aspekt helt droppet, da jeg ikke følte mig tryk med at inddrage det. I stedet rettede jeg mit fokus på autoetnografien, og den vej igennem fik suppleret interviewene med en mere følelsesmæssig og kropslig indsigt i fænomenet.

Yderligere havde det en påvirkning på interviewene i sig selv, da det blev gjort forbudt fra universitetets side af at foretage interviews ansigt til ansigt. Derfor skulle der findes et alternativ, som endte med at blive Microsoft Teams. Interviews kan foretages på mange forskellige måder (Kvale & Brinkmann, 2009), men der kan dog argumenteres for, at det bliver svært at gennemføre et tolkende interview, når man ikke kan mødes ansigt til ansigt, da denne form for interview fremhæver vigtigheden i at skabe et åbent og trygt rum for informanten fx gennem sit kropssprog (Magnusson & Marecek, 2012). Der blev i stedet forsøgt at skabe dette på anden måde, som fx at give dem alternative måder at foretage interviewene på, hvis de ikke ønskede Microsoft Teams, ligesom under interviewene forsøgte jeg så godt som muligt gennem skærmen at tale i et hverdagsprog og smile.

I forlængelse af dette, så havde nedlukningen også en mere praktisk betydning for projektet, da der pludselig skulle bruges tid på at sætte mig ind i alterna-

tive måder at foretage interviews på, at sætte mig ind i teknikken bag Microsoft Teams, ligesom det blev for en periode besværliggjort at finde litteratur.

I de rammer er det derfor relevant at diskutere kvaliteten af projektet ved at se nærmere på projektets metoder.

7.3 Kvaliteten bag interview og autoetnografi

Der findes mange forskellige måder at foretage kvalitativ forskning på, og der er derfor lige så mange forskellige kriterier for at kvalitetssikre disse studier (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Nogle har en mere traditionel ramme, hvorimod andre finder mere eksperimenterende og alternative former at bedrive kvalitativ forskning på, som derfor også argumenterer for kriterier, der er tilpasset dette (Tanggaard & Brinkmann, 2015).

I dette projekt er to metoder brugt: interview og autoetnografi. Da det ikke giver mening at vurdere dem ud fra samme kriterier, så vil der blive foretaget en kritisk stillingtagen af de to metoder adskilt, hvorefter der vil være en kort opsummering.

7.3.1 Interview

Det ses ofte, at kvalitetskriterier for kvantitativ forskning bliver forsøgt overført til kvalitativ forskning i form af krav om reliabilitet og validitet, men kritikere argumenterer for, at dette underkender den kvalitative forskning. Der bør i stedet udvikles kriterier, der respekterer kvalitativ forsknings særegenhed (Tanggaard & Brinkmann, 2015). Thagaard argumenterer for, at der i stedet bruges transparens og gyldighed (2004, if. Tanggaard & Brinkmann, 2015). Disse to begreber, samt generaliserbarhed vil bruges til at reflektere og diskutere kvaliteten hos interviewene i dette projekt.

I kvantitative studier referer reliabilitet til troværdighed og hvorvidt resultaterne kan reproduceres (Kvale & Brinkmann, 2009). Dette kan være svært, når der er tale om interviews, da viden her konstrueres i relationen mellem interviewer og informanten (Kvale & Brinkmann, 2009). I stedet bør der ses på *transparens*, hvilket referer til en gennemsigtighed ift. ens valg og evt. udfordringer i processen med at udarbejde undersøgelsen. Når forskeren er ærlig omkring sit teoretiske ståsted, situerer det der undersøges, giver eksempler på sine konklusioner osv. kan kvalitative studier anses for værende sande (Brinkmann, 2012). I dette projekt er der

blevet forsøgt at være åben omkring alle beslutninger, der er taget, samt argumenterne bag ved disse beslutninger.

Jeg har personlige erfaringer med at springe ud som homoseksuel. Men mine erfaringer er ikke universelle, og der kan argumenteres for, at hvis jeg havde sat mine egne erfaringer i parentes, som Husserl (Berg-Sørensen, 2012) ville argumentere for, så kunne jeg komme dybere ind i Lucas' og Isaks oplevelsers egentlige betydning. Men omvendt kan der argumenteres for, at det ikke er muligt at fjerne en fra den verden, som man er i, og "(...) *det er ikke muligt at se noget 'intet sted fra' (...)*" (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 529). Derfor var det min egen vurdering fra starten af processen, at når mine egne erfaringer ikke kan undgås, så kan de bruges aktivt.

Gyldighed, eller validitet, handler om, hvorvidt ens valgte metode undersøger det, som man ønsker at undersøge (Kvale & Brinkmann, 2009). En måde at have opnået denne gyldighed på er at bede ens informanter om at læse ens transskriptioner og analyse igennem for at sikre sig, at man har fået den rette forståelse for deres udsagn og deres oplevelser (Magnusson & Marecek, 2015). Dette blev ikke gjort for dette projekt, primært grundet tidsmæssige rammer, der besværliggjorde det. En anden måde, hvorpå man kan opnå denne gyldighed er ved at inddrage den eksisterende forskning og sammenligne med egne resultater (Magnusson & Marecek, 2015). Til dette projekt er der blevet foretaget et litteraturreview af den eksisterende forskning, ligesom studierne fra dette review er blevet inddraget i analyserne.

Generaliserbarhed referer til, hvorvidt ens resultater kan generaliseres ud til en generel lovmæssighed (Kvale & Brinkmann, 2009). For interviewstudier er det ofte en kritik, at der er blevet interviewet for få individer til at kunne sige noget generelt om det givne emne. Dette kunne også gælde dette projekt, hvor der er blevet interviewet to personer, men der er mange måder at generalisere på, selvom generalisering ikke er mål i sig selv (Kvale & Brinkmann, 2009; Brinkmann, 2012). For kvalitative studier – og særligt interviewstudier – er det relevant at fokusere på en analytisk generalisering, hvor det er forskeren som kommer med en argumentation for en analyses overførbare til andre sammenhænge (Kvale & Brinkmann, 2009). Dette kan fx bunde i teoretiske argumenter. Selvom et givent fænomen kan komme til udtryk forskelligt individer imellem, så kan de stadig have nogle fællestræk, da de beskriver forskellige sider af det samme grundprincip (Thagaard, 2004). I dette afsnit er der tidligere blevet argumenteret for, hvad der kan siges med den indsigt, som kommer af dette projekt og de to interviews.

7.3.2 Autoetnografi

Dem der er kritiske overfor den autoetnografiske metode, anser den ofte for at være tættere på terapi end egentlig videnskab. Den viden, der kommer af autoetnografiske studier, anses ikke for at være interessante for andre end forskeren selv, samt vedkommendes nærmeste omgangskreds (Baarts, 2015). Selvom udarbejdelsen af dette projekt har givet en dybere indsigt af mig selv og mine oplevelser, så deles der ikke den holdning, at denne viden kun skulle være gavnlige for mig selv. Forskeren selv er et vigtigt redskab i at forstå og artikulere aspekter af verden (Eisner, 2005, if. Tanggaard & Brinkmann, 2015). Samtidig er der nogle målsætninger, som man kan kvalitetssikre ens autoetnografiske studier ud fra (Adams et al., 2015). Det er disse, som der vil blive taget udgangspunkt her:

Bidrag til den eksisterende viden. Den første målsætning handler om, at man deler ens forståelse og refleksioner omkring et givent fænomen gennem autoetnografien, og på den måde udvider man den eksisterende viden, mens man anerkender, at viden er situeret. Ved hjælp af den autoetnografiske metode har dette projekt suppleret til den eksisterende viden omkring oplevelsen af at springe ud og fx givet en indsigt i tiden, inden individet springer ud til den første person, ligesom der gives en indsigt i denne proces i en anden kontekst end den amerikanske, der har domineret den eksisterende forskning.

Værdsætter det personlige og erfaringsmæssige. Denne målsætning handler om, at der inkluderes perspektiver af selvet i kontekst og kulturer, ligesom oplevelser udforskes som en måde at få indsigt i det sociale liv, og man omfavner risiciene ved at præsentere selvets sårbare sider. En vigtig måde at opnå dette er gennem brugen af følelser og kropslige oplevelser, som en måde at forstå. Det har været fokuset med mine historier at vise egne, subjektive oplevelser, så læseren forhåbentlig opnår et indblik i de følelser, der fyldte gennem min proces med at springe ud. Det gav en mulighed for at vise de nuancer og følelser, som ikke kunne skinne igennem på samme måde i andre metoder, som fx interviews.

Historie og fortællekunsten. Her handler det om at autoetnografikere bruger historier til at belyse og kritisere kulturer. Gennem fortællekunsten vises meningskabelse, processen til at kreere forståelse, samt refleksivitet, hvilket hentyder til en anerkendelse og kritik af egen plads og privilegier i samfundet. Historierne

bruges til at bryde tavshed om magt, kulturelle tabuer og undertrykte oplevelser. Dette kræver, at man bruger lige så meget energi på at udvikle sit håndværk i fortællekunsten, som man gør i at udvikle ens analytiske evner.

Der kan muligvis argumenteres for, at mit håndværk i at skrive historier ikke har været godt nok til at budskaberne kom ud til læserne. Men omvendt må der pointeres, at intentionen har været der. At skrive og finpudse historierne har fyldt lige så meget som at udføre og analysere interviewene, ligesom der har været øje for at bruge fortællekunsten til at vise egen meningsskabelse, skabe forståelse og refleksivitet.

Relationel ansvarlighed. Dette handler om, at man arbejder for at ens forskningsmæssige relationer er samarbejdende, gensidige og dedikerede, ligesom man beskytter deltageres identitet og privatliv. Selvom historierne handler om mine egne oplevelser, så indgår der andre mennesker i dem. Der kan argumenteres for, at dette projekt ikke lever helt op til denne målsætning, da ikke alle af disse personer er blevet kontaktet i forbindelse med udarbejdelsen af disse historier. Dette er grundet praktiske årsager, da jeg ikke har kontakt til dem mere. For at opveje dette var der ekstra fokus på at beskytte disse personers privatliv ved fx at give dem falske navne og ikke skrive detaljer, der kan afsløre hvem de er. Samtidig skal det fremhæves, at målet med disse historier er at give min side af sagen, og derfor måtte der gives nogle detaljer. Derfor blev feedback fra andre også brugt til at få et indblik i, hvordan personerne i min historie kommer til udtryk for på den måde at se, om jeg præsenterer dem uretfærdigt. Et andet vigtigt element i denne målsætning om relationel ansvarlighed er, at man gør ens forskning tilgængelig til en mangfoldig skare af læsere, samt anser ens arbejde som en mulighed for at engagere og forbedre læsers, deltageres og ens eget liv. Da der med rette kan sættes spørgsmålstegn ved, hvor mange der kommer til at læse et speciale som dette, så har det været et mål fra starten af, at der skulle produceres en artikel funderet i dette projekt for på den måde at få denne forskning ud til så mange mennesker som muligt. Om dette projekt kan forbedre individers liv kan være svært at forudse, men som 'den første læser' (Carless, 2012) har den givet mig en dybere indsigt i mine egne oplevelser og dermed forbedret min tilværelse. Derfor kan det vurderes, at projektet i hvert fald har potentialet.

7.3.3 Opsummering

For kort at opsummere, så er dette projekt funderet på to metoder: interview og autoetnografi. Det er to forskellige metoder, og som ovenstående viser, så bør de derfor også ses efter med forskellige krav. Autoetnografien bidrager med et personligt insider-perspektiv, der kan give adgang til en mere følelsesmæssig og kropslig indsigt i oplevelsen af at springe ud, der viser samspillet mellem individ og kultur. Det fortælles gennem historier, og fortællekunsten giver andre en indsigt i, hvordan de selv spiller en rolle for et individs oplevelse med at springe ud (Carless, 2012). Med interview bliver det muligt at inddrage andres oplevelser med at springe ud, og dermed få inddraget detaljer og elementer, som måske ikke går igen i min historie, ligesom elementer fra min historier muligvis gengives i interviewene.

Selvom disse to metoder er forskellige, så kan der argumenteres for, at de supplerer hinanden i dette projekt. Jeg vil argumentere for, at koblingen med interviews og autoetnografi formår at anskue et komplekst fænomen som det at springe ud med forskellige indgangsvinkler. Dermed får man et bredere blik og forståelse, end hvis man kun havde brugt et af metoderne.

7.4 Teoretisk diskussion: D'Augelli's udviklingsmodel

I dette projekt er D'Augelli's udviklingsmodel (1994a) blevet brugt som teoretisk fundament. Selvom den viste sig brugbare for dette projekt, så besidder teorien sig af nogle begrænsninger, som er relevante at diskutere her.

Ifølge denne model sker meningsskabelse i tre variabler, der interagerer med hinanden: Personens subjektivitet og handlinger, samspillende intimitet og sociohistorisk sammenhænge. Teorien kan dog kritiseres for, at den ikke udførligt udforsker, hvordan disse variabler interagerer med individet, samt individets valg gennem processerne (Goodrich & Brammer, 2019). Teorien belyser fx ikke, hvordan individet kommer til beslutningen om, at vedkommende vil springe ud. Af denne grund blev det besluttet for dette projekt at supplerer denne teori med den kulturpsykologiske retning i form af begreber såsom ambivalens, grænser og ruptures. Disse begreber ser ikke specifikt på oplevelsen af at springe ud eller på LGBTQ+ personer,

men de giver en bedre forståelse for samspillet mellem individet og omverden, samt individets meningskabelse.

Derudover er der nogle individer, som kan møde store konsekvenser ved at springe ud til andre, som fx at blive smidt ud af familien, blive afvist af venner eller fyret på arbejdspladsen. Sikkerhed spiller altså en rolle ift. oplevelsen af at springe ud. I forlængelse heraf, kan individer også være sprunget ud i nogle kontekster, fx for venner, men ikke være ude i andre kontekster, som fx hos familien. Dette element mangler D'Augelli at forholde sig til i hans model, og det kan derfor anses som en begrænsning (Goodrich & Brammer, 2019). Derfor blev denne teori også suppleret af intersektionalitet for på den måde at kunne bedre belyse, hvordan individets sociale grupper har en indflydelse.

Yderligere kan denne model kritiseres for stadig at mangle en form for empirisk validering. De fleste studier, der er funderet i denne model, baserer sig på unge mænd i college/universitetet (Goodrich & Brammer, 2019). I dette projekt er der tilbudt en teoretisk ramme, hvor D'Augelli's model suppleres med kulturpsykologiske begreber og intersektionalitet, og på den måde opnår en dybere teoretisk indsigt i oplevelsen af at springe ud. Men der er stadig plads til at udforske denne teoretiske koblings muligheder og begrænsninger i empiriske studier. Derfor vil dette afsnit afsluttes med en præsentation af ideer til fremtidige studier.

7.5 Ideer til fremtidige studier

D'Augelli foreslår selv longitudinelle studier (Goodrich & Brammer, 2019), og selvom disse slags studier ville kunne give en essentiel indsigt, så vil der her blive præsenteret nogle andre ideer til fremtidige studier.

I al beskedenhed, så giver dette projekt et bud på en teoretisk ramme og metodisk tilgang, der kan bruges til at grave yderligere i dette felt. Siden D'Augelli's model primært er undersøgt blandt unge homoseksuelle mænd i college/universitetet, ville det være relevant for fremtidige studier at undersøge andre grupper i samfundet. Reviewet i dette projekt (se afsnit 2) indikerer, at biseksuelles oplevelser med at springe ud har sin egne unikke karakteristika sammenlignet med homoseksuelles oplevelser. Det kunne derfor være en ide at undersøge biseksuelles oplevelser, og derigennem kan få en indsigt i, hvordan deres oplevelser adskiller sig fra homoseksuelles, men også kunne få et indblik i, om de to grupper har oplevelser til fælles.

Dette er også i tråd med Coles tredje spørgsmål (2009). Udover biseksuelles oplevelser, kunne det også være interessant at undersøge oplevelserne hos grupper som lesbiske, transkønnede, LGBTQ+-personer med anden etnisk herkomst end dansk og ældre LGBTQ+-personer.

I forlængelse heraf blev D'Augelli's model lavet med homo- og biseksuelle for øje (Goodrich & Brammer, 2019). Der er dog kommet nye begreber for seksuelle orienteringer, der strider med den traditionelle heteronormative forestilling i samfundet. Der er fx demiseksuelle, panseksuelle, heterofleksible og aseksuelle (LGBT+ Danmark, 2016b). Det vil også være relevant at opnå en indsigt i disse gruppers oplevelser, for på den måde at kunne videreudvikle den teoretiske ramme til også at kunne inkludere disse grupper.

Til sidst kunne det være en ide at inddrage de personer, som individet kommer ud til. Det kunne fx være familiemedlemmer. Som det tyder på gennem dette projekts teoretiske ramme, min egen historie, samt Lucas' og Isaks oplevelser, så er det at springe ud en proces, der foregår i en form for samspil mellem individet og dets omverden. Det kunne give en dybere forståelse af dette samspil, meningskabelsen og reaktionerne hos de mennesker, der bliver sprunget ud til, hvis fremtidige studier inddrog deres perspektiver og oplevelser.

Med disse forslag til fremtidige studier er forhåbningen, at man vil kunne få en bedre forståelse for oplevelsen af at springe ud.

8. Opsummering

Dette projekt tog sin spæde start ved en date, hvor en nysgerrighed i at forstå det at springe ud blomstrede op. Selvom daten ikke førte til mere, så førte nysgerrigheden mig ud på en rejse, der endte ud i dette projekt. Her tages udgangspunkt i problemformuleringen, som lyder: *Hvordan kan unges oplevelse af at springe ud som bøsse i Danmark forstås?*

Den eksisterende forskning på området er primært funderet i kvalitative metoder og med et udviklingsmæssigt perspektiv, samt foretaget i en vestlig kontekst, særligt en amerikansk. Her anses det at springe ud som værende en kompleks proces i sig selv, som samtidig har en rolle for, at ens seksuelle identitet integreres i sin overordnede identitet. Derudover tegner sig et billede af, at oplevelsen af at springe ud er afhængig af den kontekst, som det foregår i. Det er dels de reaktioner, som kommer af at springe ud, ligesom de større kulturelle rammer.

Dette projekt bygger videre på den eksisterende forskning ved, at den også går til emnet med en kvalitativ tilgang. Mere præcist bliver der bygget på en fænomenologisk tilgang, ligesom der er blevet foretaget to interviews af Lucas og Isak. Dette suppleres samtidig af en autoetnografisk metode, i form af historier omhandlende mine egne oplevelser med at springe ud.

Teoretisk er projektet funderet i D'Augelli's udviklingsmodel (1994a), hvor det at springe ud ses i form af en række processer. Dette suppleres med et sociokulturelt perspektiv i form af begreber såsom ambivalens (Abbey, 2012), grænser (Marsico, 2016; Madureria, 2012), samt ruptures (Awad, 2016; Zittoun, 2009; 2012). Dette perspektiv supplerer udviklingsmodellen ved at give et dybere indsigt i, hvordan individet skaber mening i processen med at springe ud. Projektet inddrager yderligere et intersektionelt blik (Cole, 2009), som belyser, hvordan individets sociale grupper og evt. dertilhørende privilegier kan have en rolle ift. oplevelsen af at springe ud.

Med denne teoretiske ramme, samt mine, Lucas' og Isaks oplevelser, kan det at springe ud som homoseksuel i Danmark forstås som en kompleks proces, der starter før det første udspring til en anden. Her kan individet ses som værende i en form for tomrum, hvor vedkommende prøver at forme en ny gruppe, som det kan

høre til. Dette sker gennem en meningsskabelse af de indtryk som kommer fra omverden og internaliseres.

Når individet springer ud første gang, så skal det ikke nødvendigvis ses som en præsentation af den endelige seksuelle orientering. Det kan i stedet ses om en del af meningsskabelsen, hvor individet eksternaliserer sin mening ud, og hvor reaktionerne internaliseres og bearbejdes. Dermed rykkes processen fra at være primært en indre, personlig proces til nu at blive i højere grad et samspil mellem individ og omverden.

I forlængelse heraf åbnes der op for, at den optimale reaktion fra andre ikke nødvendigvis er i form af en bekræftelse og behandling af en som homoseksuel, der ellers argumenteres for teoretisk (D'Augelli, 1994a). I stedet kan den optimale reaktion ses som værende en form for støttende ligegyldighed, hvor man viser støtte og rummelighed til den, der springer ud, men samtidig heller ikke giver det en større værdi end, hvis individet havde fortalt en anden detalje om sig selv. På baggrund af dette projekts analyse kan der argumenteres for, at dette giver plads til, at individet selv kan skabe mening af sin seksuelle orientering, i stedet for at blive mødt med et nyt mærkat eller rolle som fx ens 'gay friend' eller den der skal accepteres.

Dette projekt viser også, at andre sociale grupper kan have en rolle for oplevelsen af at springe ud. Et eksempel kan være etnicitet. Både Lucas, Isak og jeg selv er etnisk danske, og der kan derfor reflekteres over, om vores oplevelser havde været anderledes, hvis vi var opvokset i et andet land. Et andet eksempel er køn, da der tegner sig et billede af, at Lucas og Isak har forskellige oplevelser af at være homoseksuel i Danmark grundet deres kønsudtryk.

Denne proces kan derfor ses som værende afhængig af dets kontekst. Dette kan gøre det svært at generalisere projekts pointer ud til en general lovmæssighed. Men projektet supplerer stadig den eksisterende forskning i form af en indsigt i hvordan det at springe ud skabes i en proces mellem individ og omverden. En brugbar indsigt for fagfolk, der arbejder med unge, som står i denne proces.

Referenceliste

Abbey, E. (2012). Ambivalence and its transformations. In Jaan Valsiner (Ed.). *The Oxford Handbook of Culture and Psychology*. (1. Udgave, pp. 989-997). Oxford University Press.

Adams, T. E., Jones, S. H. & Ellis, C. (2015). *Autoethnography*. Oxford University Press.

Alonzo, D. J., & Buttitta, D. J. (2019). *Is "coming out" still relevant? Social justice implications for lgb-membered families*. *Journal of Family Theory & Review*. Advance online publication.

Awad, S. (2016). *The identity process in time of rupture: Narratives from the Egyptian revolution*. *Journal of Social and Political Psychology*, vol. 4(1), pp. 128-141.

Baarts, C. (2015). Autoetnografi. In Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (Eds.). *Kvalitative metoder: En grundbog*. (2. udgave, pp. 169 – 180). Hans Reitzels Forlag.

Berg-Sørensen A. (2012). Hermeneutik og Fænomenologi. In Michael Hviid Jacobsen, Kasper Lippert-Rasmussen & Peter Nedergaard (Eds.). *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. (2. ed, pp. 215 - 244). København: Hans Reitzels Forlag.

Bie, B. & Tang, L. (2016). *Chinese gay men's coming out narratives: Connecting social relationship to co-cultural theory*. *Journal of International and Intercultural Communication*, vol. 9(4), 351 – 367.

Black, L. L. & Stone, D. (2005). *Expanding the Definition of Privilege: The concept of Social Privilege*. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 33(4), 243-255.

Brinkmann, S. (2012). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. 1. udgave, København: Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. (2015). Etik i en kvalitativ verden. In Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (Eds.). *Kvalitative metoder: En grundbog*. (2. udgave, pp. 463 – 479). Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015). Kvalitative metoder, tilgange og perspektiver: En introduktion. In Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (Eds.). *Kvalitative metoder: En grundbog*. (2. udgave, pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag.

Butler, A. H. & Astbury, G. (2008). *The Use of Defence Mechanisms as Precursors to Coming Out in Post-Apartheid South Africa: A Gay and Lesbian Youth Perspective*. *Journal of Homosexuality*, 55:2, 223-244.

Carless, D. (2012). *Negotiating sexuality and masculinity in school sport: an autoethnography*. *Sport, Education and Society*, 17:5, 607-625.

Carter, A. W. (2015). *A phenomenological study of gay men coming out while in college*. ProQuest Dissertations Publishing, 3721021.

Cass, V. C. (1979). *Homosexual identity formation: A theoretical model*. *Journal of Homosexuality*, 4(3), 219–235.

Cass, V. C. (1984). *Homosexual identity formation: Testing a theoretical model*. *The journal of sex research*, 20(2), 143-167.

Chester, M. R., Sinnard, M. T., Rochlen, A. B., Nadeau, M. M., Balsan, M. J. & Provence, M. M (2016). *Gay men's experiences coming out online: A qualitative study*. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*. 28:4, 317-355.

Cole, E. R. (2009). *Intersectionality and Research in Psychology*. *American Psychologist*, vol. 64, no. 3, 170-180.

Cox, N., Dewaele, A., Houtte, M. v. & Vincke, J. (2010). *Stress-Related Growth, Coming Out, and Internalized Homonegativity in Lesbian, Gay, and Bisexual Youth. An Examination of Stress-Related Growth Within the Minority Stress Model*. *Journal of Homosexuality*, 58:1, 117-137.

Danmarkshistorien.dk. (2017). 'Den grimme lov', 1961 – 1965. Sidst redigeret: 04.07.17, besøgt: 31.07.20 kl. 10.01. link: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-grimme-lov-1961-65/>

D'Augelli, A. R. (1994a). Identity development and sexual orientation: Toward a model of lesbian, gay and bisexual development. In E. J. Trickett, R. J. Watts, & D.

Birham (Eds.), *Human diversity: Perspectives on people in context* (pp. 312–333). San Francisco, CA: Jossey-Bass.

D'Augelli, A. R. (1994b). Lesbian and gay male development: Steps toward an analysis of lesbians' and gay men's lives. In Greene, B. & Herek, G. M. (Eds.). *Lesbian and gay psychology: Theory, research and clinical applications*. (pp. 118 – 132). SAGE.

Dr.Dk. (2019). *30 år siden de første homoseksuelle blev viet: Jubilæum fejres i dag*. Udgivet: 16.08.19 kl. 14.00, besøgt: 16.04.20 kl. 13.32. Link: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/30-aar-siden-de-foerste-homoseksuelle-blev-viet-jubilaem-fejres-i-dag>

Ellis, S. J., Riggs, D. W. & Peel, E. (2020). *Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, Intersex and queer psychology. An Introduction*. 2. Udgave. Cambridge University Press.

Ferrari, R. (2015). *Writing narrative style literature reviews*. The European Medical Writers Association 2015, 230-235.

Flick, U. (2014). *An introduction to qualitative research*. 5. Udgave. SAGE publications Ltd.

Forrester, M. (2012). Doing a Literature Review. In C. Sullivan, S. Gibson, & S. Riley (Eds.), *Doing Your Qualitative Psychology Project* (pp. 82-100). London: Sage Publications.

Frisch, M., Moseholm, E., Andersson, M., Andresen, J. B. & Graugaard, C. (2019). *Nøgletal fra projekt SEXUS 2017-2018*. Statens Serum Institut & Aalborg Universitet.

Goodrich, K. M. & Brammer, M. K. (2019). *D'Augelli's model of LGB identity development: A critical analysis*. Journal of LGBT issues in Counseling, 13:2, 152-171.

Gorman-Murray, A. (2008). *Queering the family home: narratives from gay, lesbian and bisexual youth coming out in supportive family homes in Australia*. Gender, Place and Culture, 15(1), 31-44.

Griffith, T. C. (2017). *The experience of the coming-out process for gay Black men: A qualitative study*. ProQuest Dissertations Publishing, 10688834.

Hofman, B. (2004). "What is next?": *Gay male students' significant experiences after coming-out while in college*. ProQuest Dissertations Publishing, 3146484.

Information.dk. (2017). *Sådan holdt Danmark op med at hade homoseksuelle*. Udgivet: 12.08.17, Besøgt: 16.04.20 kl. 14.46. Link:

<https://www.information.dk/mofo/saadan-holdt-danmark-hade-homoseksuelle>

Jacobsen, B., Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2015). Fænomenologi. In Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (Eds.). *Kvalitative metoder: En grundbog*. (2. udgave, pp. 217 – 240). Hans Reitzels Forlag.

Jadwin-Cakmak, L. A., Pingel, E. S., Harper, G. W. & Bauermeister, J. A. (2015). *Coming out to Dad: Young gay and bisexual men's experiences disclosing same-sex attraction to their fathers*. *American Journal of Men's health*, vol. 9(4), 274-288.

Jahoda, G. (2012). *Critical reflections on some recent definitions of "culture"*. *Culture and Psychology*. 18(3), 289 – 303.

Jesson, J. K., Matheson, L. & Lacey, F. M. (2011). *Doing Your Literature Review – Traditional and Systematic Techniques*. London: Sage Publications.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Interview. Introduktion til et håndværk*. 2. udgave. København. Hans Reitzels Forlag.

Langdrige, D., (2007). *Phenomenological Psychology: Theory, Research and method*. Harlow, England. Pearson Education.

LGBT+ Danmark. (2016a). *Springe ud*. Udgivet: 04.04.16, besøgt: 20.04.20 kl. 17.09. Link: <http://lgbt.dk/ordbog/springe-ud/>

LGBT+ Danmark. (2016b). *Seksuel orientering*. Udgivet: 07.03.16, besøgt: 26.07.20 kl. 15.36. Link: <http://lgbt.dk/ordbog/seksuel-orientering/>

-
- Li, L. & Orleans, M. (2001). *Coming out discourses of Asian American lesbians*. *Sexuality & Culture: An Interdisciplinary Quarterly*, 5(2), 57-78.
- Lildal-Schrøder, N. (2020). *Kort og godt om LGBT+*. 1. udgave. Dansk Psykolog Forlag A/S.
- Lovelock, M. (2019). 'My coming out story': *Lesbian, gay and bisexual youth identities on Youtube*. *International Journal of Cultural Studies*, vol. 22(1), 70 – 85.
- Madureira, A. F. A. (2012). Belonging to Gender: Social identities, Symbolic boundaries and Images. In Jaan Valsiner (Ed.). *The Oxford Handbook of Culture and Psychology*. (1. Udgave, pp. 582-601). Oxford University Press.
- Magnusson, E. & Marecek, J. (2012). *Køn og kultur i psykologien: Teori og praksis*. 1. udgave. Dansk Psykologisk Forlag A/S.
- Maguen, S., Floyd, F. J., Bakeman, R. & Armistead, L. (2002). *Developmental milestones and disclosure of sexual orientation among gay, lesbian, and bisexual youths*. *Applied Developmental Psychology*, 23, 219 – 233.
- Marsico, G. (2016). *The Borderland*. *Culture & Psychology*, Vol. 22(2), 206-215.
- Potoczniak, D., Crosbie-Burnett, M. & Saltzburg, N. (2009). *Experiences Regarding Coming Out to Parents Among African American, Hispanic, and White Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender, and Questioning Adolescents*. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 21:2-3, 189-205.
- Rainbow-europe.org: <https://www.rainbow-europe.org/country-ranking>, besøgt d. 19.07.2020 kl. 15.12.
- Reavey, P. (2011). The return to experience: psychology and the visual. In P. Reavey (Ed.), *Visual Methods in Psychology*, New York: Psychology Press. (pp. 1 – 15).
- Ryan, W. S., Legate, N. & Weinstein, N. (2015). *Coming Out as Lesbian, Gay, or Bisexual: The Lasting Impact of Initial Disclosure Experiences*. *Self and Identity*, 14:5, 549-569.
- Schubotz, D. & McNamee, H. (2009). "I Knew I Wasn't Like Anybody Else": *Young Men's Accounts of Coming Out and Being Gay in Northern Ireland*. *Child Care in Practice*, 15:3, 193-208.

Scopus: <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/why-choose-scopus> Besøgt d. 25.06.2020 kl. 10.59.

Shaw, R. (2010). Conducting Literature Reviews. In M. Forrester (Ed.), *Doing qualitative Research in Psychology: A Practical Guide* (pp. 39-55). London: Sage Publications.

Sindberg, G. *'I'm Gay': Youths experience of coming out as Lesbian, Gay or Bisexual – a narrative literature review*, unpub., Aalborg Universitet

Sociology Database: <https://search-proquest-com.zorac.aub.aau.dk/sociology?accountid=8144> besøgt d. 25.06.2020 kl. 11.00.

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2015). Kvalitet I Kvalitative studier. In Svend Brinkmann & Lene Tanggaard (Eds.). *Kvalitative metoder: En grundbog*. (2. udgave, pp. 521 - 532). Hans Reitzels Forlag.

Thomas, A. B., Ross, M. W. & Harris, K. K. (2007). *Coming out online: Interpretations of young men's stories*. *Sexuality research & Social Policy*, Vol. 4(2), 5-17.

Valsiner, J. (2014). *An invitation to Cultural Psychology*. 1. Udgave. SAGE publication Ltd.

Wandrey, R. L., Mosack, K. E. & Moore, E. M. (2015). *Coming Out to Family and Friends as Bisexually Identified Young Adult Women: A Discussion of Homophobia, Biphobia, and Heteronormativity*. *Journal of Bisexuality*, 15:2, 204-229.

Zittoun, T. (2009). Dynamics of Life-Course Transitions: A methodological reflection. In Jaan Valsiner, Peter Molenaar, Maria C. D. P. Lyra & Nandita Chaudhary (Eds.). *Dynamic Process Methodology in the Social and Developmental Sciences*. (pp. 405-429). Springer.

Zittoun, T. (2012). Life-Course: A Socio-cultural Perspective. In Jaan Valsiner (Ed.). *The Oxford Handbook of Culture and Psychology*. (1. Udgave, pp. 513 – 535). Oxford University Press.